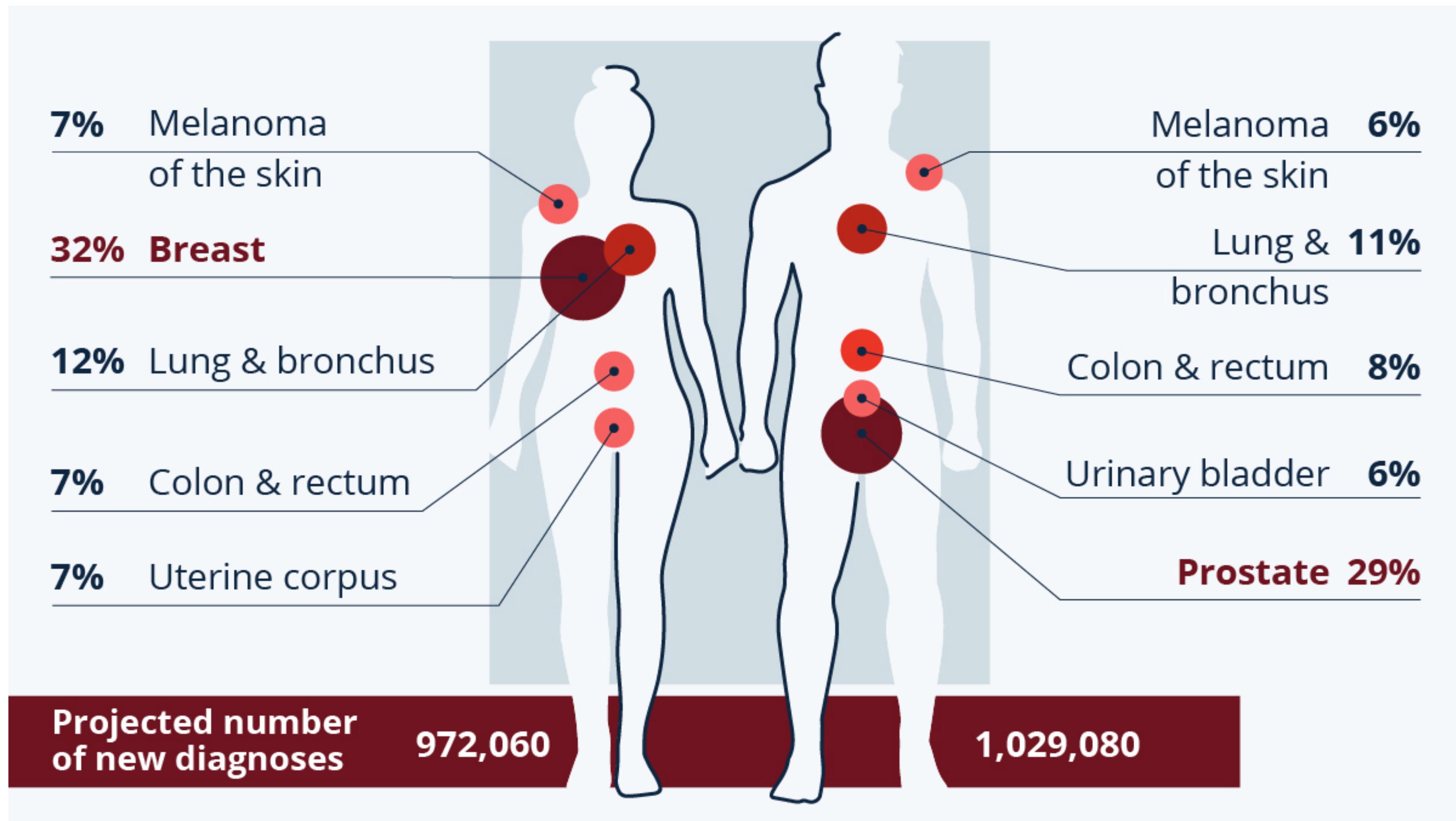

Yeni Omik Teknolojileriyle Kanser Evrimi

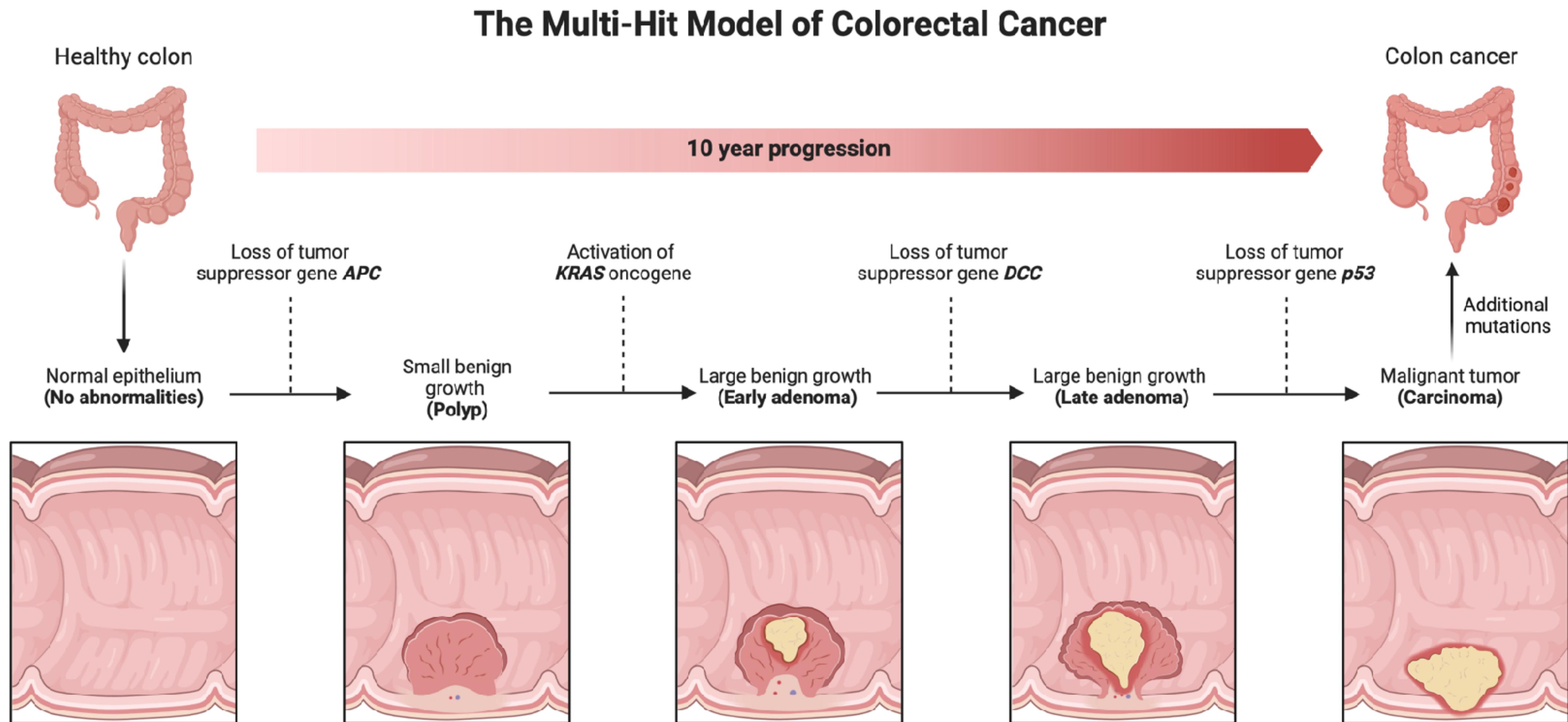
Evrimsel Genombilim Yaz Okulu 2024

Ali Yasin Sonay

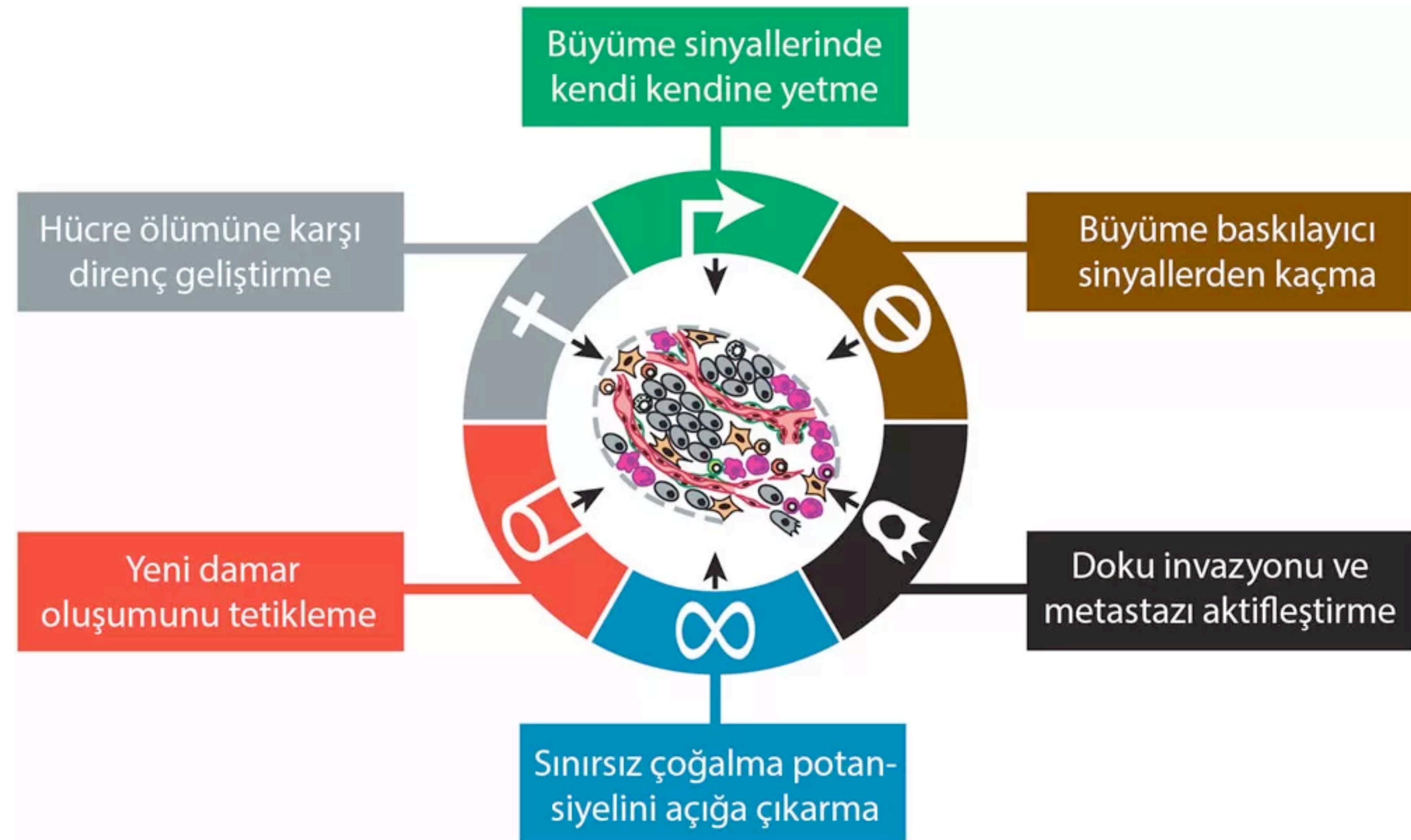
Kanser: Genetik Değişimlerin Sonuçları

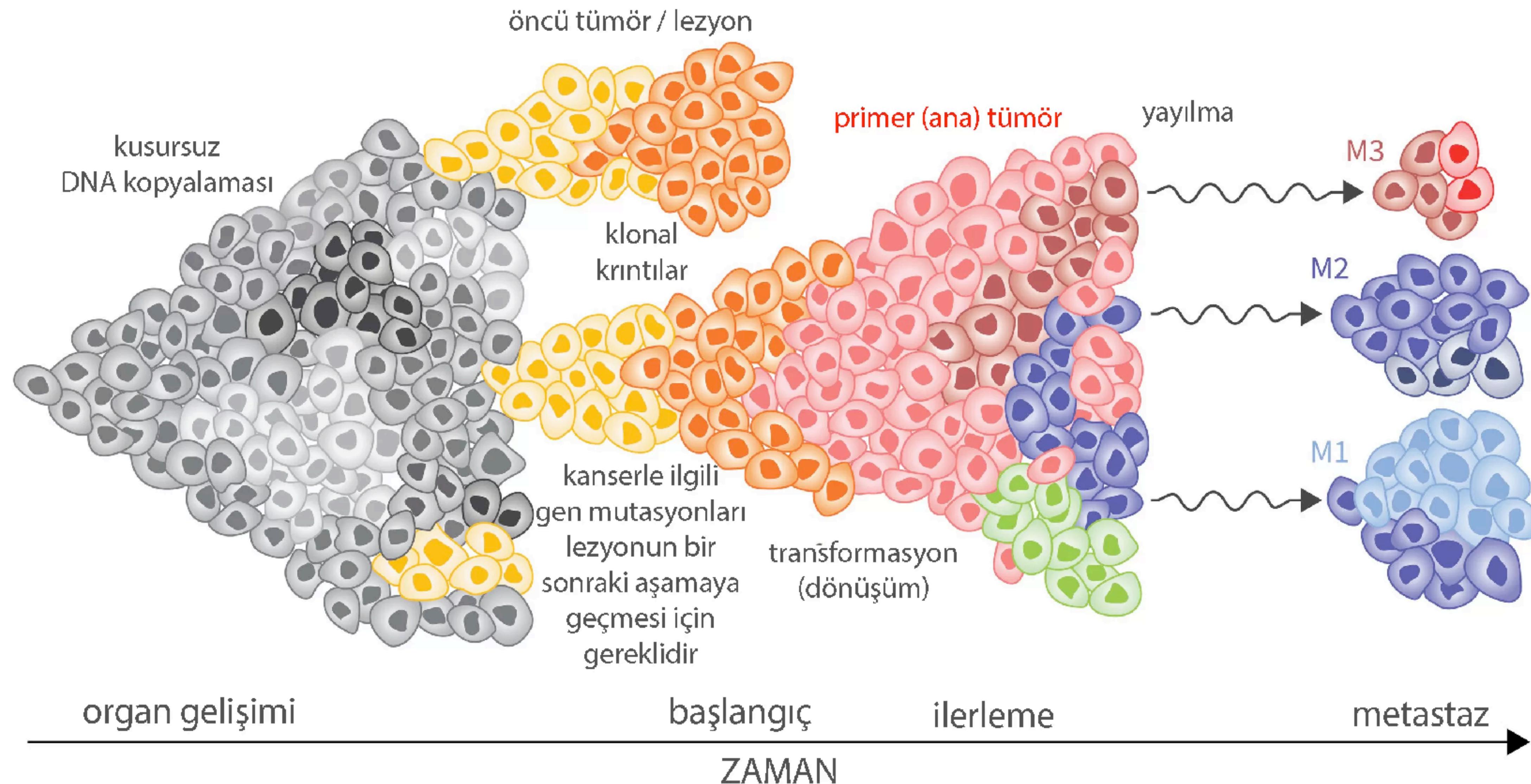
Tümör-Baskılayıcı ve Onkojenik Genler

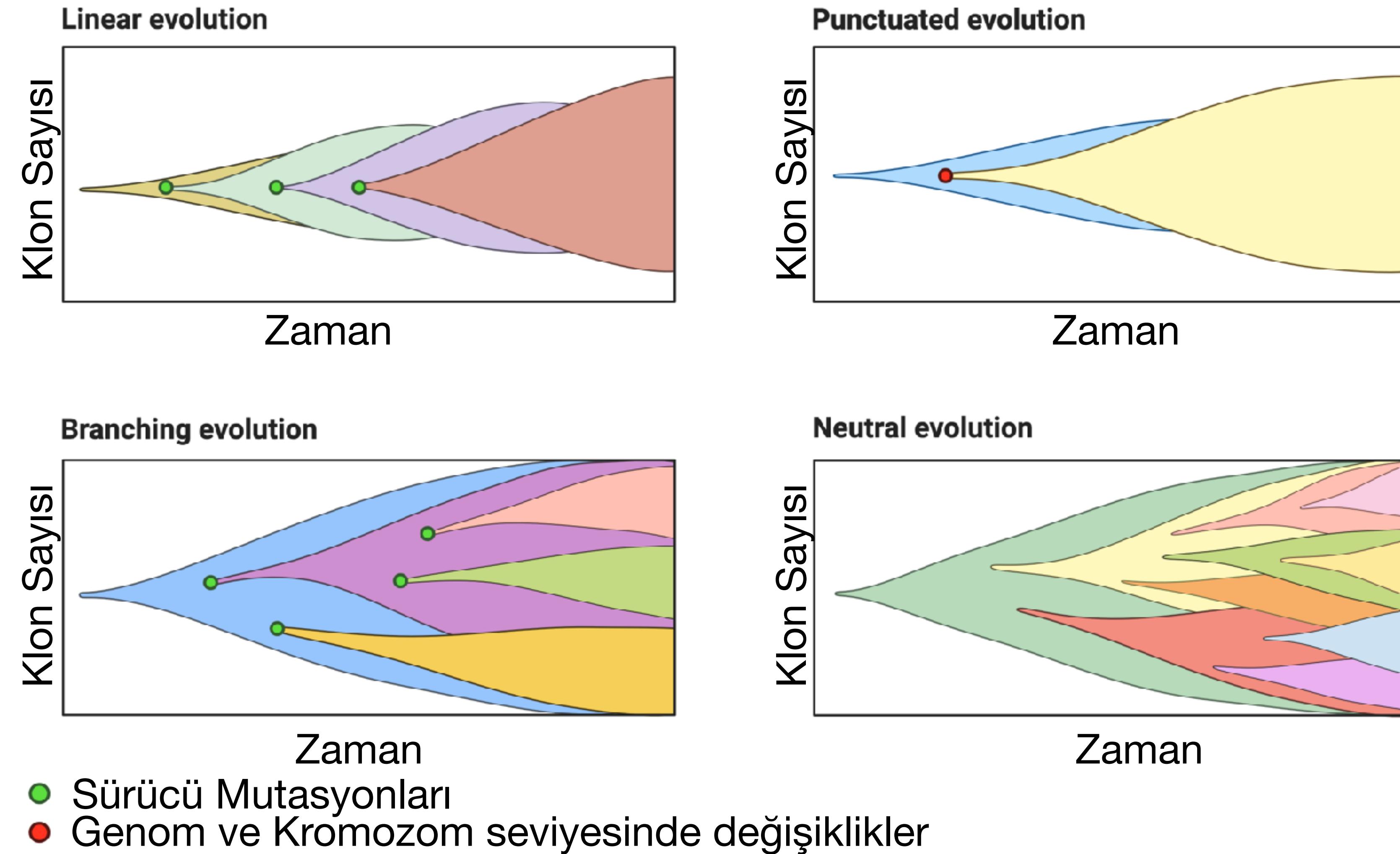
Kanserin Karakteristik Özellikleri

Kanserin Süreçlerinin Klonlara Etkisi

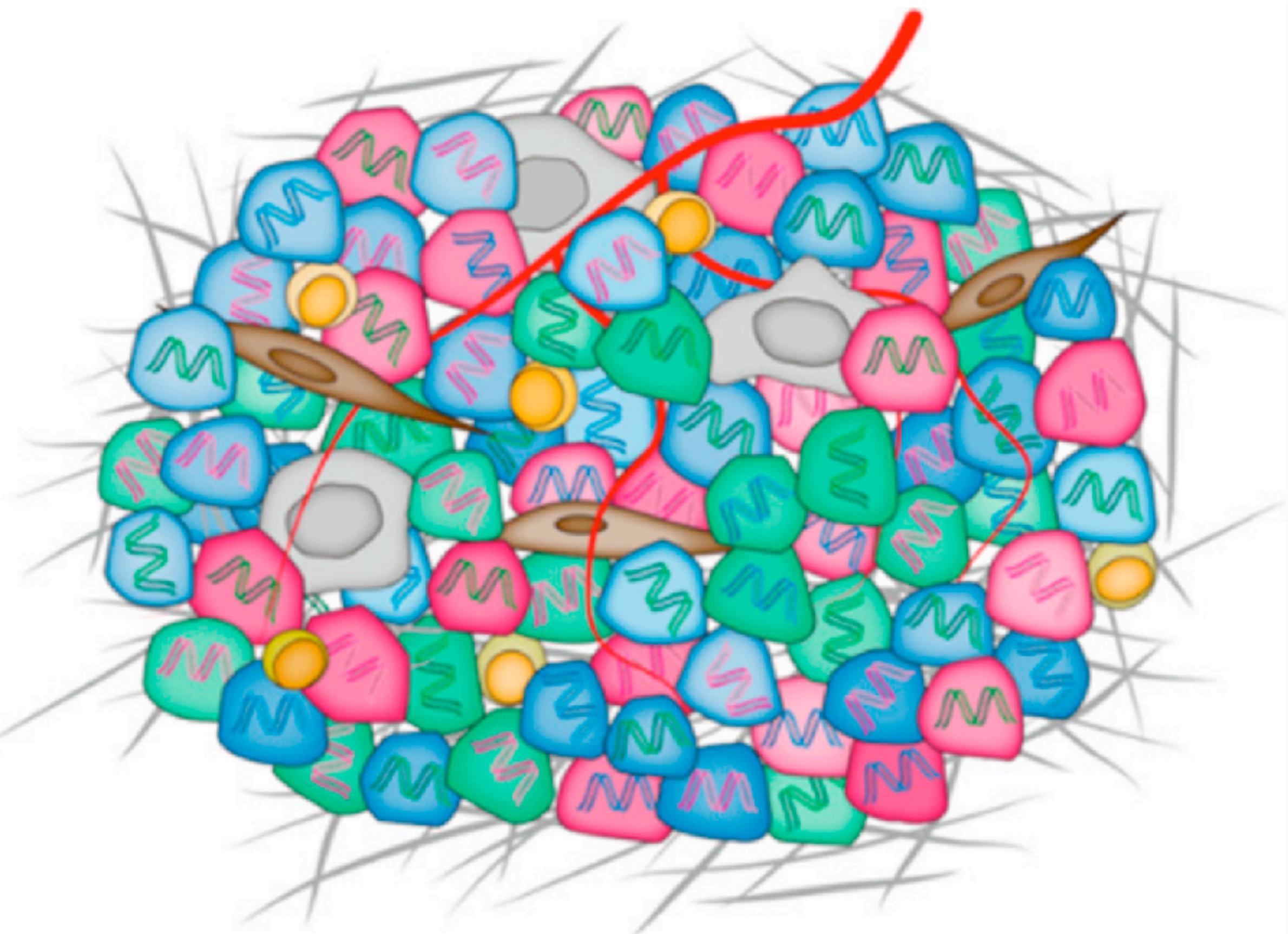

Evrimsel modeller farklı klon yapıları oluşturuyor

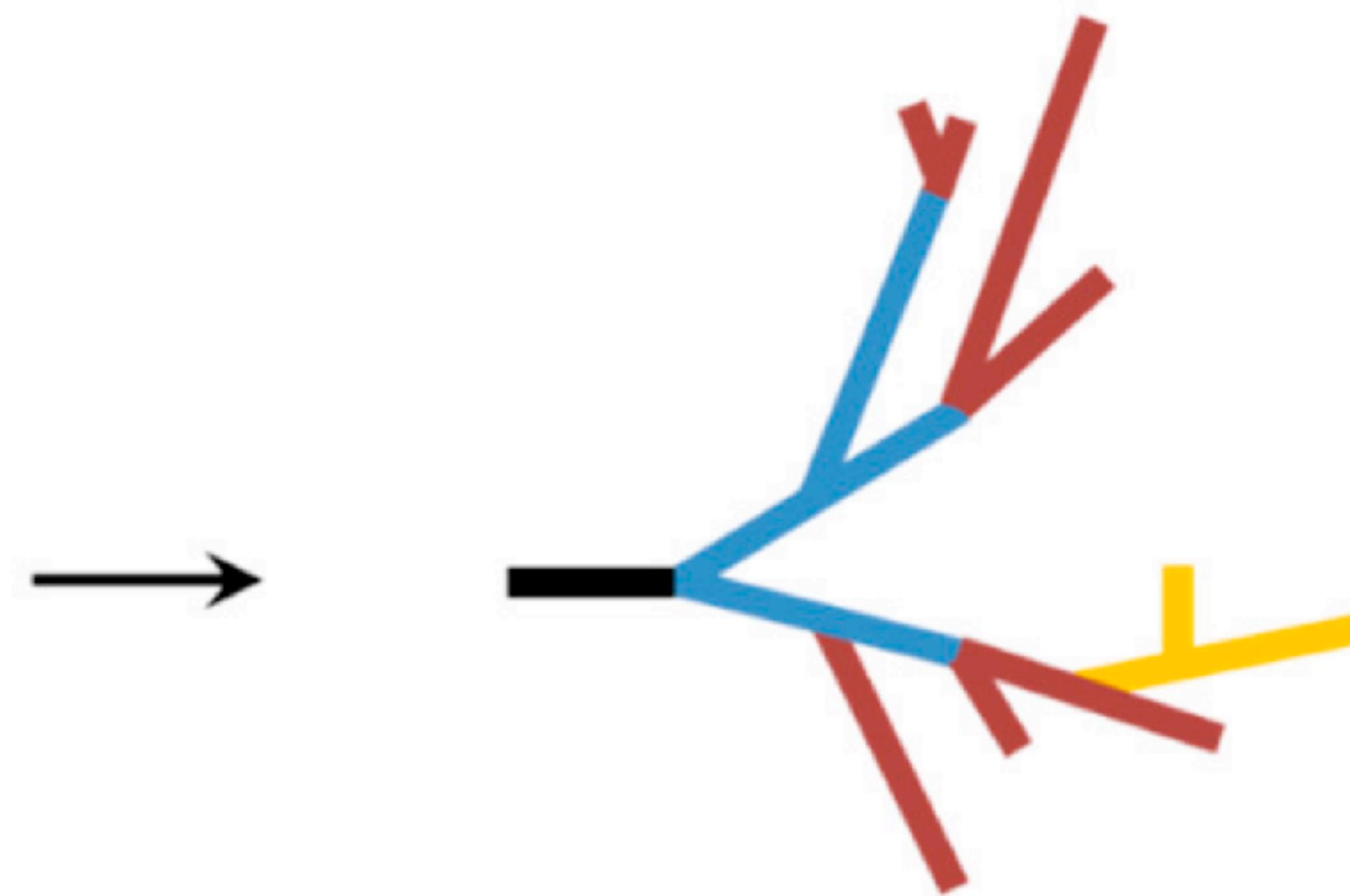

Sürücü ve Yolcu Mutasyonlarının Genoma Etkisi

Tümöriçi Heterojenlik

Filogenetik Evrim

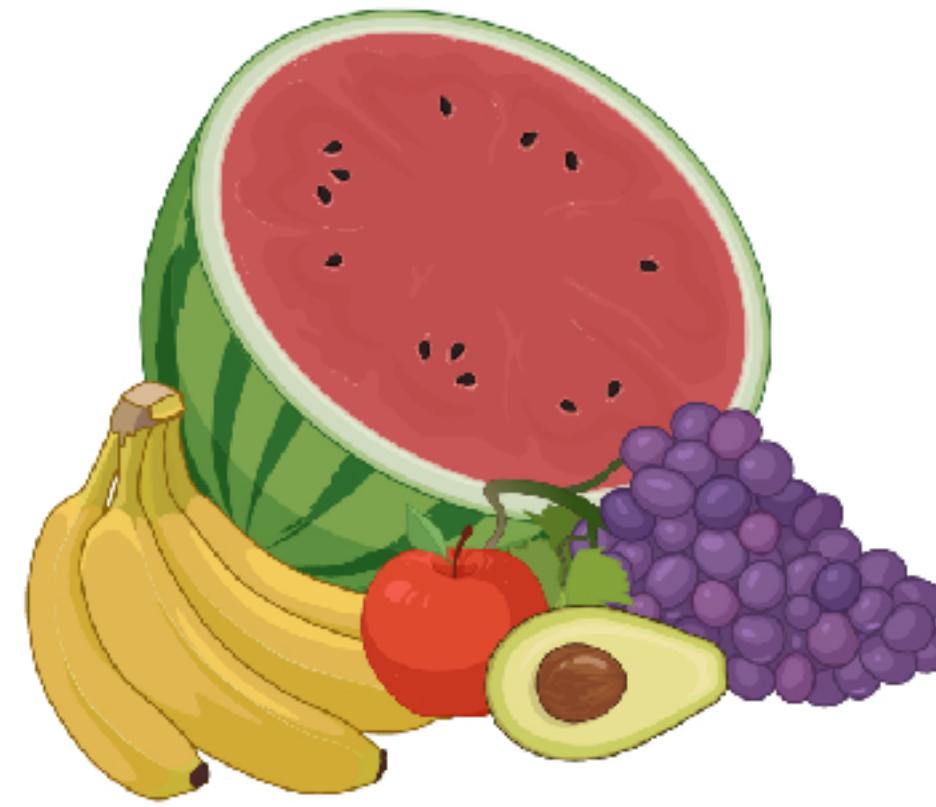
TARTIŞMA

Kanser hücreleri üzerinde nasıl bir seçim baskısı var?

Klonların Tümördeki Rollerini Nasıl Gözlemleriz?

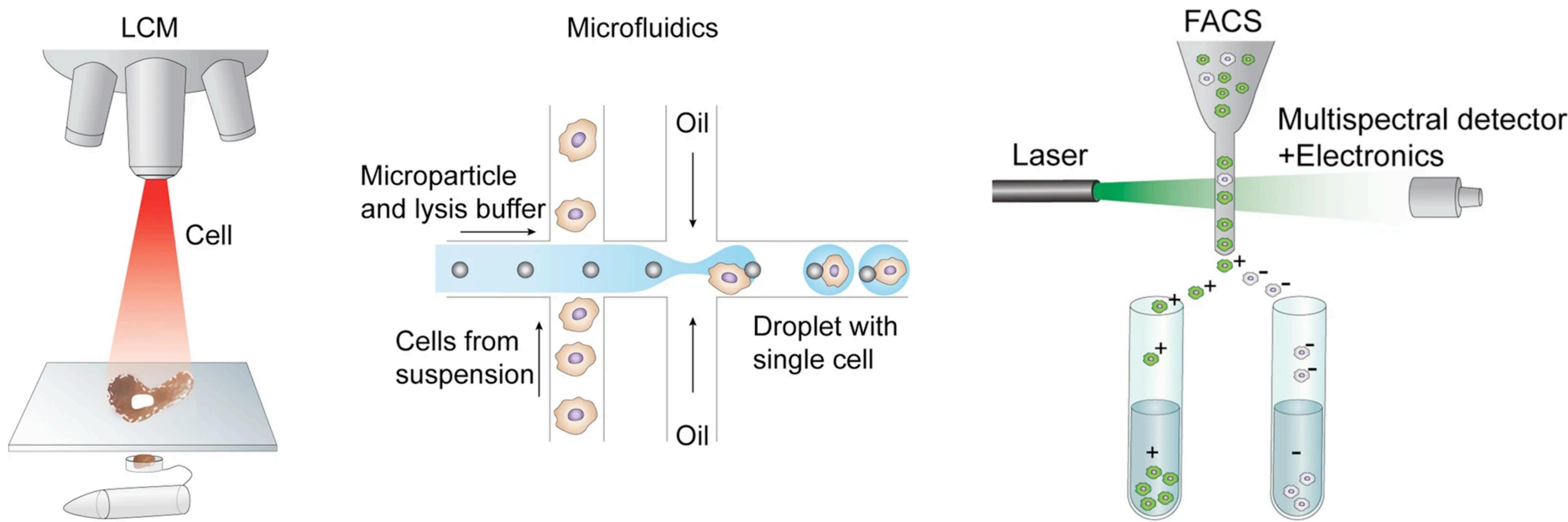

**Toptancı(Bulk)
Analiz Yöntemleri**

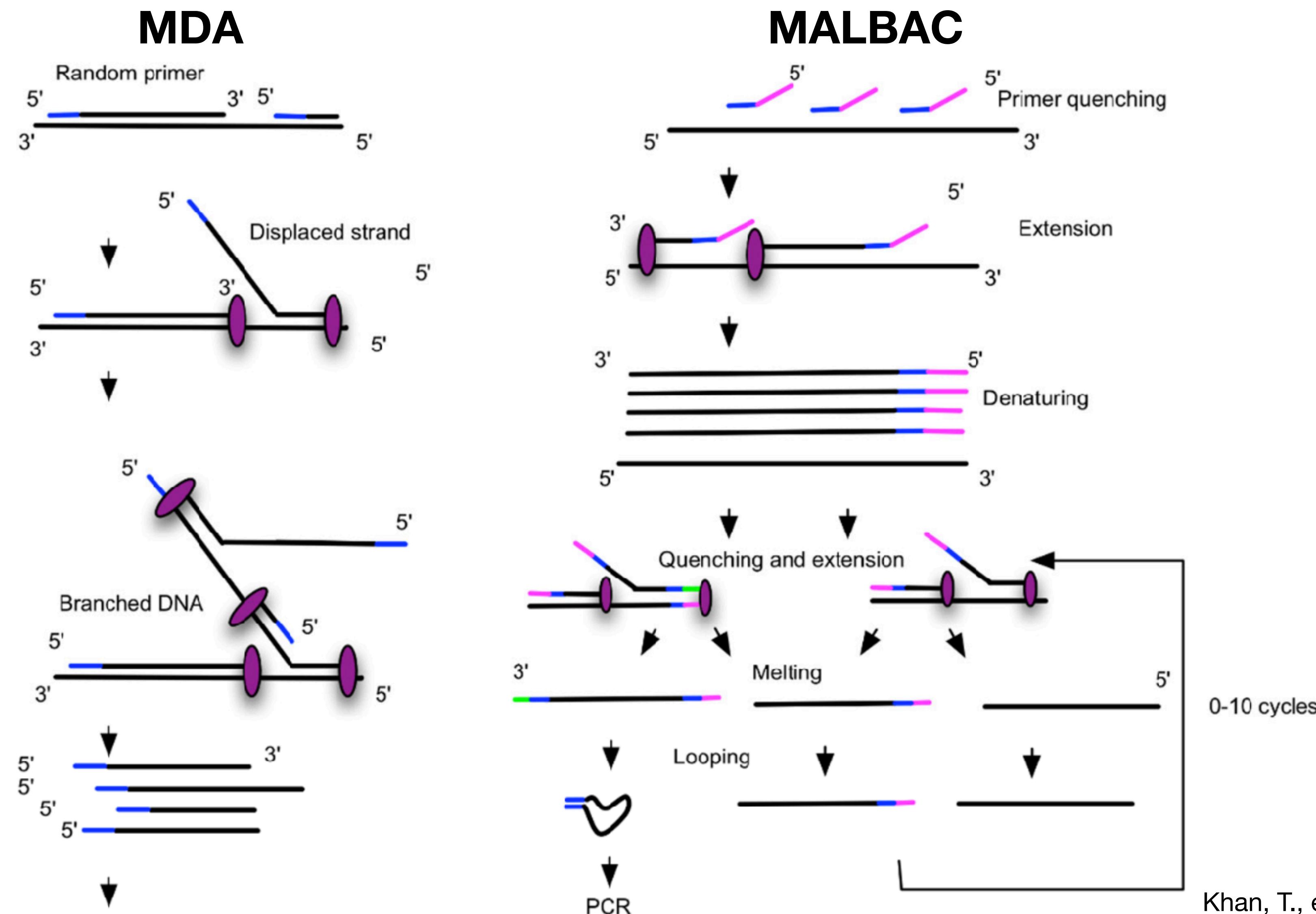

**Tek Hücre
Analiz Yöntemleri**

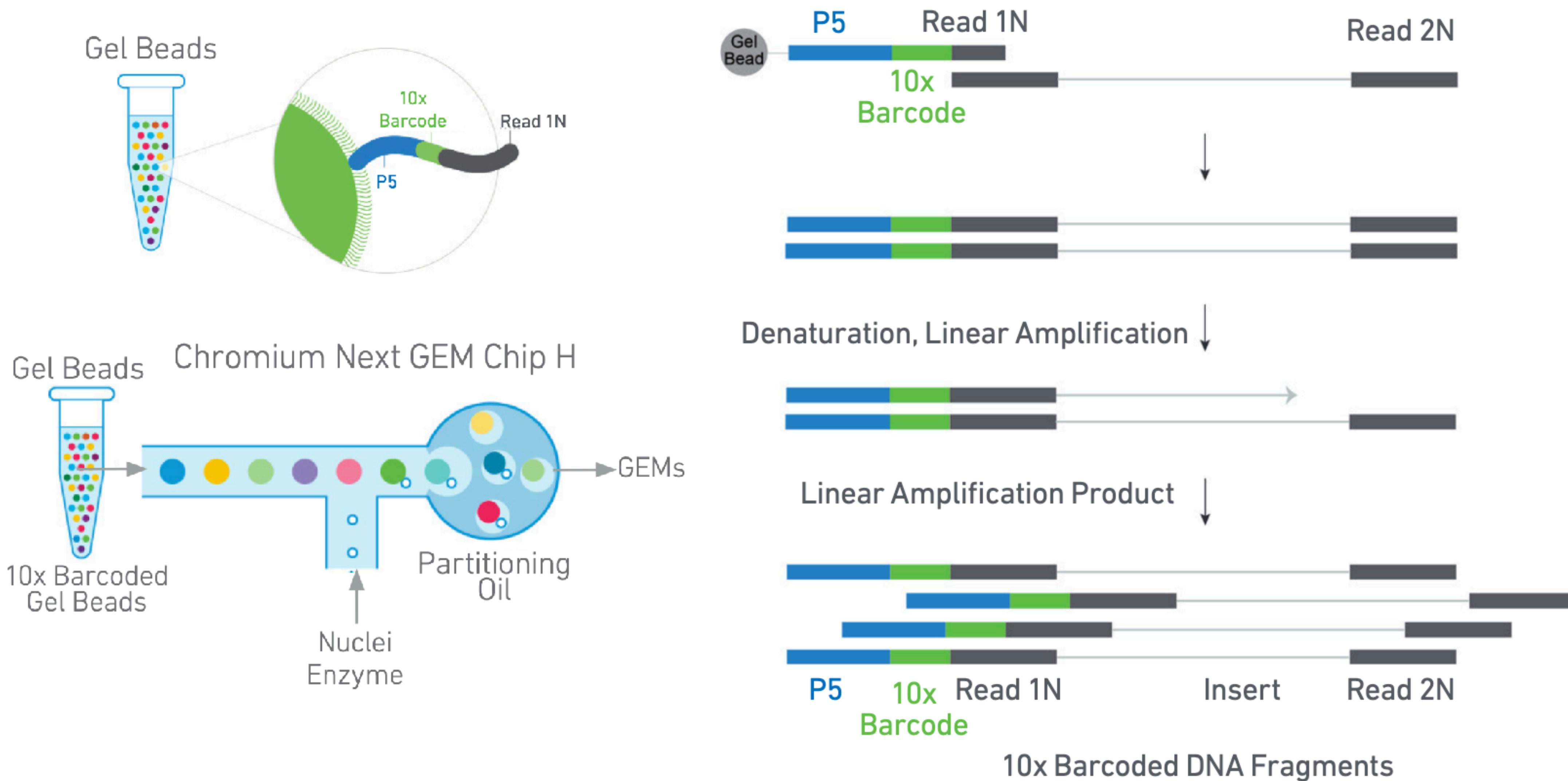
Tek Hücre Yakalama Yöntemleri

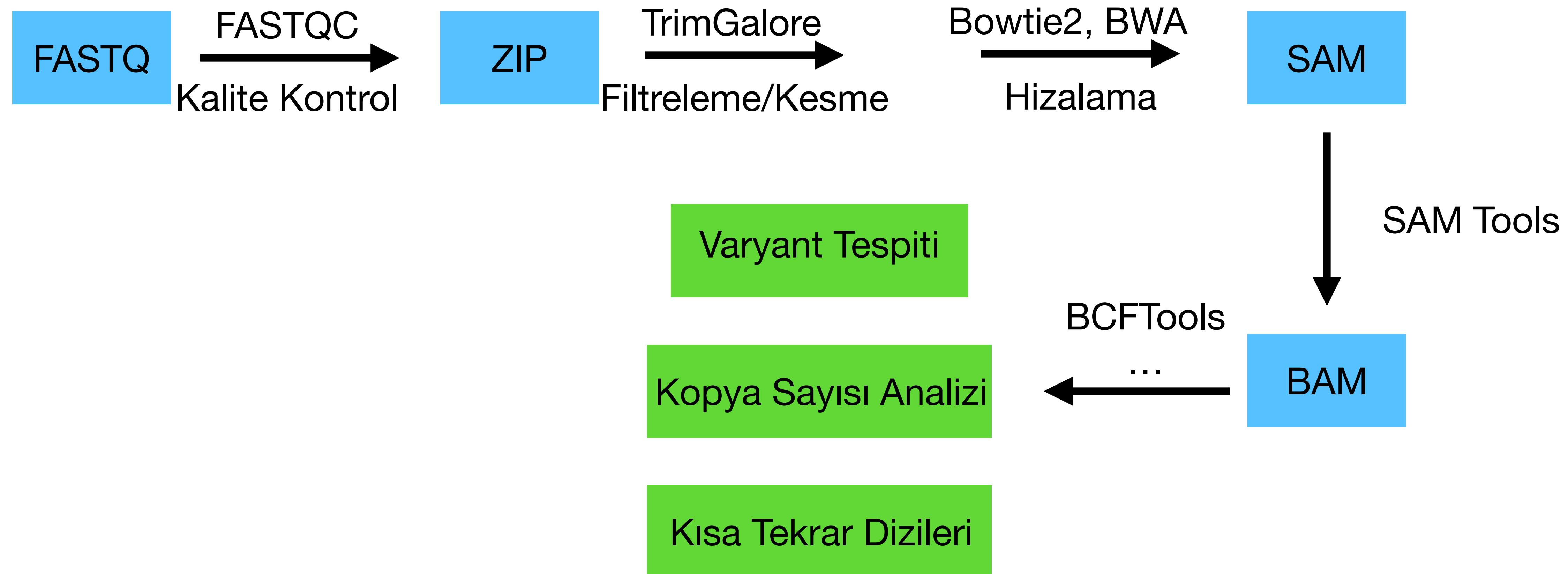
Single Cell Genome Sequencing- Tek Hücre Genom Dizilemesi

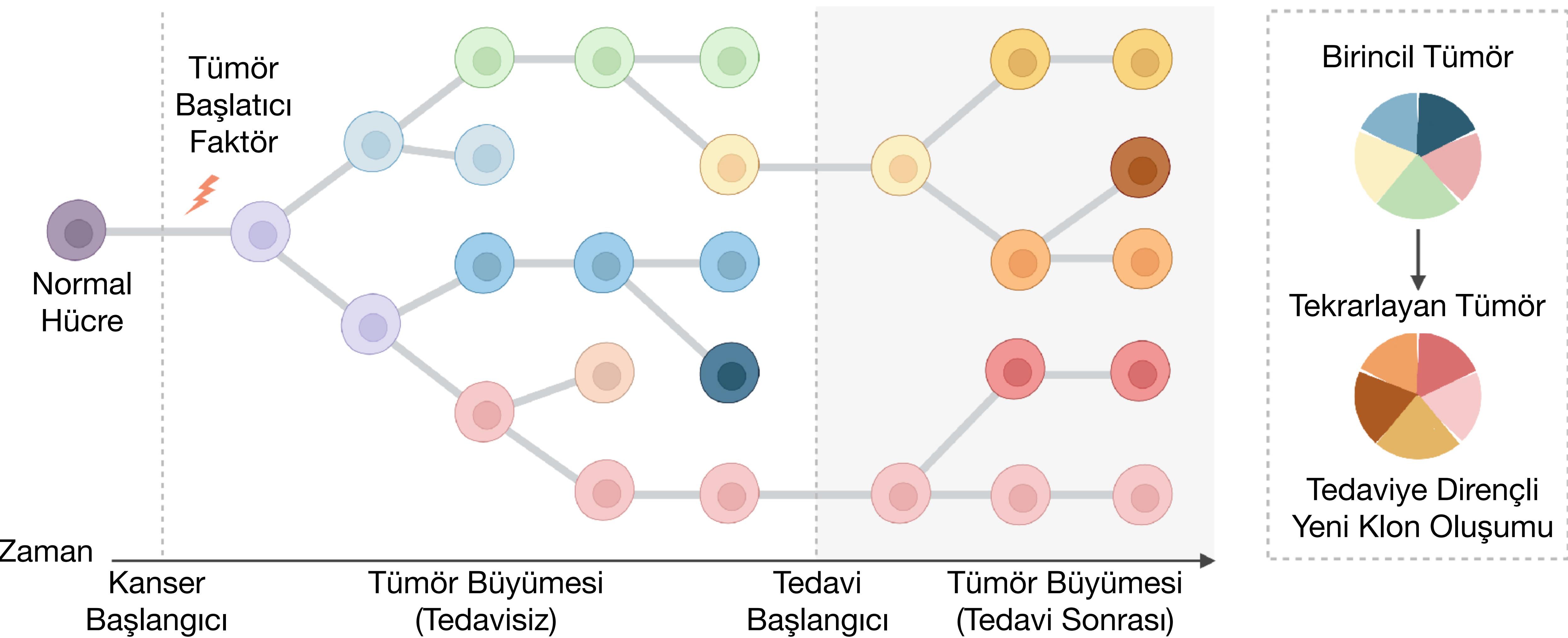
Hücreyi Barkodlama

Tek Hücre Genom Dizilemesi Analizi

Tedavilerin Kanser Evrimine Etkisi

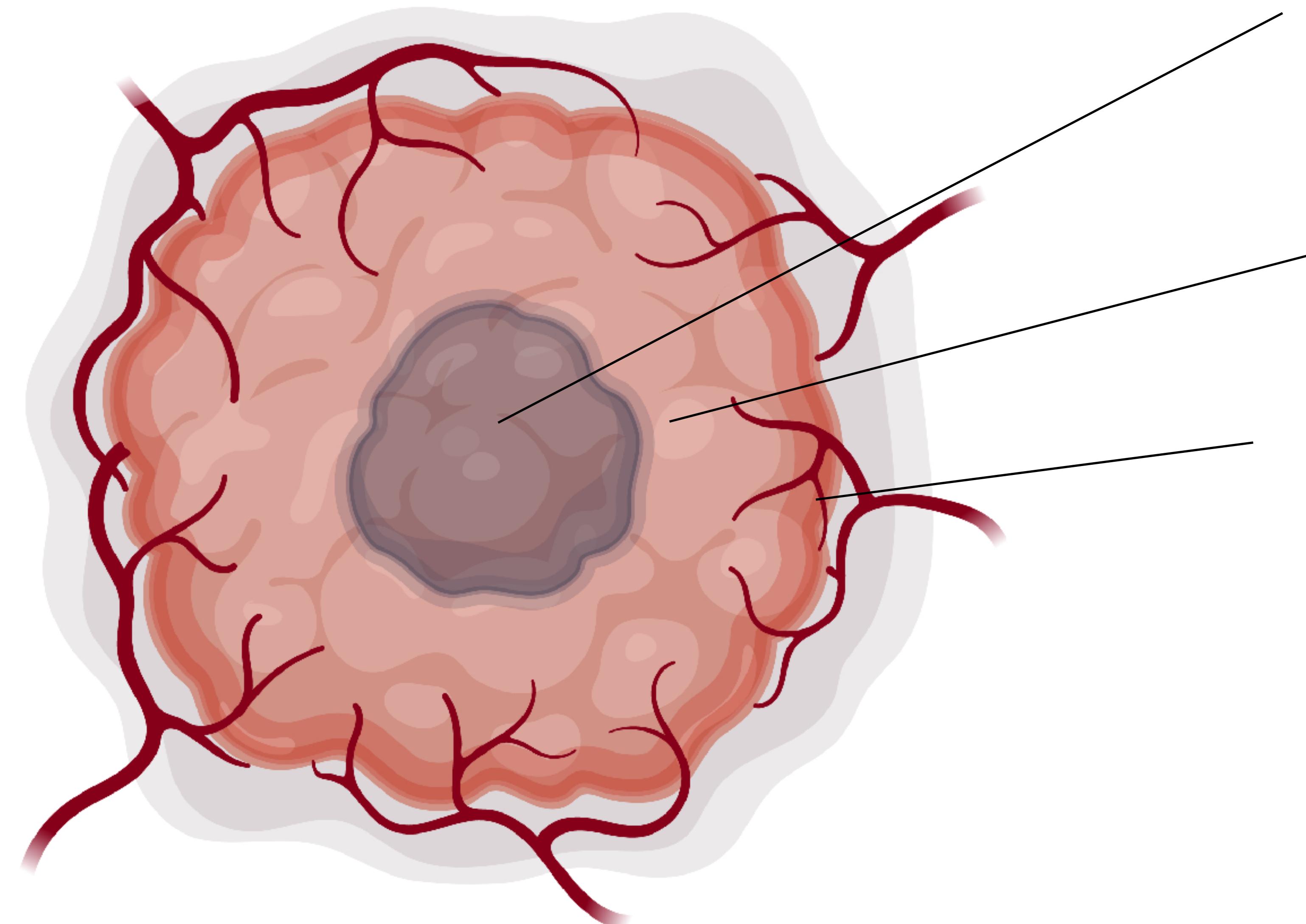

TARTIŞMA

Evrimsel bakışla tümör tedavisi nasıl olmalı?

Kanserde Genom ve Çevrenin Etkileşimi

Tümör Mimarisinin Metabolizmaya Etkisi

Nekrotik Merkez
Besin ve Oksijen Yetersizliği

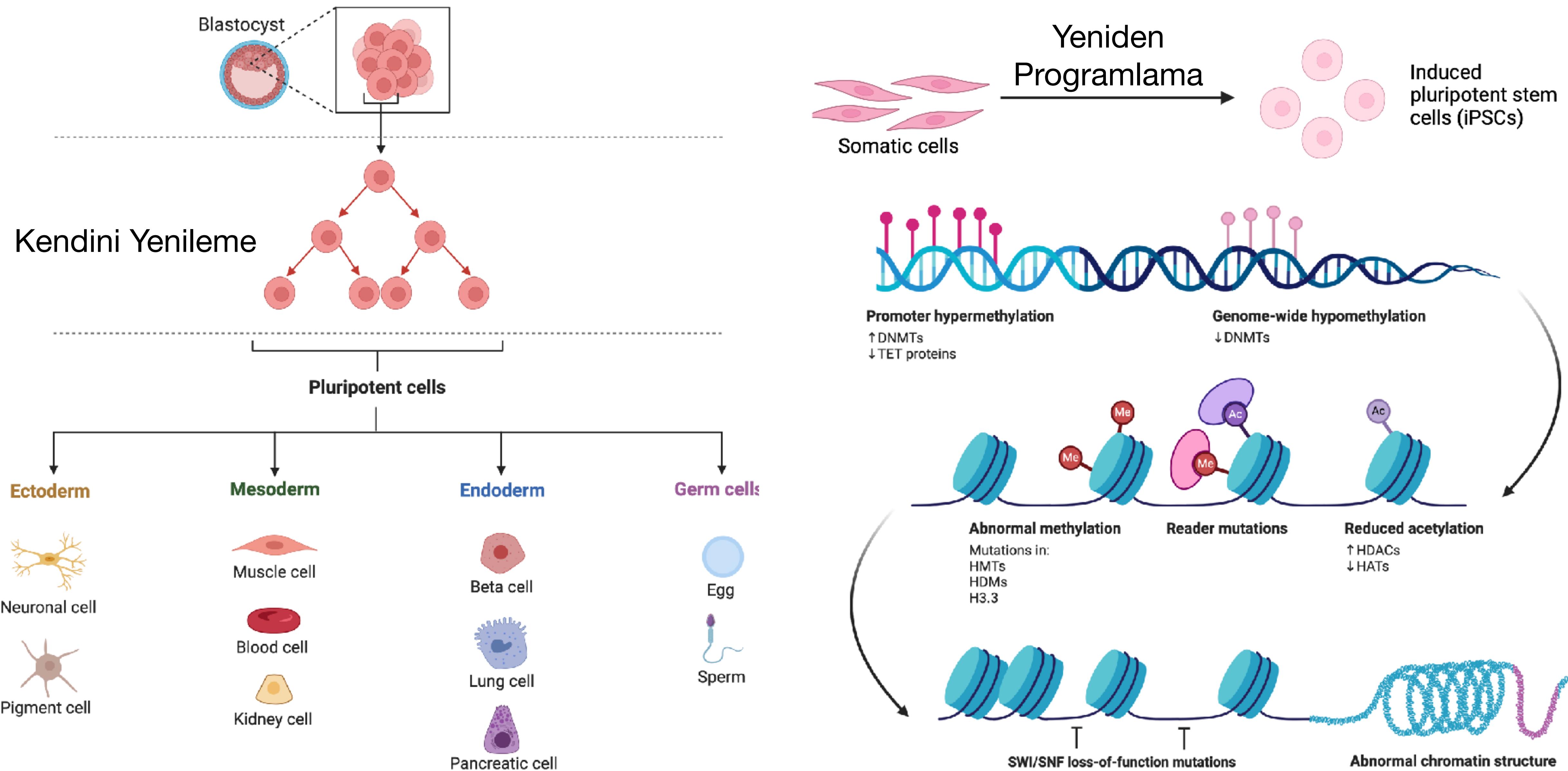
Hipoksik Bölge
Düşük Besin ve Oksijen

Damara Yakın Bölge
Yüksek Besin ve Oksijen

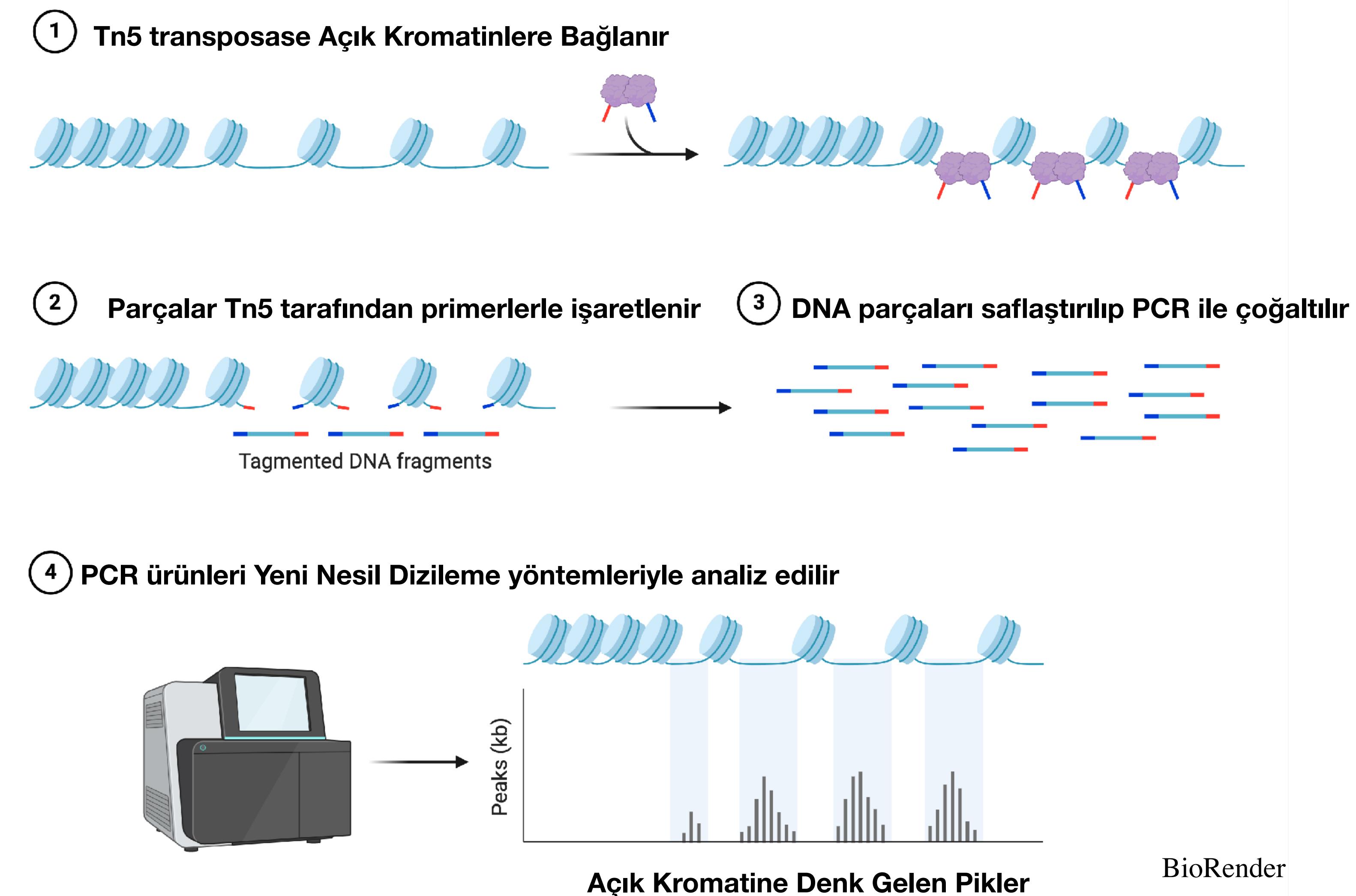
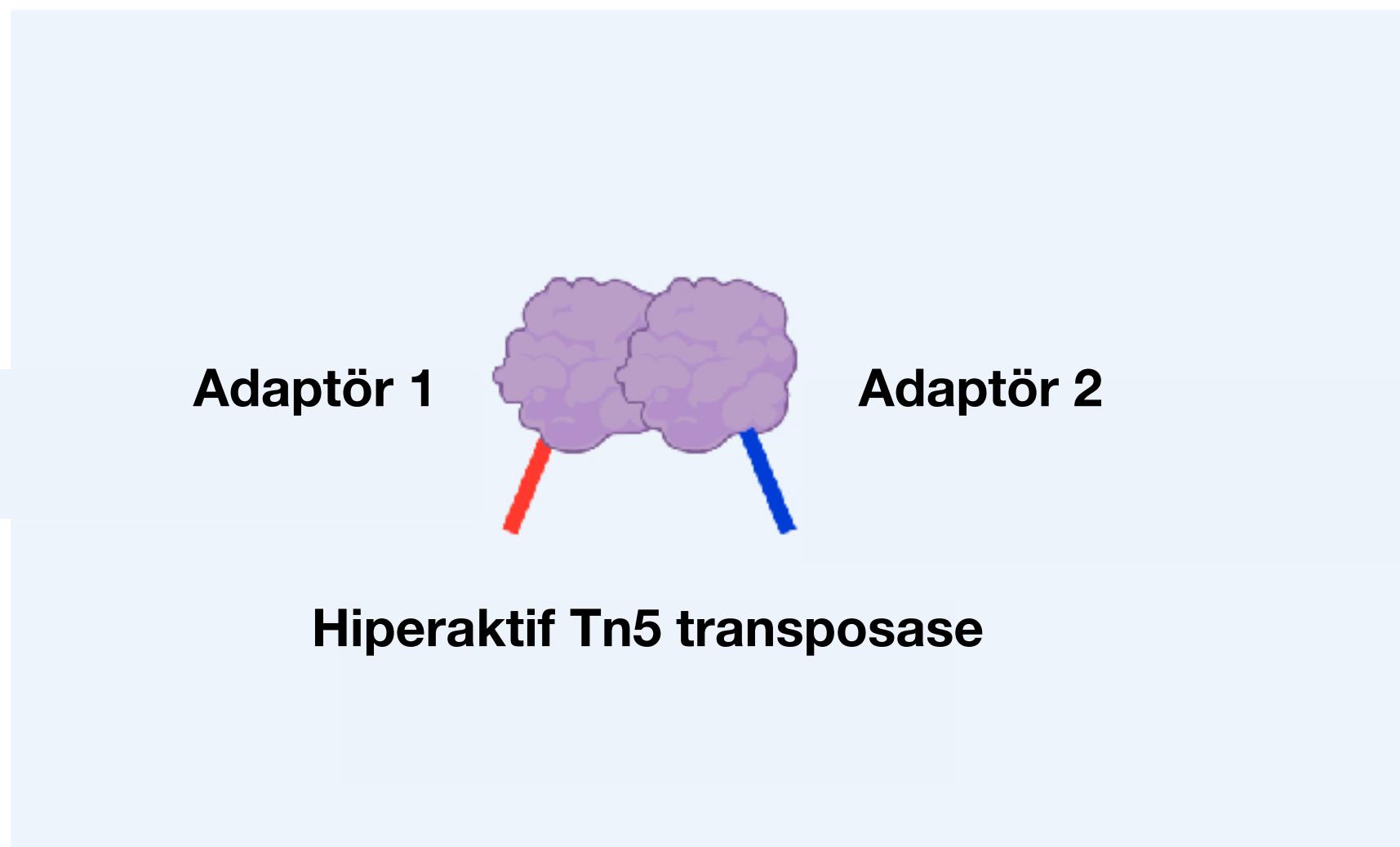
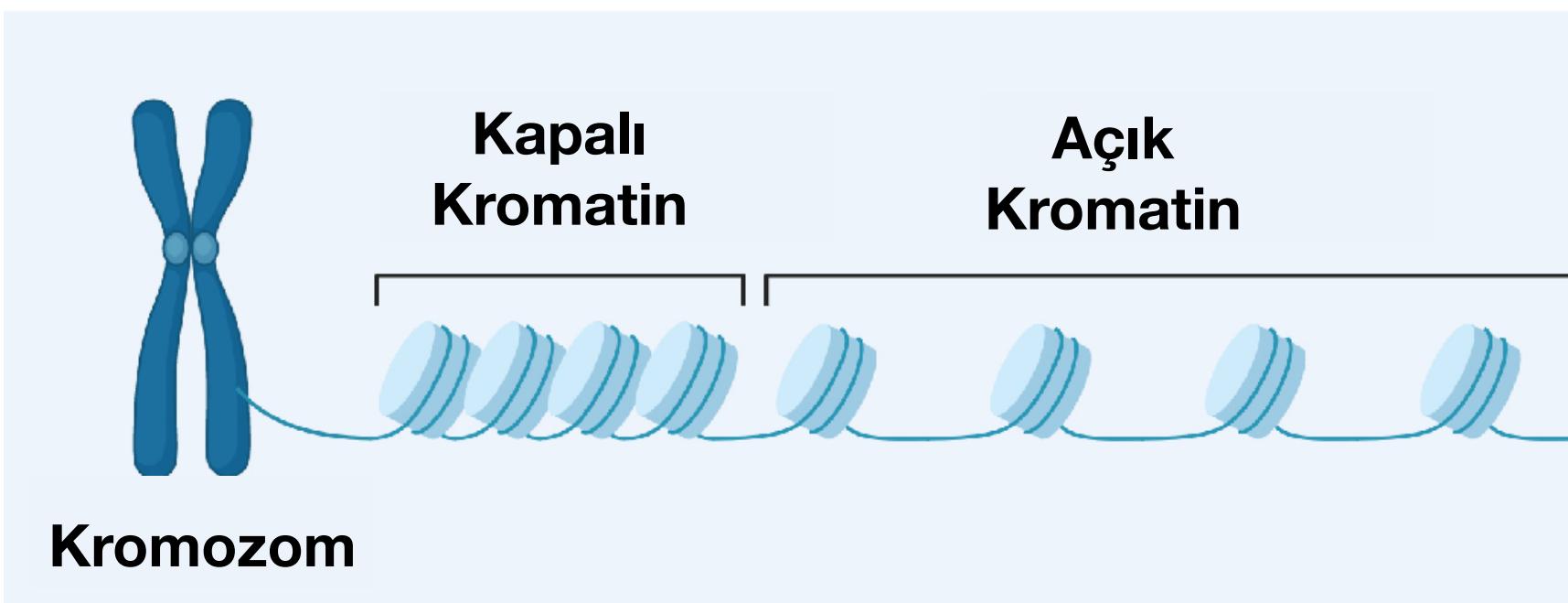
TARTIŞMA

Bu karmaşık kanser mimarisinde ve çevresel değişikliklerde nasıl adaptasyonlar oluşabilir?

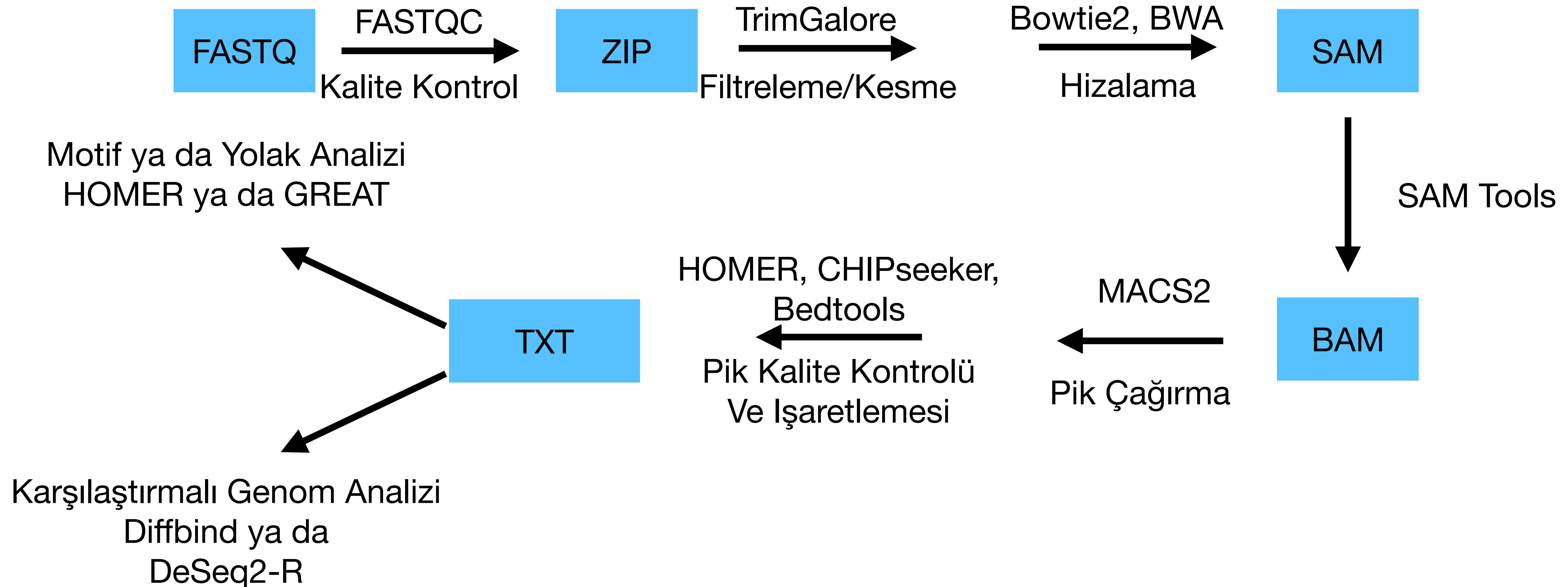
Çevresel Faktörler ve Hücre Programlaması

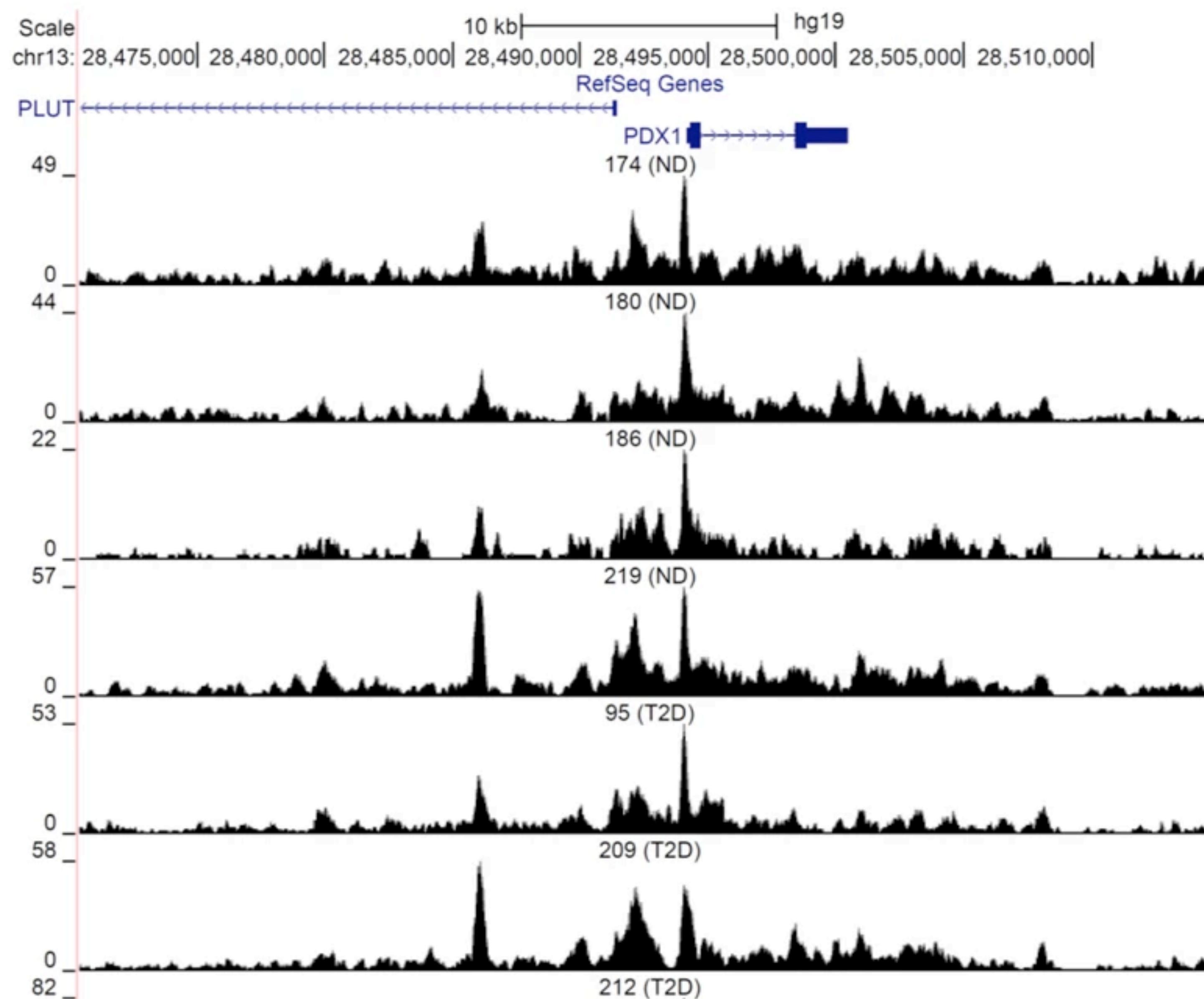
ATAC-Seq-Assay for Transposase-Accessible Chromatin using sequencing(Transpozaz Erişebilir Kromatin Dizileme Analizi)

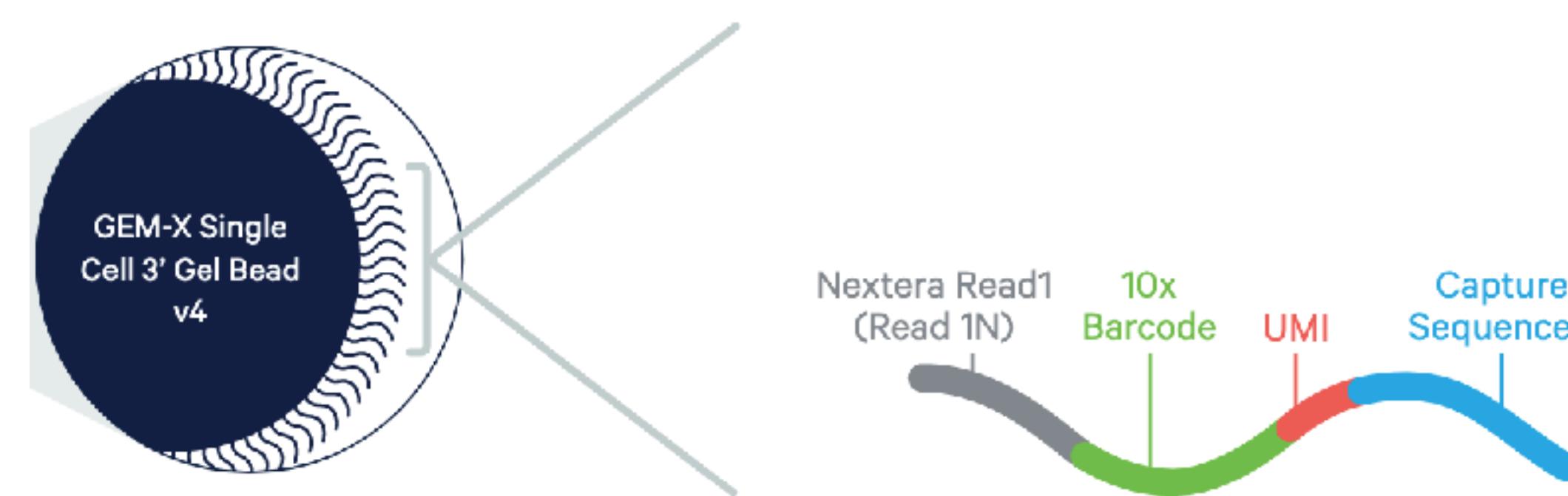
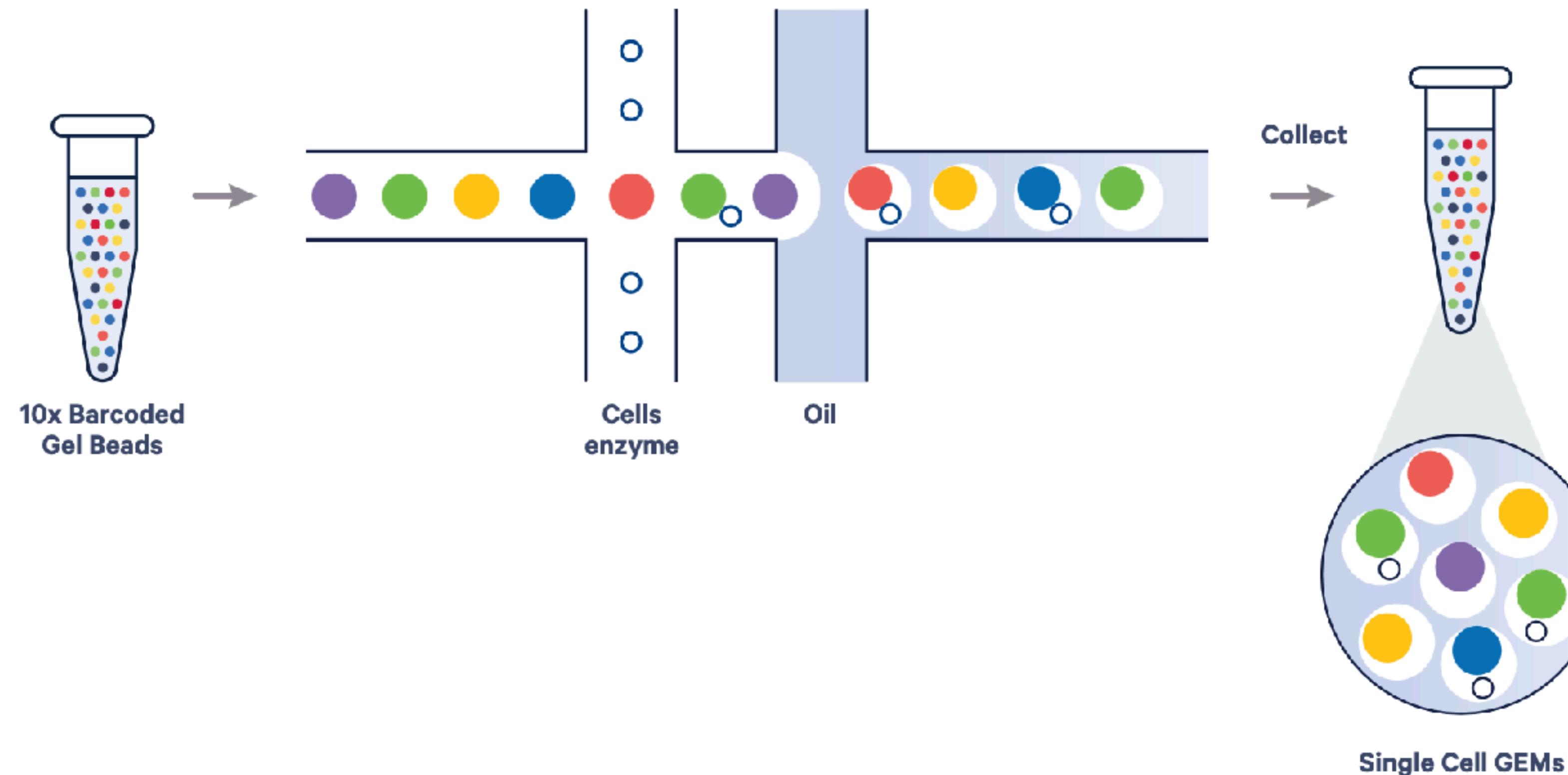
ATAC-Seq Analizi

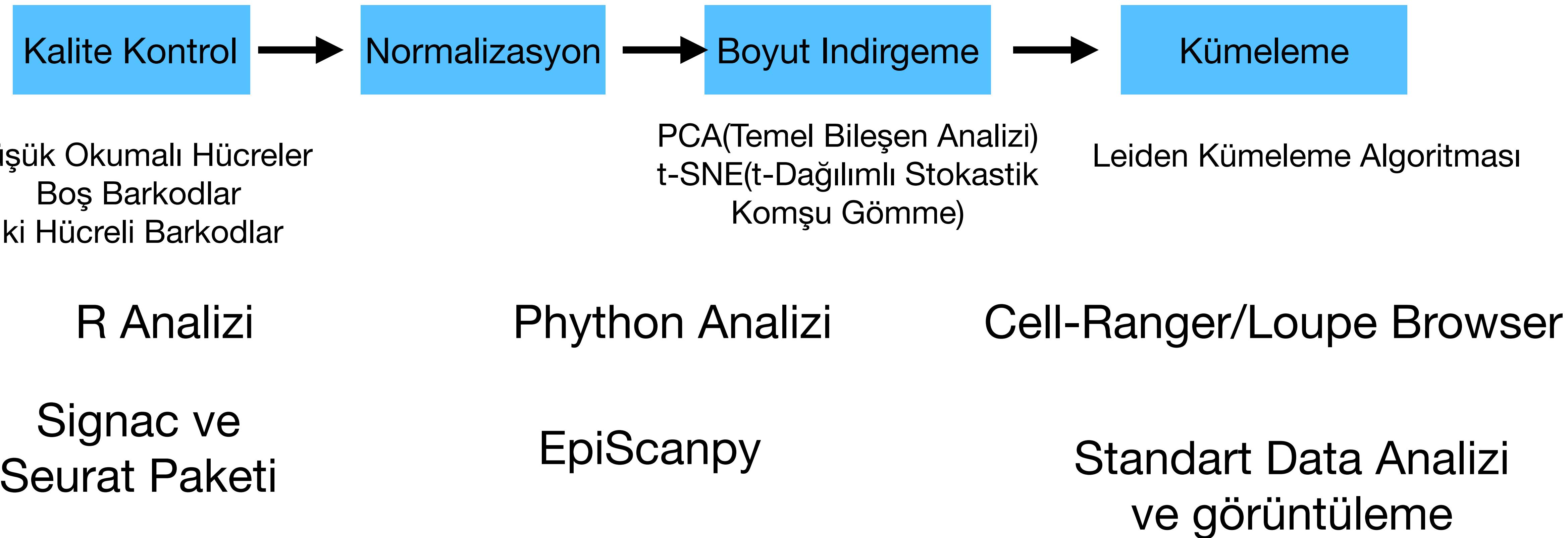
ATAC-Seq-Sonuçlar

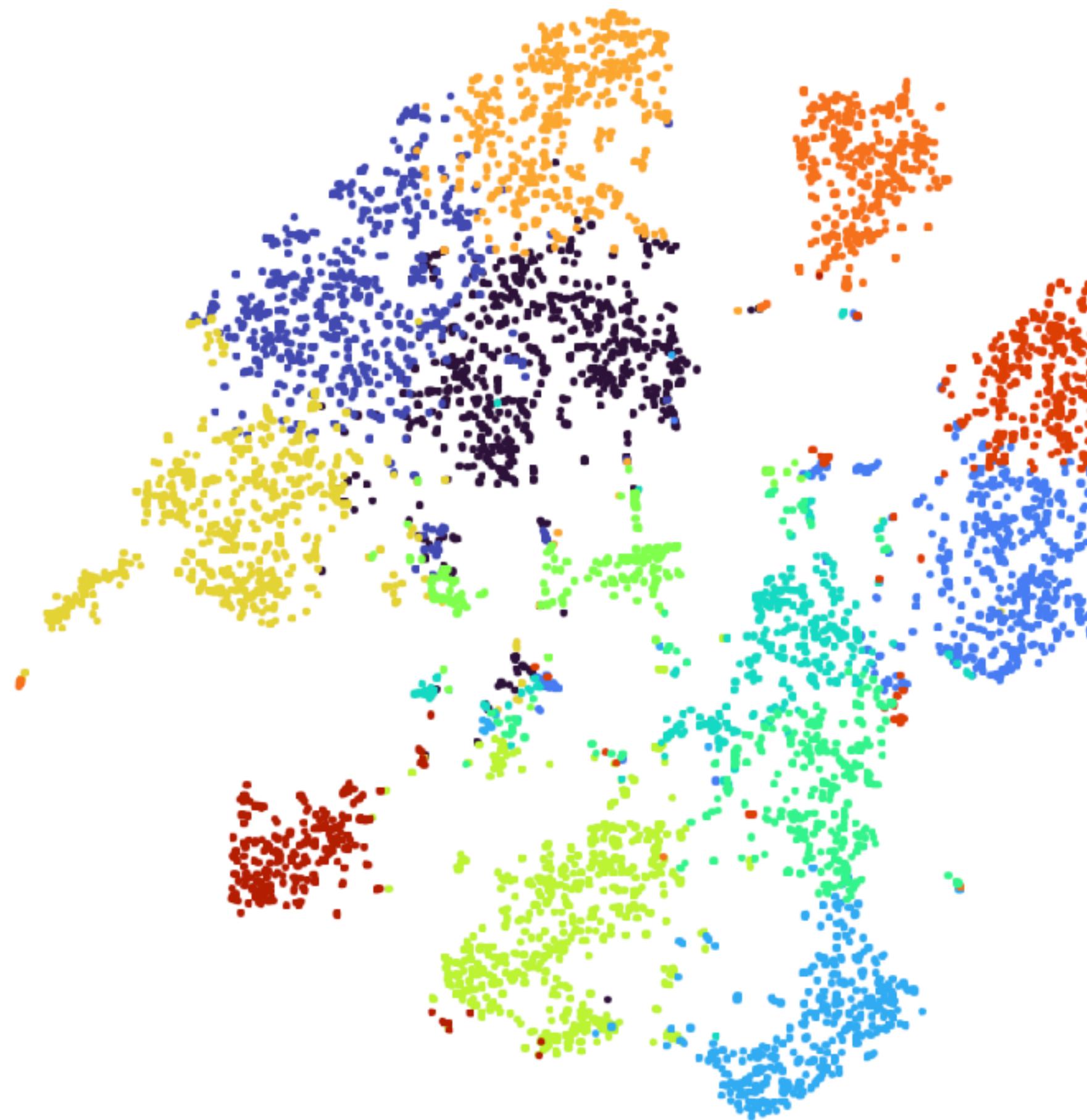
10X Genomics Damla Teknolojisi Tek Hücre ATAC-Seq

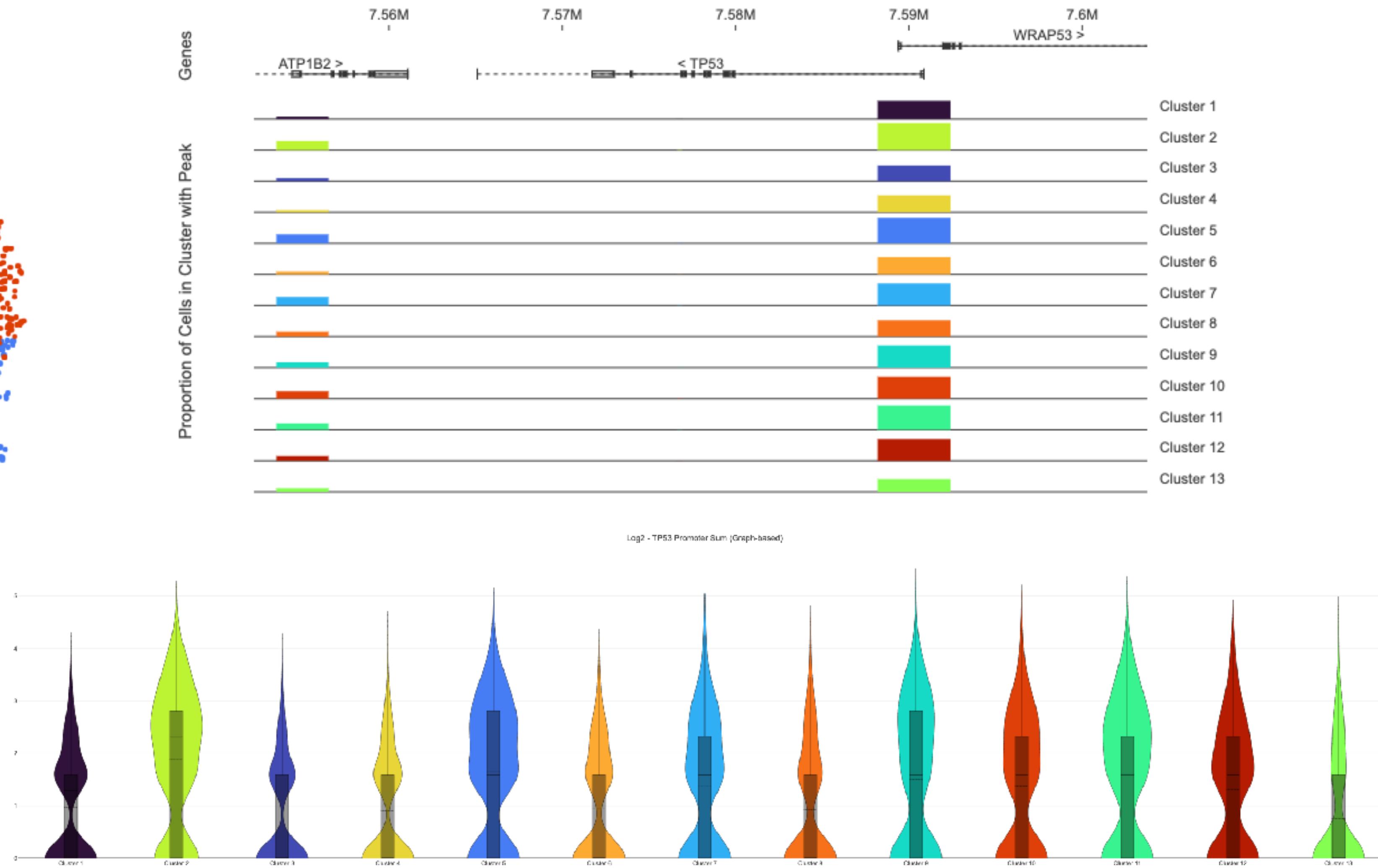
Tek Hücre ATAC-Seq Analizi

Tek Hücre ATAC-Seq Analizi

Loupe Browser

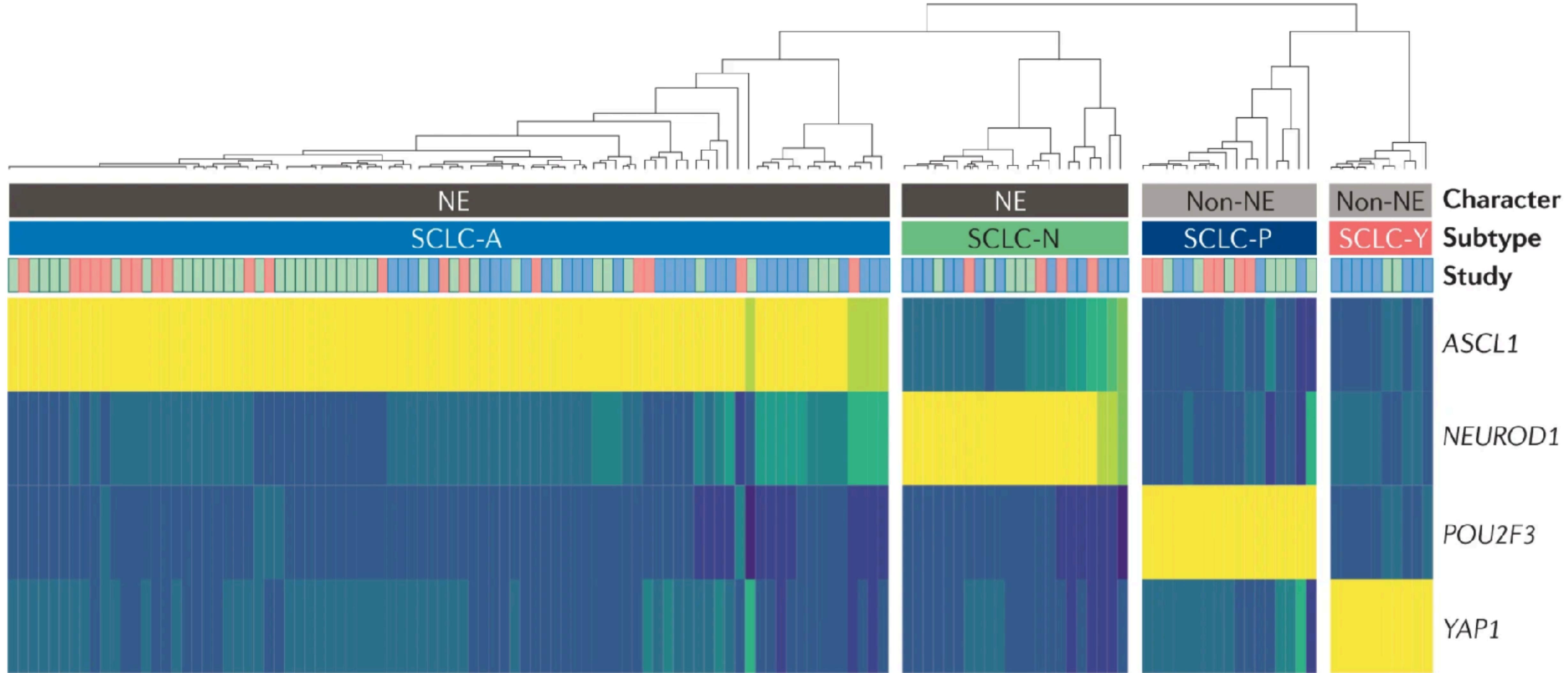

10X Genomics

TARTIŞMA

ATAC-Seq bazlı yöntemler nelerde yetersiz kalabilirler, bunu çözmek için ne yapabiliriz?

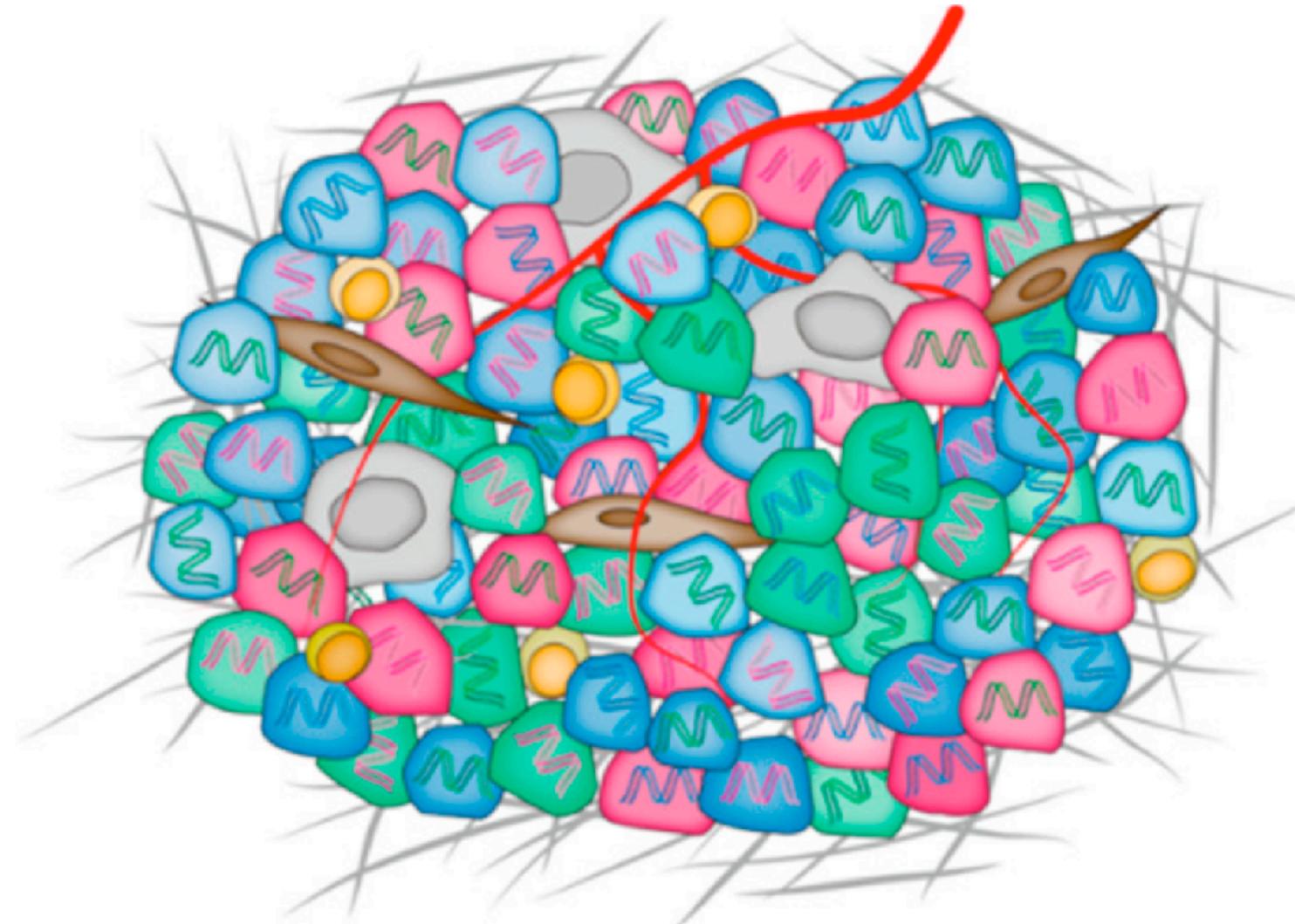
Tek Hücre Yöntemleri ve Kanser Alt Grupları

TARTIŞMA

Epigenetik değişimlerden geçen kanser hücreleri nasıl tehditler oluşturabilir?

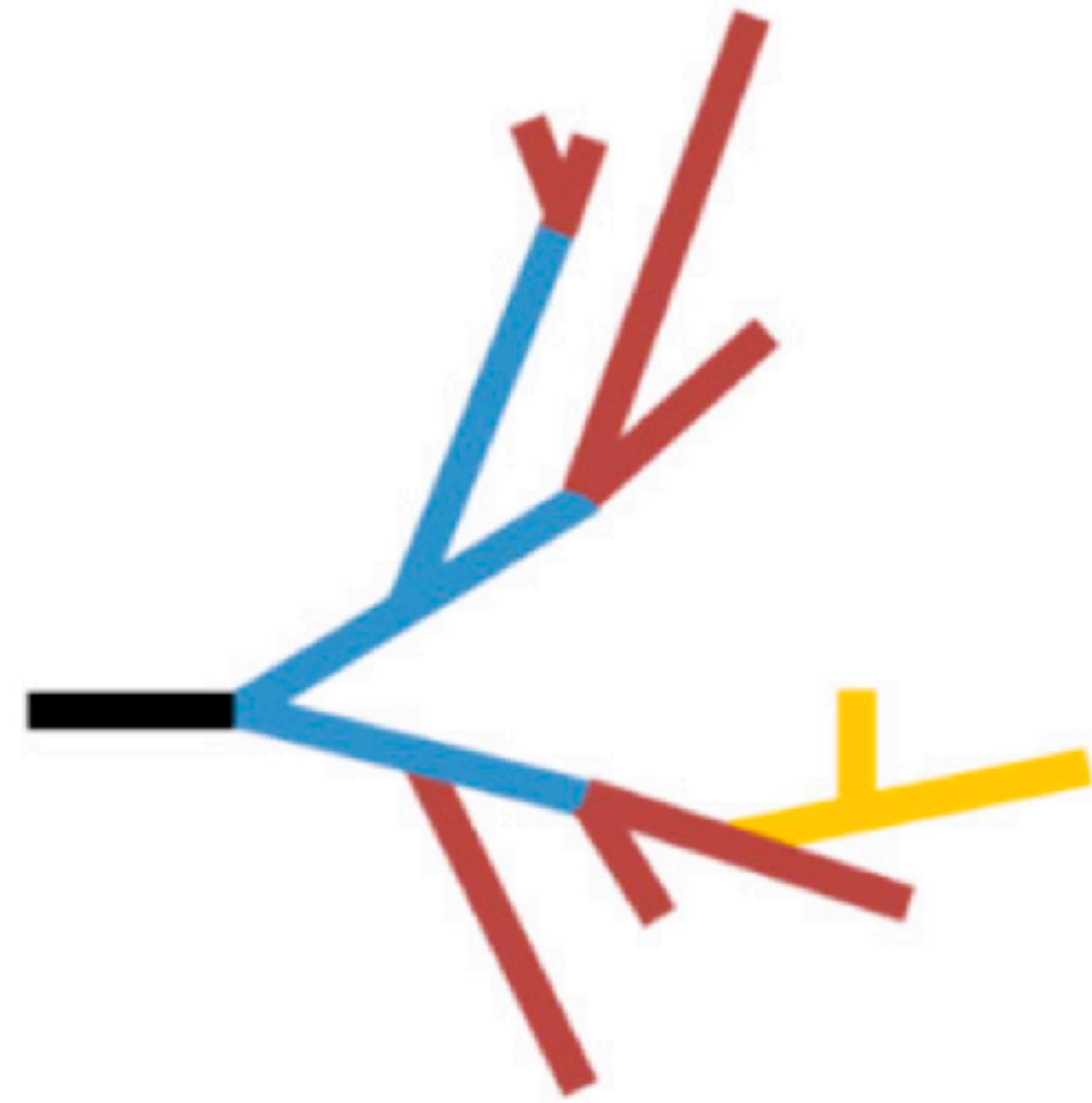
Kanser Dizileme Özeti

Kanserin Heterojen Yapısı

Toptancı Teknikler

Tek Hücre Teknikler

Tedavi ve Kanser
Gelişimiyle
Oluşan Kanser Evrimi

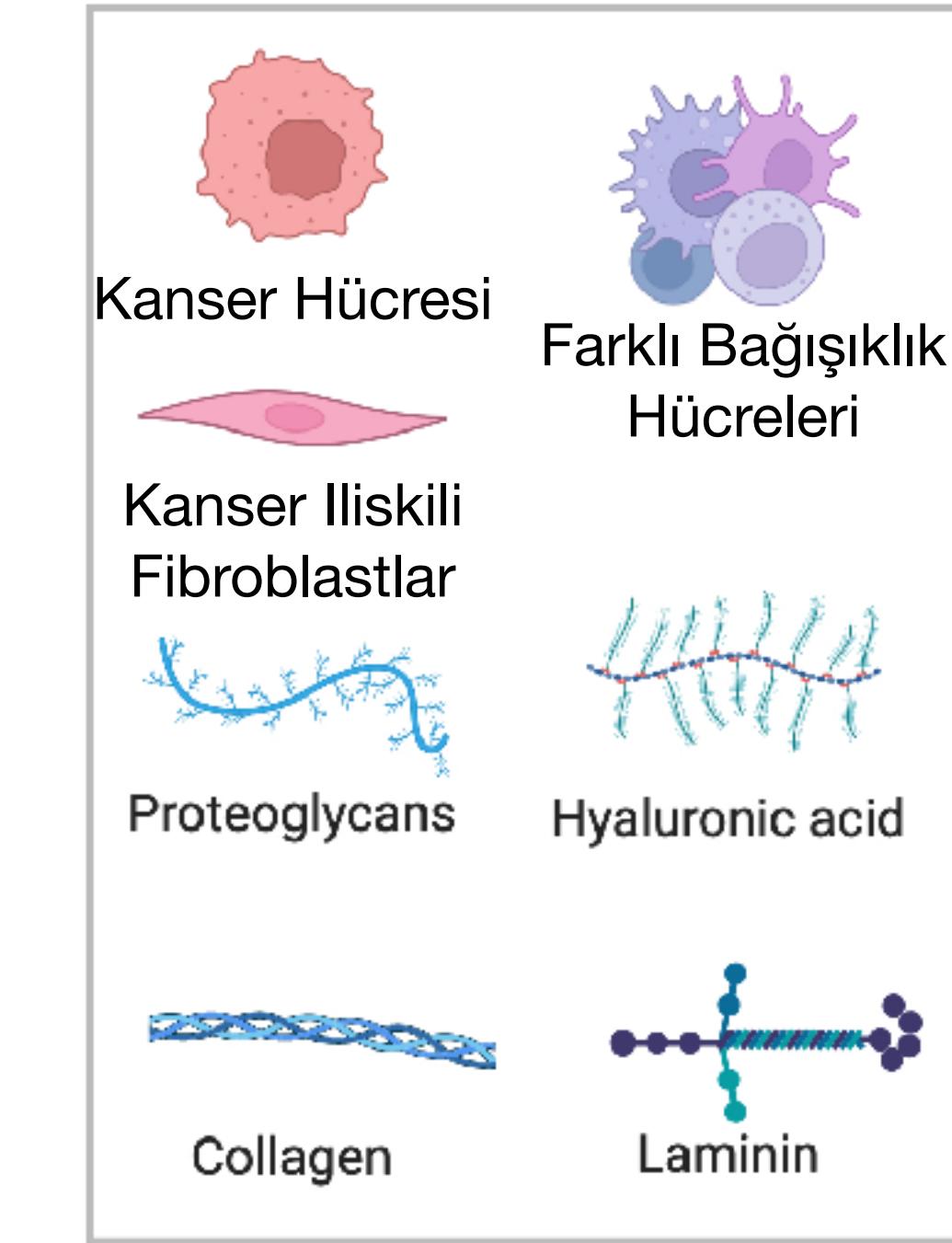
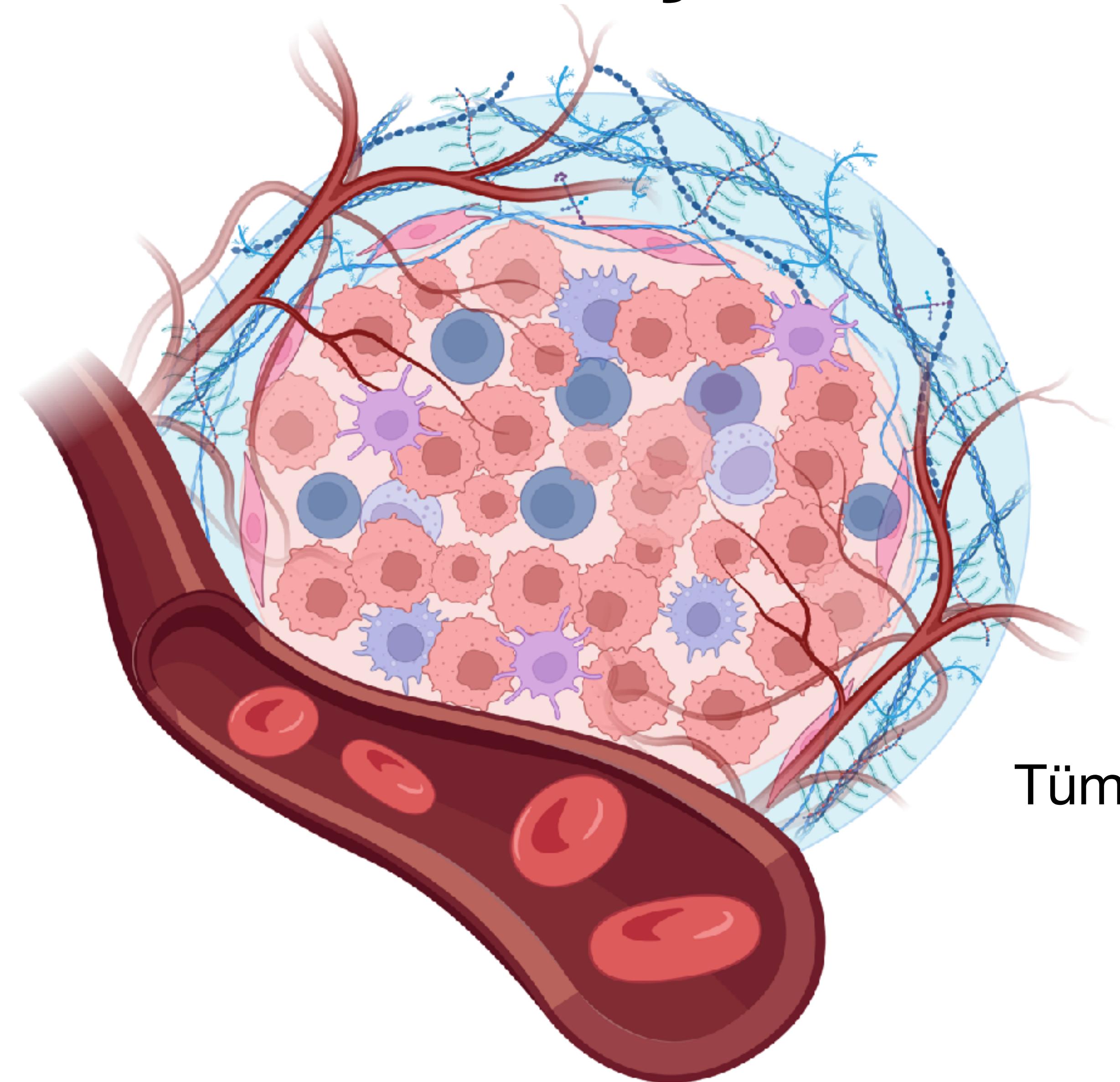
Genom Dizilemesi

Kanserin Epigenetik
Program Değişimi

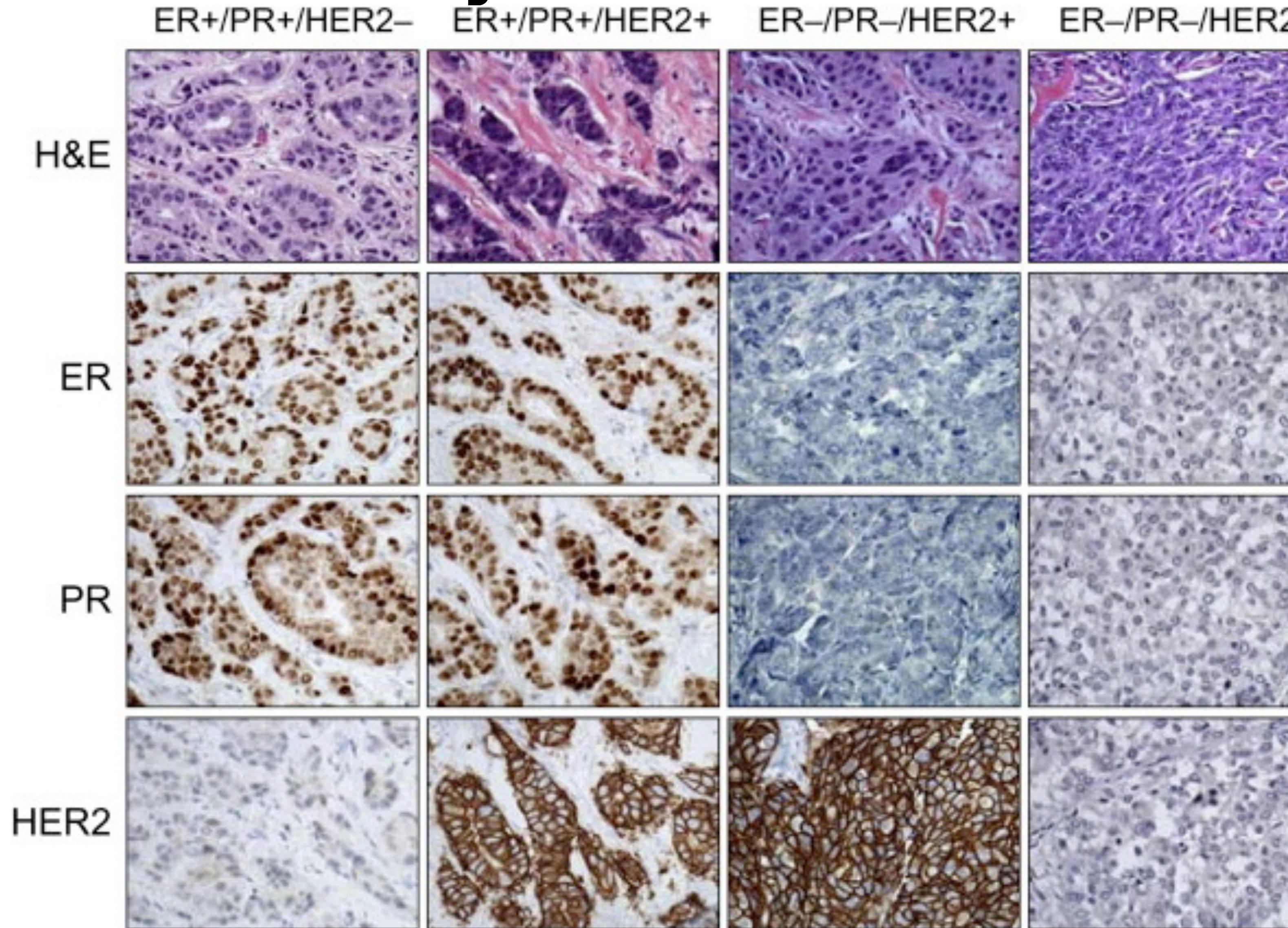
ATAC Dizilemesi

Tumor Ekolojisinin Kansere Etkisi

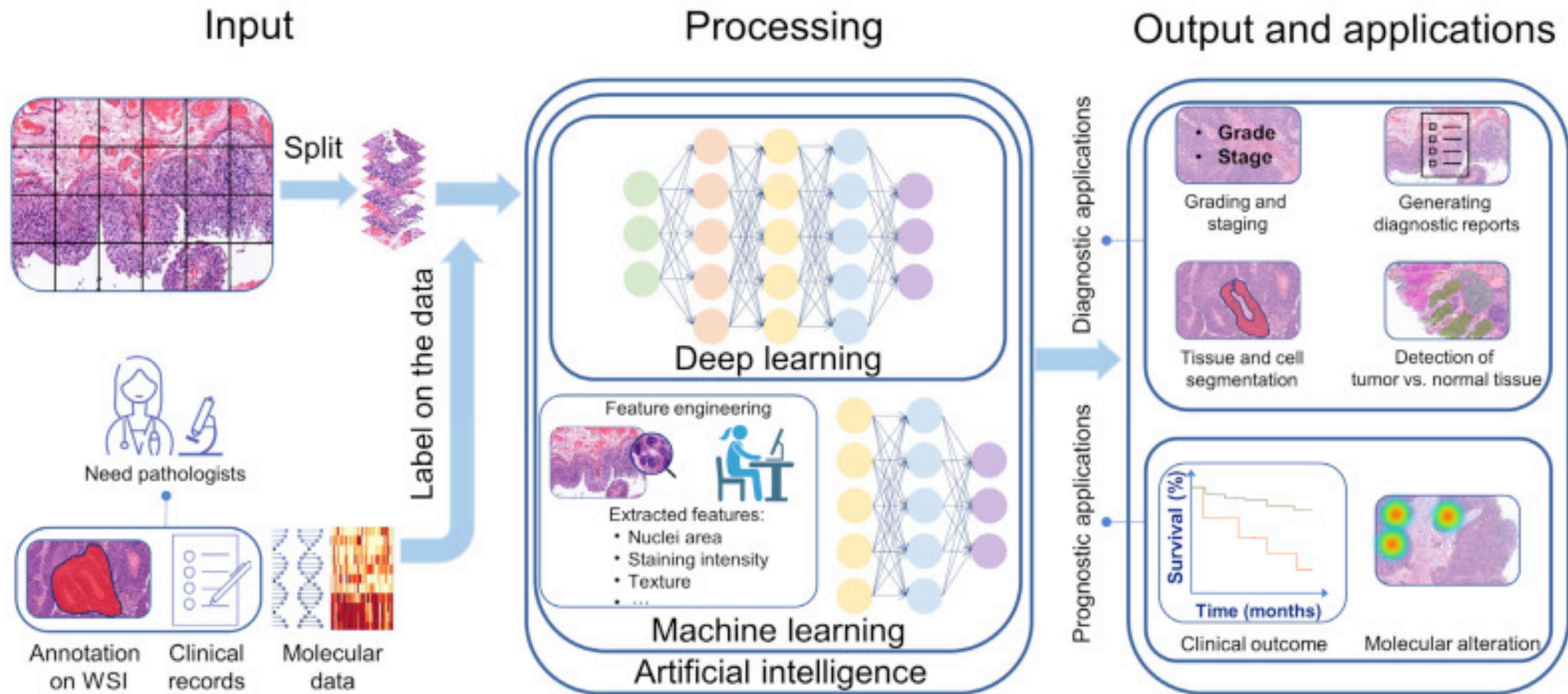

Tümör Mikroçevresi Kanserin Gelişimini
ve Tedaviye Direncini Belirler

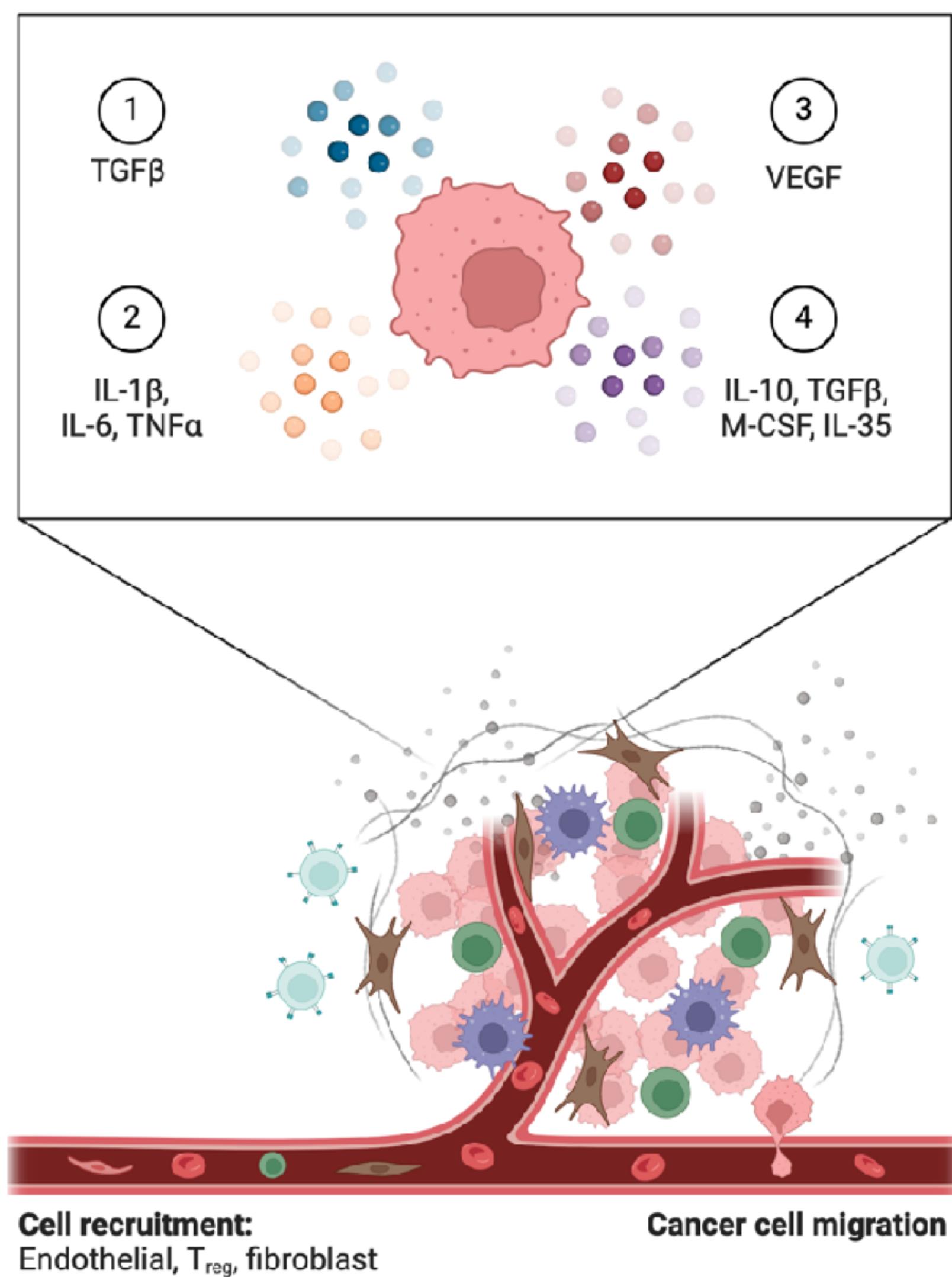
ImmunoHistoloji Doku Hakkında Bilgi Verir

Yapay Zeka ile Dijital Patoloji

Tümör Mikroçevresinin Elemanları

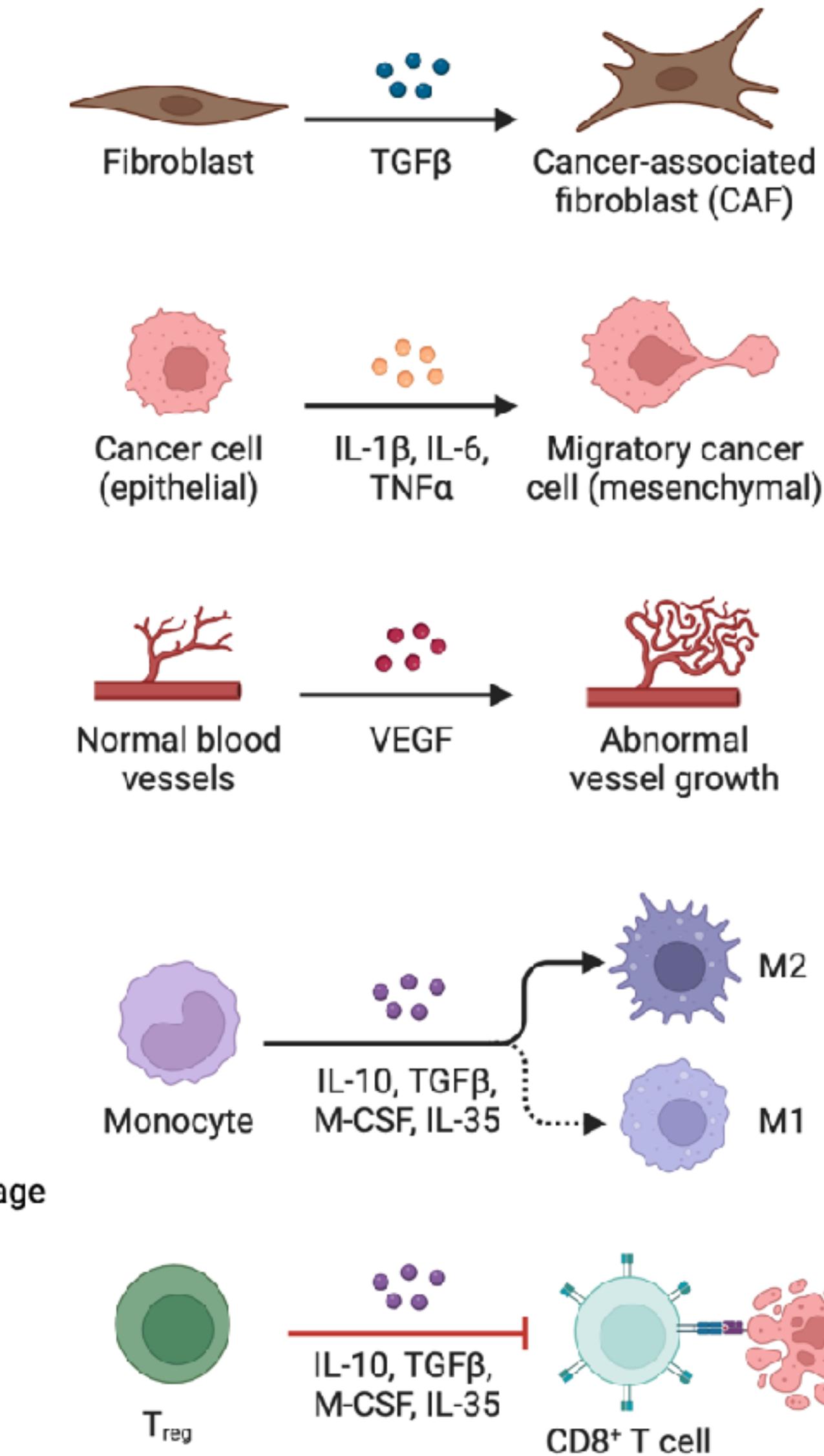
1 Fibroblast recruitment and activation

2 Epithelial to mesenchymal transition (EMT)

3 Angiogenesis

4 Immune evasion

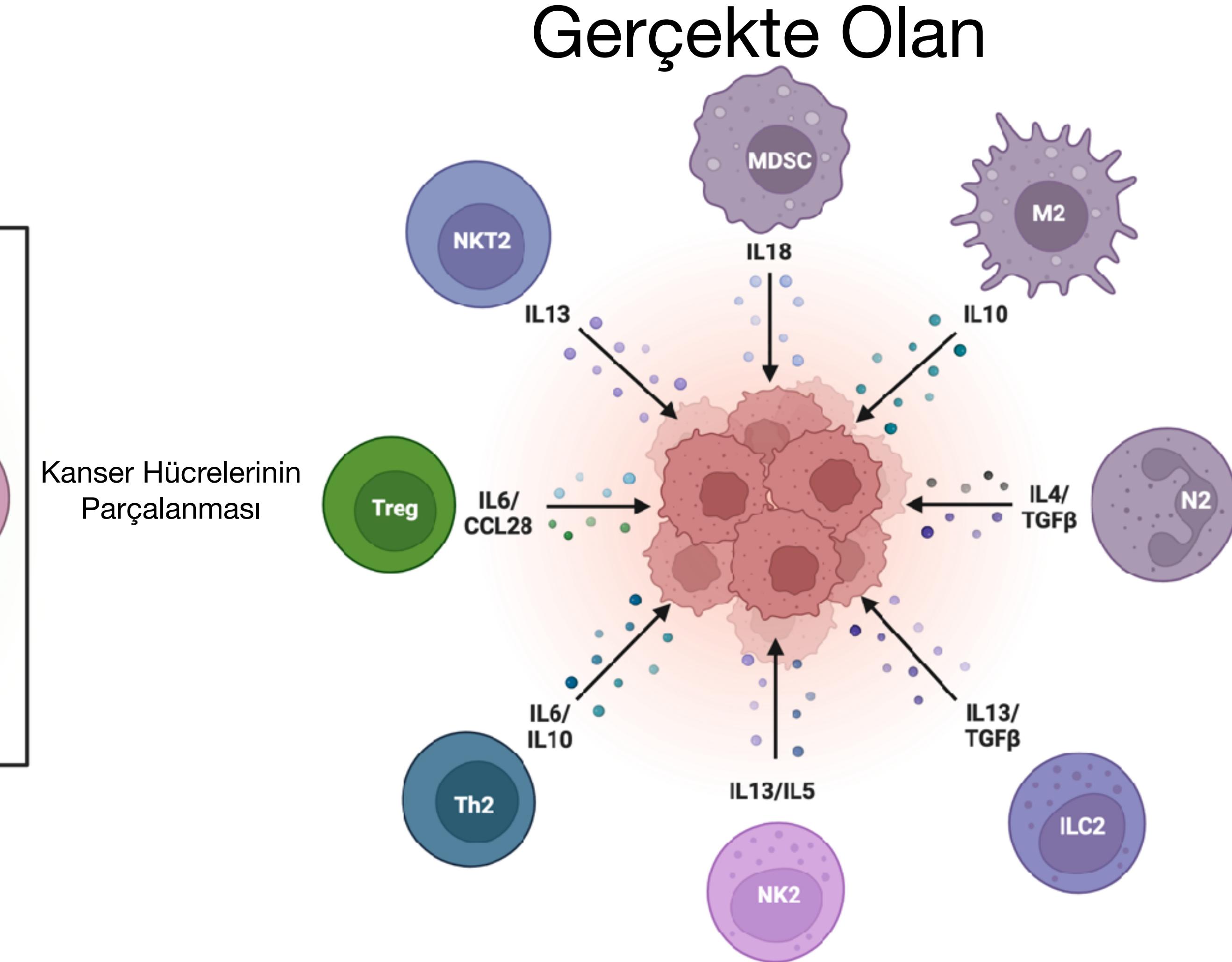
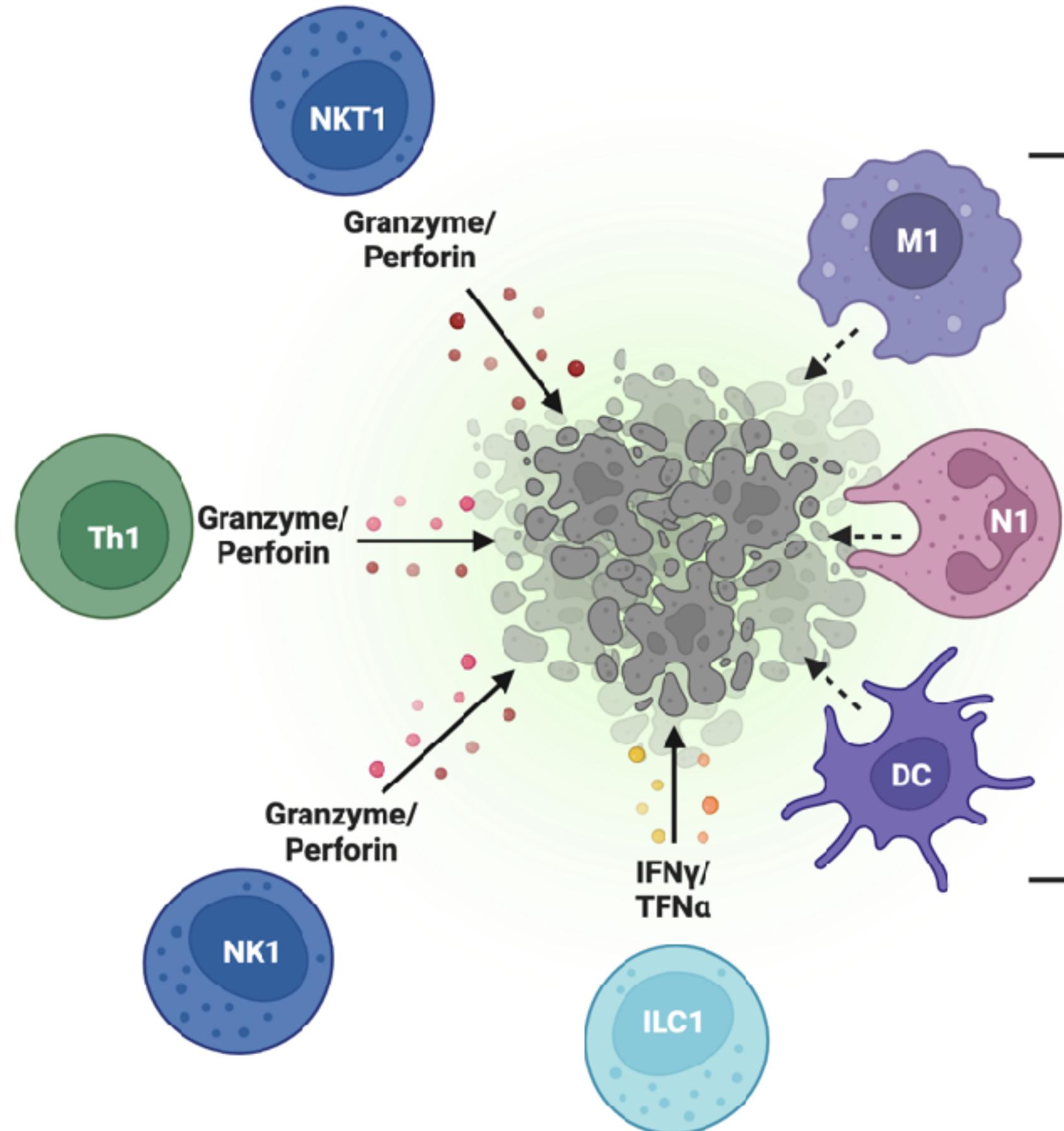
- Polarization to pro-tumor M2 macrophage
- Recruitment of protumorigenic Treg

Bağışıklık Sisteminin Kanser Gelişimine Katkısı

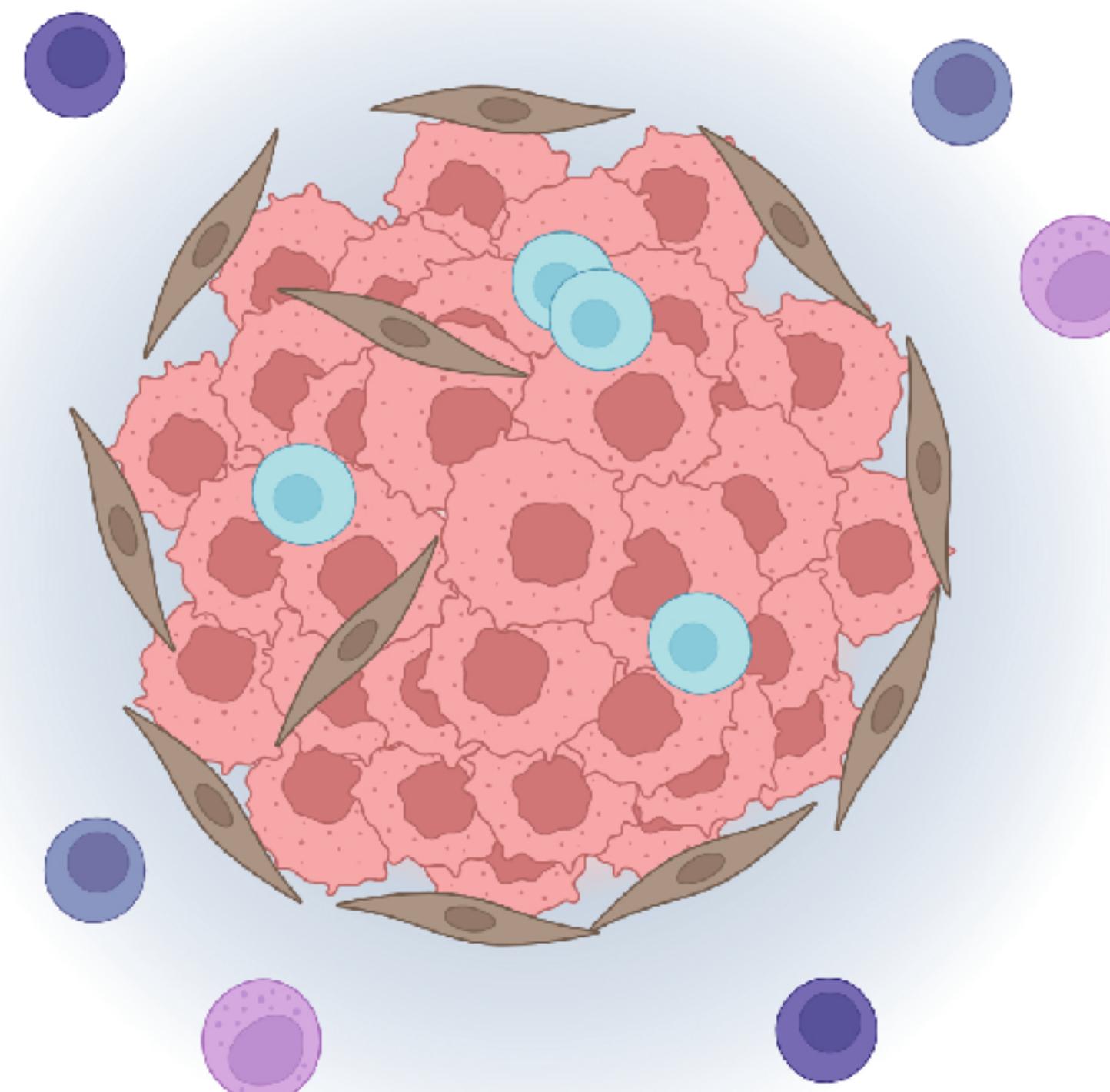
Olması Gereken

Gerçekte Olan

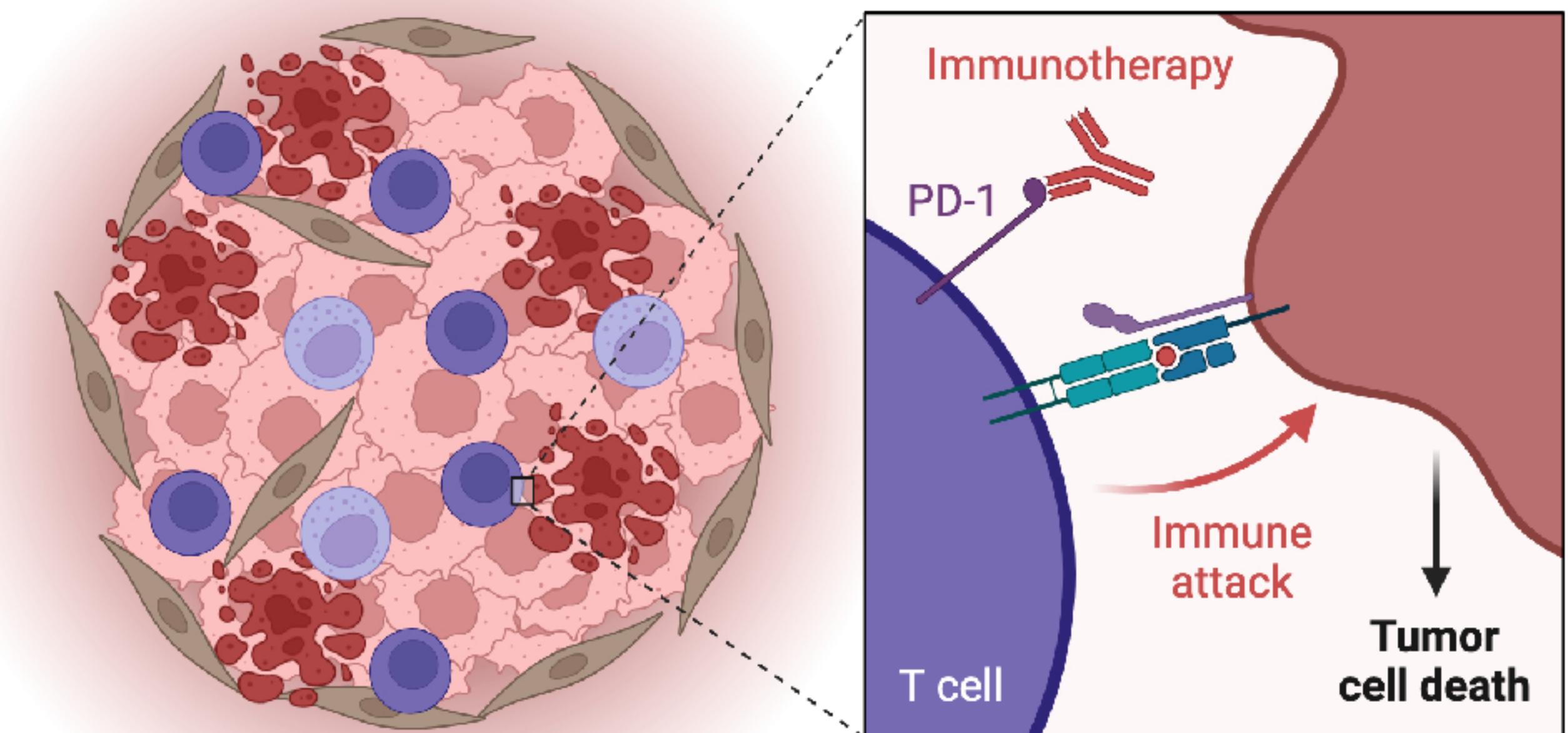

Tümör Bağışıklığı Nasıl Uyandırılabilir-Yeni Tedaviler

Soğuk Tümör

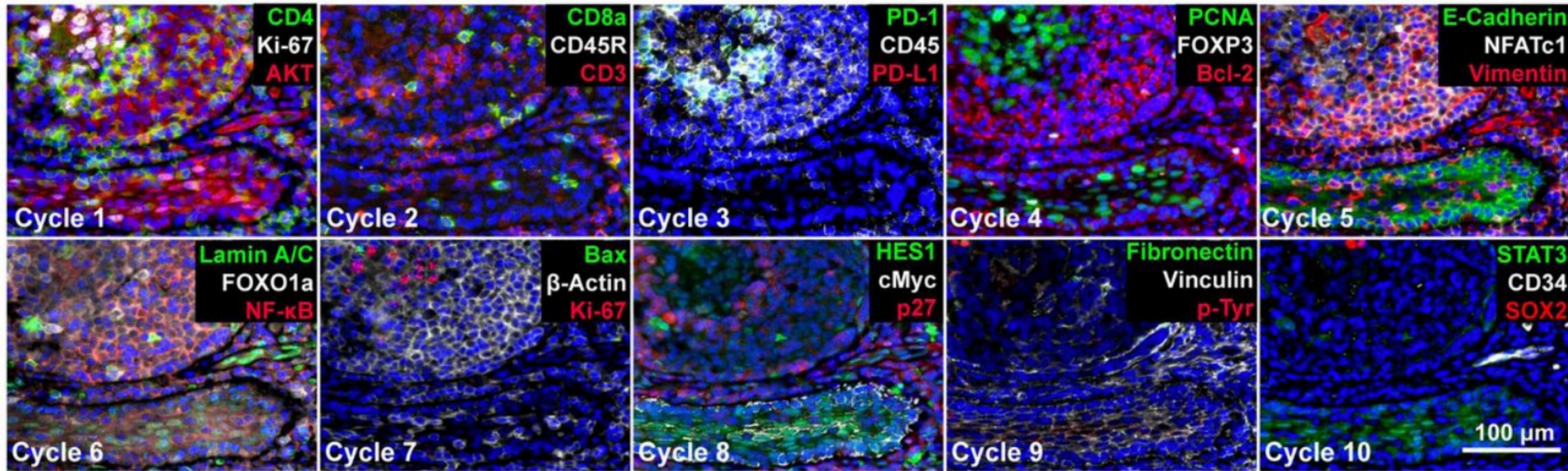
Sıcak Tümör

Kanserin Karakteristik Özelliklerinin Güncellenmesi

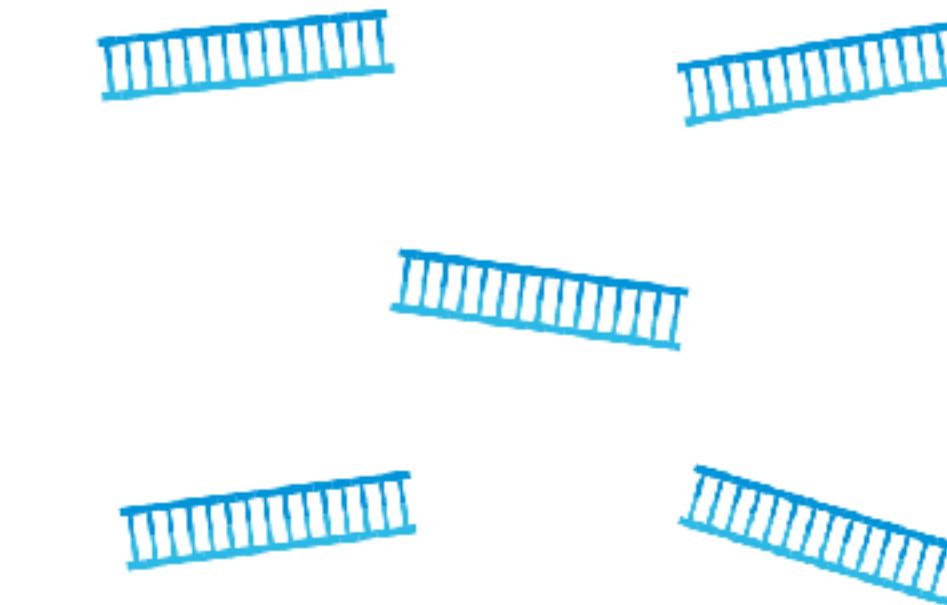
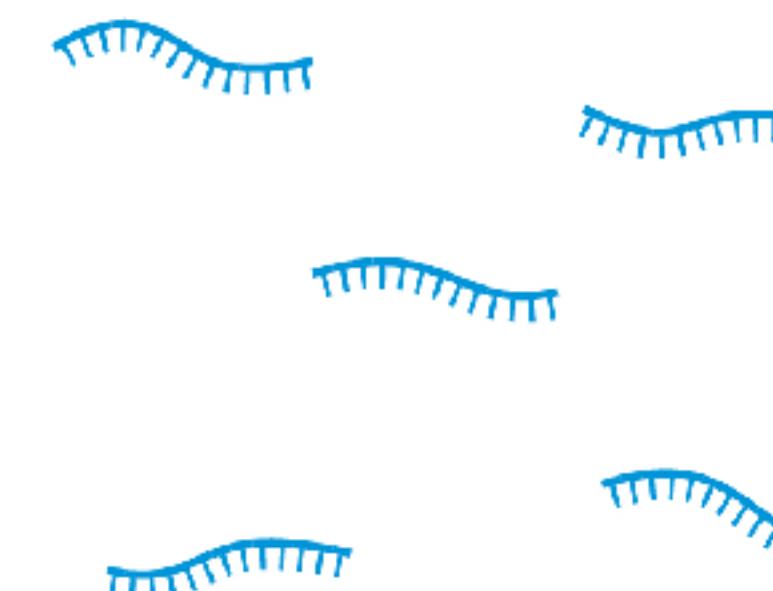
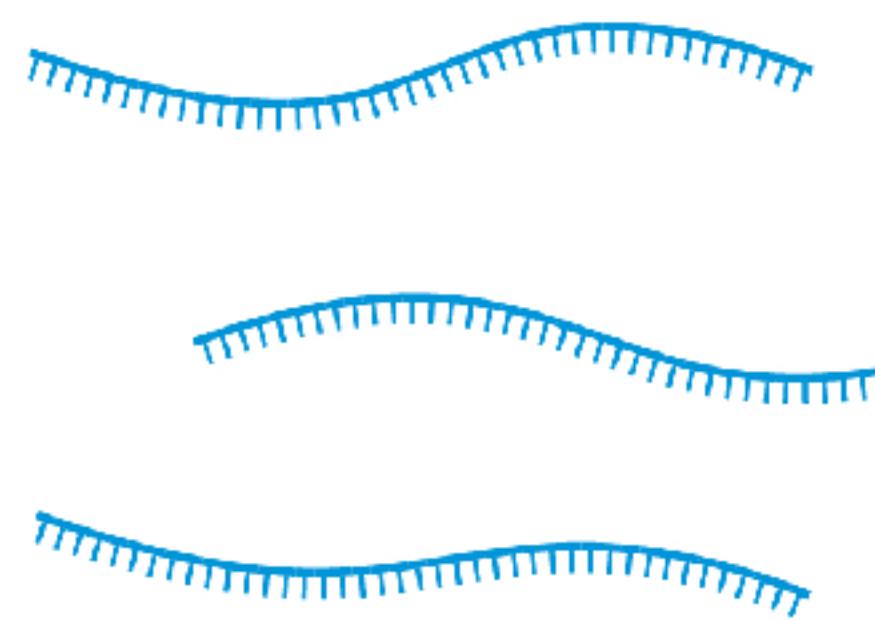
Florasan ImmunoHistoKimiyal Boyama

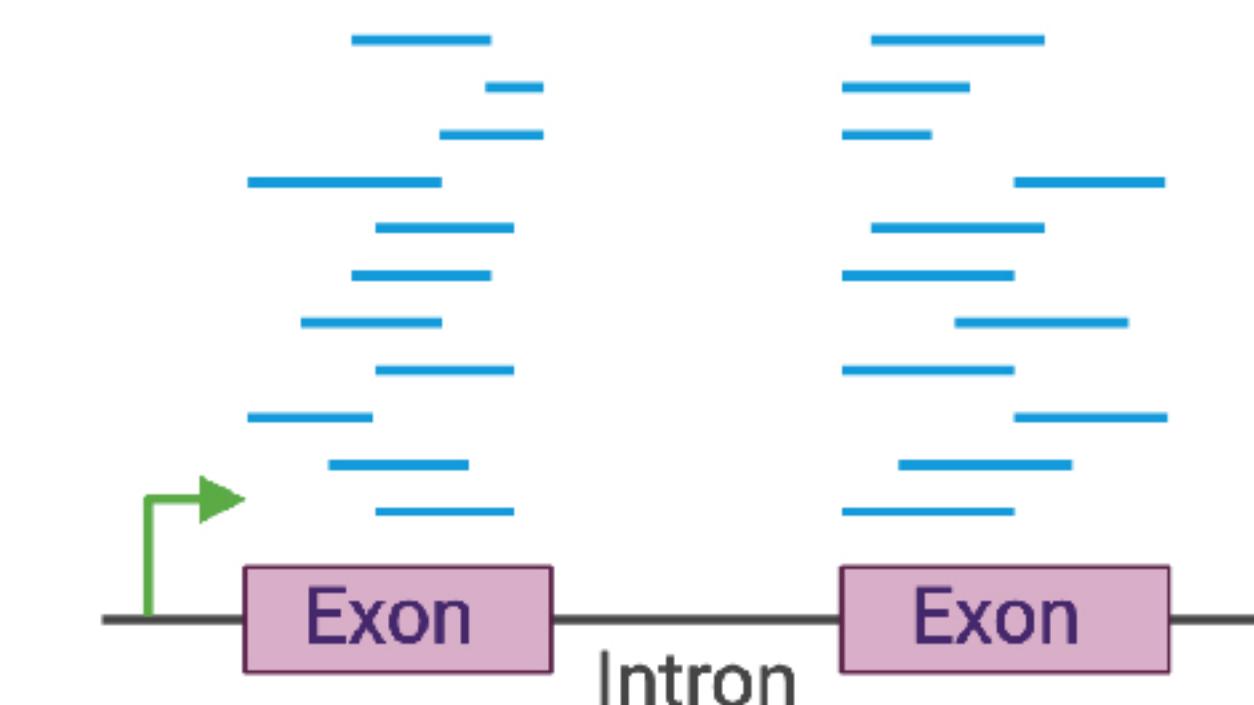
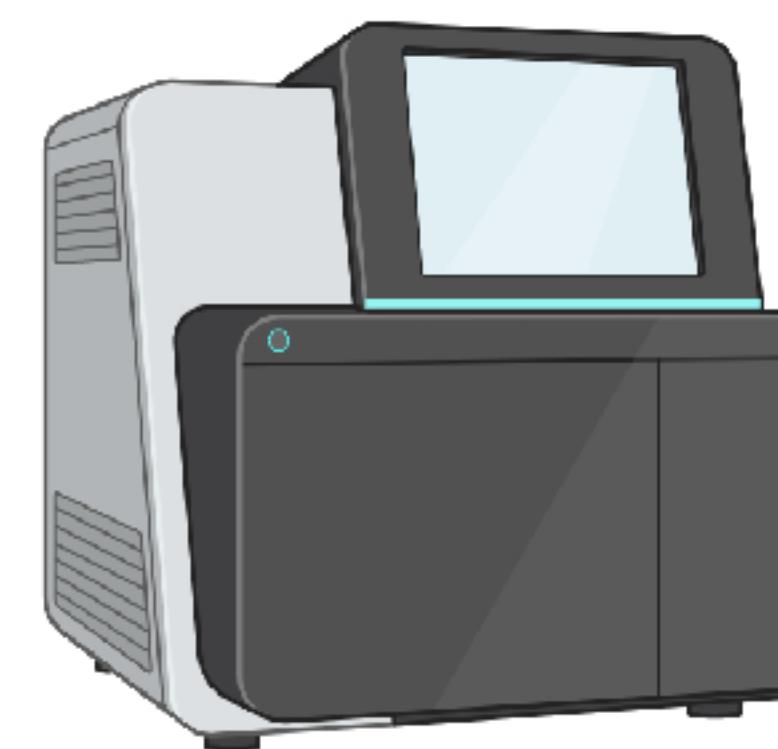
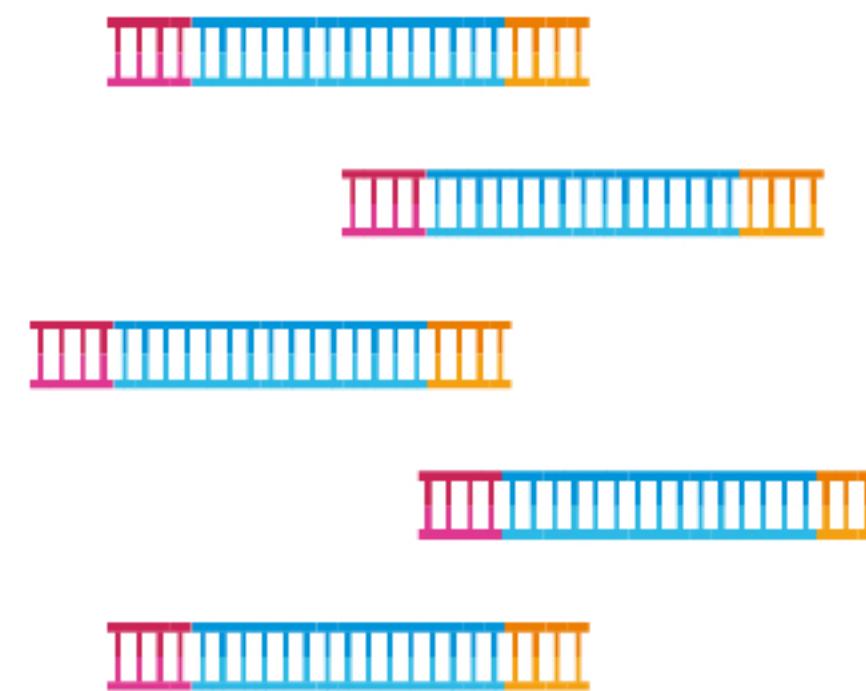
Biyoisaretçi Antikorlar kullanarak birden fazla sefer aynı doku boyanır

RNA Dizilemesi

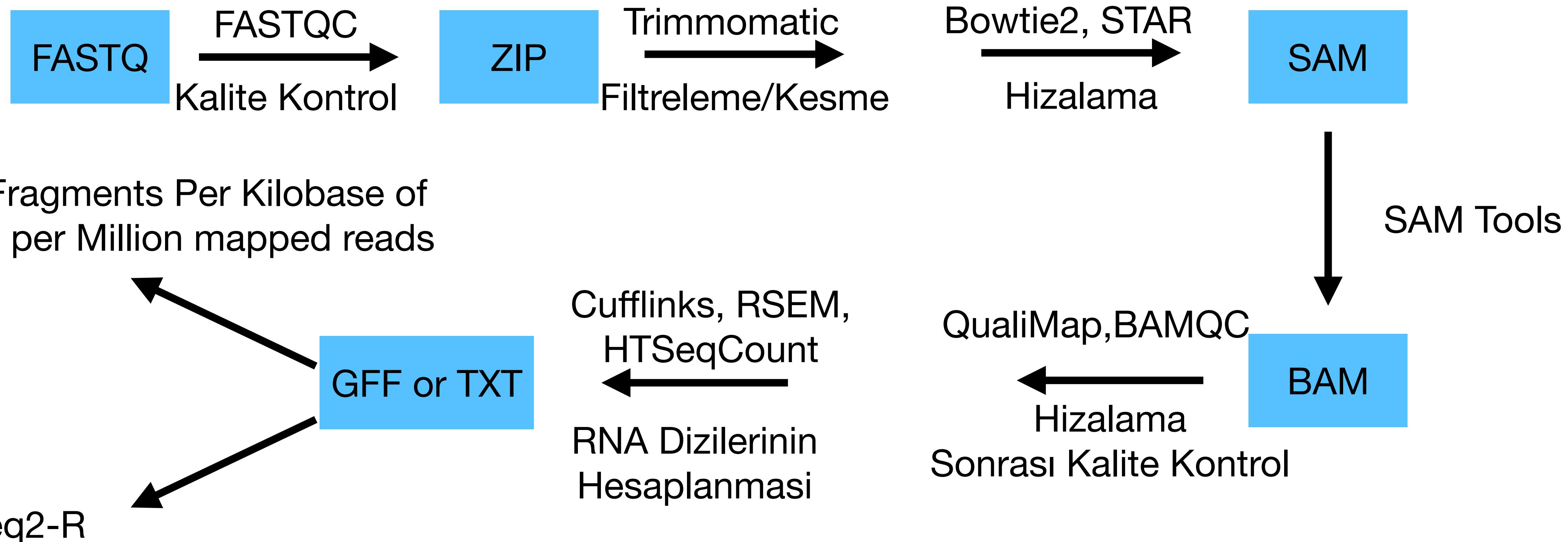
- 1 RNA'nın Örneklerden Ayrılması
- 2 RNA'nın Kısa Parçalara Bölünmesi
- 3 RNA'nın Parçalarının Tamamlayıcı DNA'ya Dönüşürülmesi

- 4 Bağdaştırıcı Dizilerin Eklenip Çoğaltılmması
- 5 Yeni Nesil Dizileme
- 6 Dizilerin transkriptom/genom referanslarına haritalanması

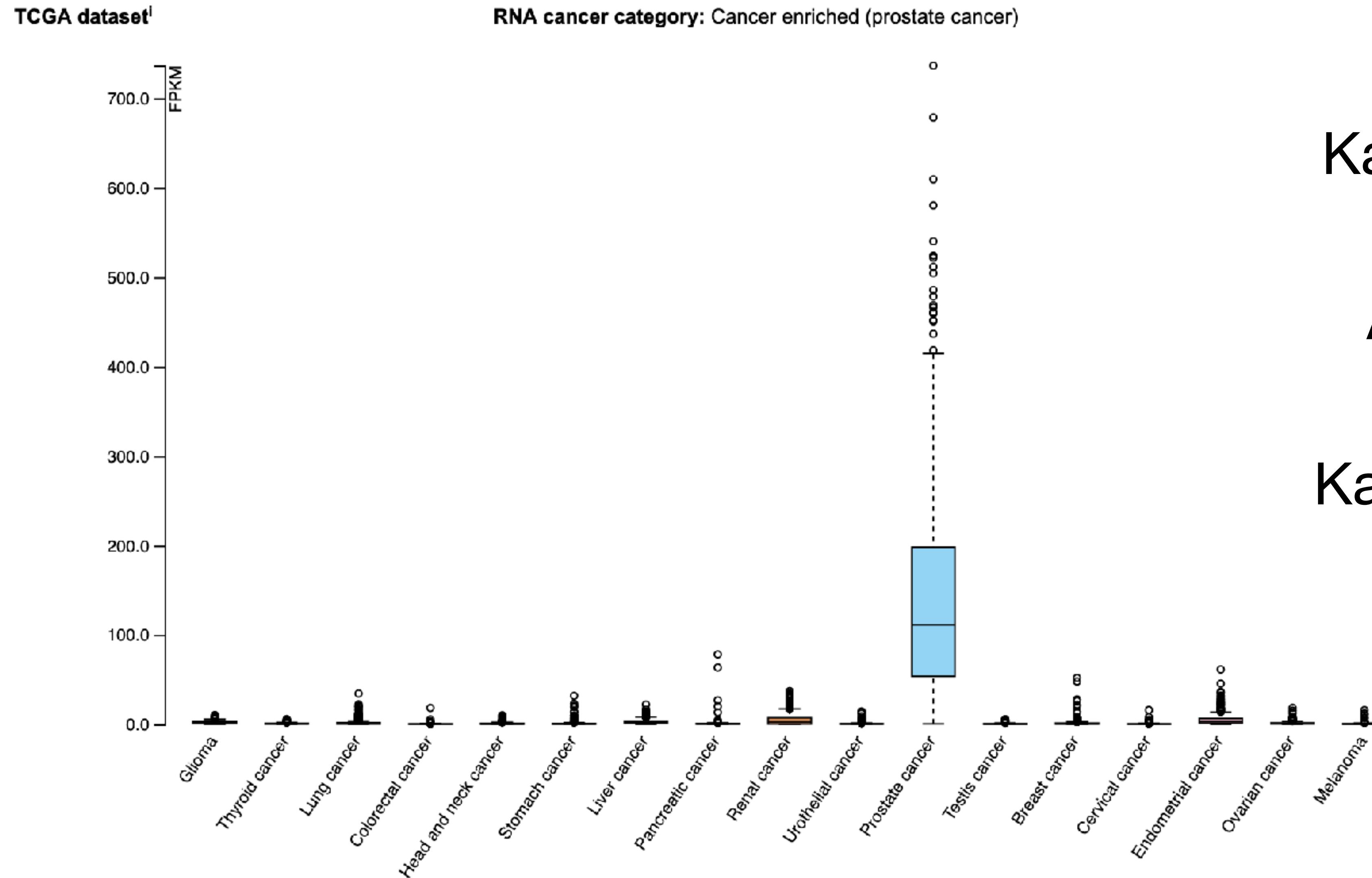

RNA Dizilemesi-Analiz

$$\text{FPKM} = \frac{\text{Bir gene Haritalanan Parça Sayısı}}{\text{Genin Kilobaz Uzunluğu} \times \text{Toplam Haritalanan Parça Sayısı}}$$

RNA Dizilemesi Örneği

Kanser Tipleri Arasındaki
Çeşitlilikler

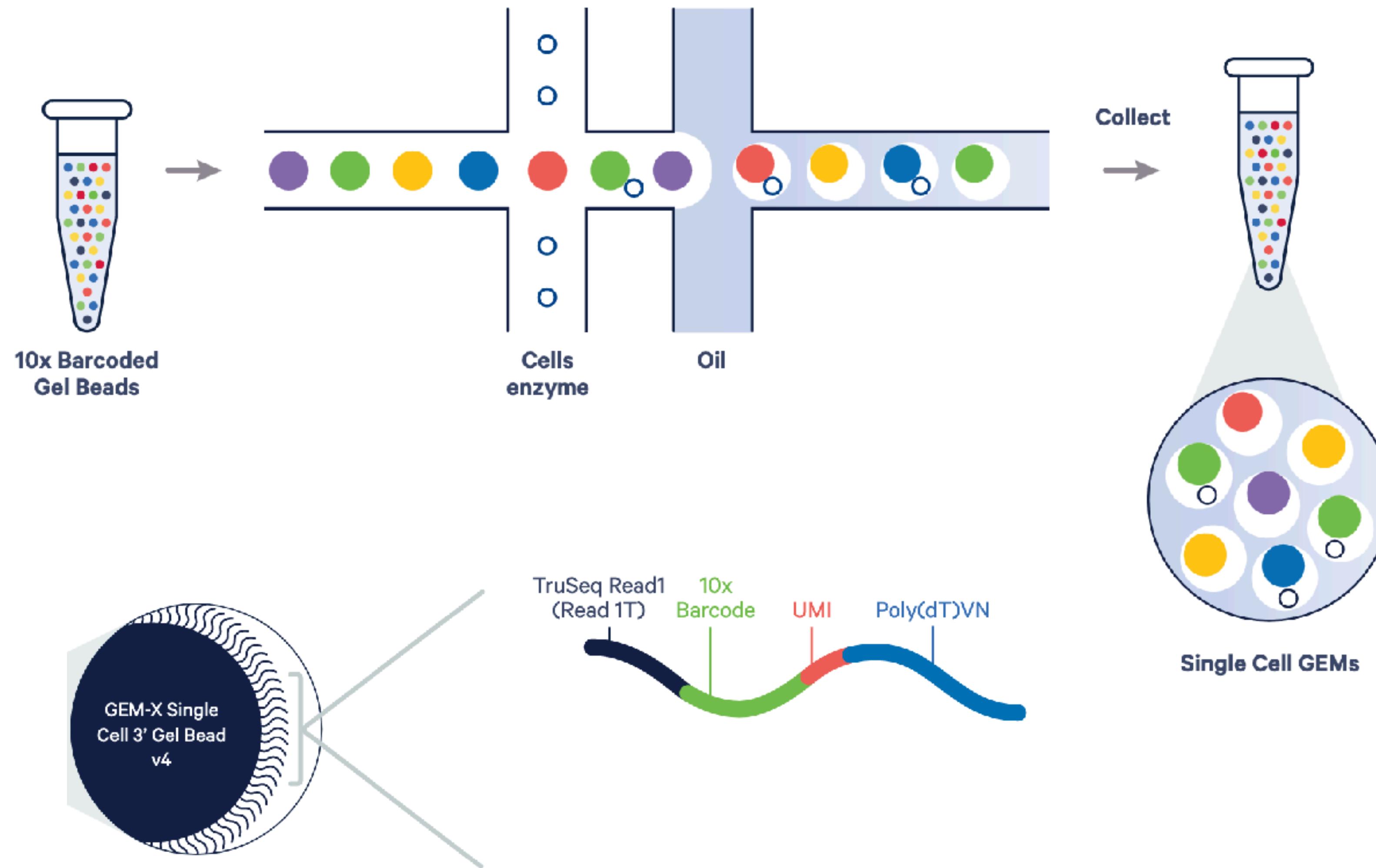
Aynı Kanser Hastaları
Arası Farklılıklar

Kanserin Evreleriyle Gelişen
Değişimler

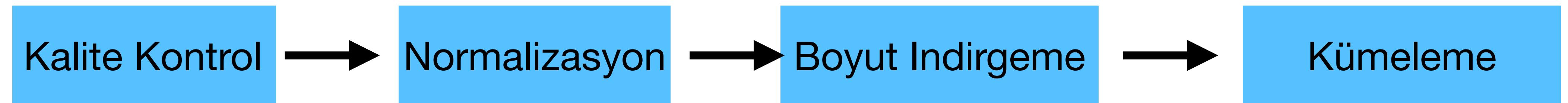
TARTIŞMA

Toptancı RNA dizilemesi hangi sorulara cevap verebilir, nerede yetersiz kalır?

Tek Hücre RNA Dizilemesi-Single Cell RNA Seq

Tek Hücre RNA Dizilemesi-Analiz

Düşük Okumalı Hücreler
Boş Barkodlar
İki Hücreli Barkodlar

PCA(Temel Bileşen Analizi)
t-SNE(t-Dağılımlı Stokastik
Komşu Gömme)

Leiden Kümeleme Algoritması

R Analizi

-Seurat Paketi
-Belirli İşlemlerden
Geçmiş Dataları Okur
(HDF5, 10X)

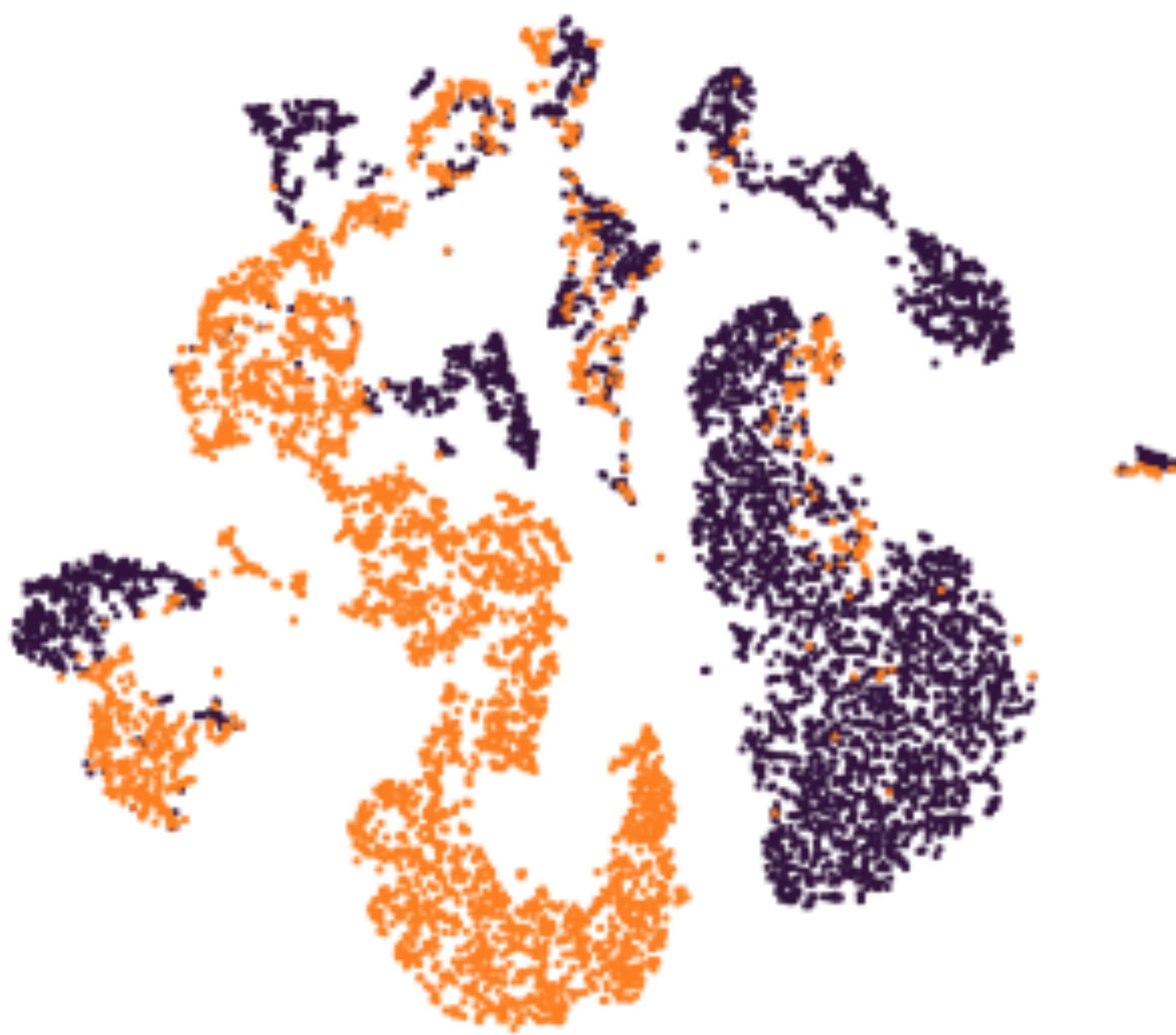
Phython Analizi

-Scvi ve Scanpy
-Makine Öğrenmesiyle
birleştirilebilir(scikit)

Cell-Ranger/Loupe Browser

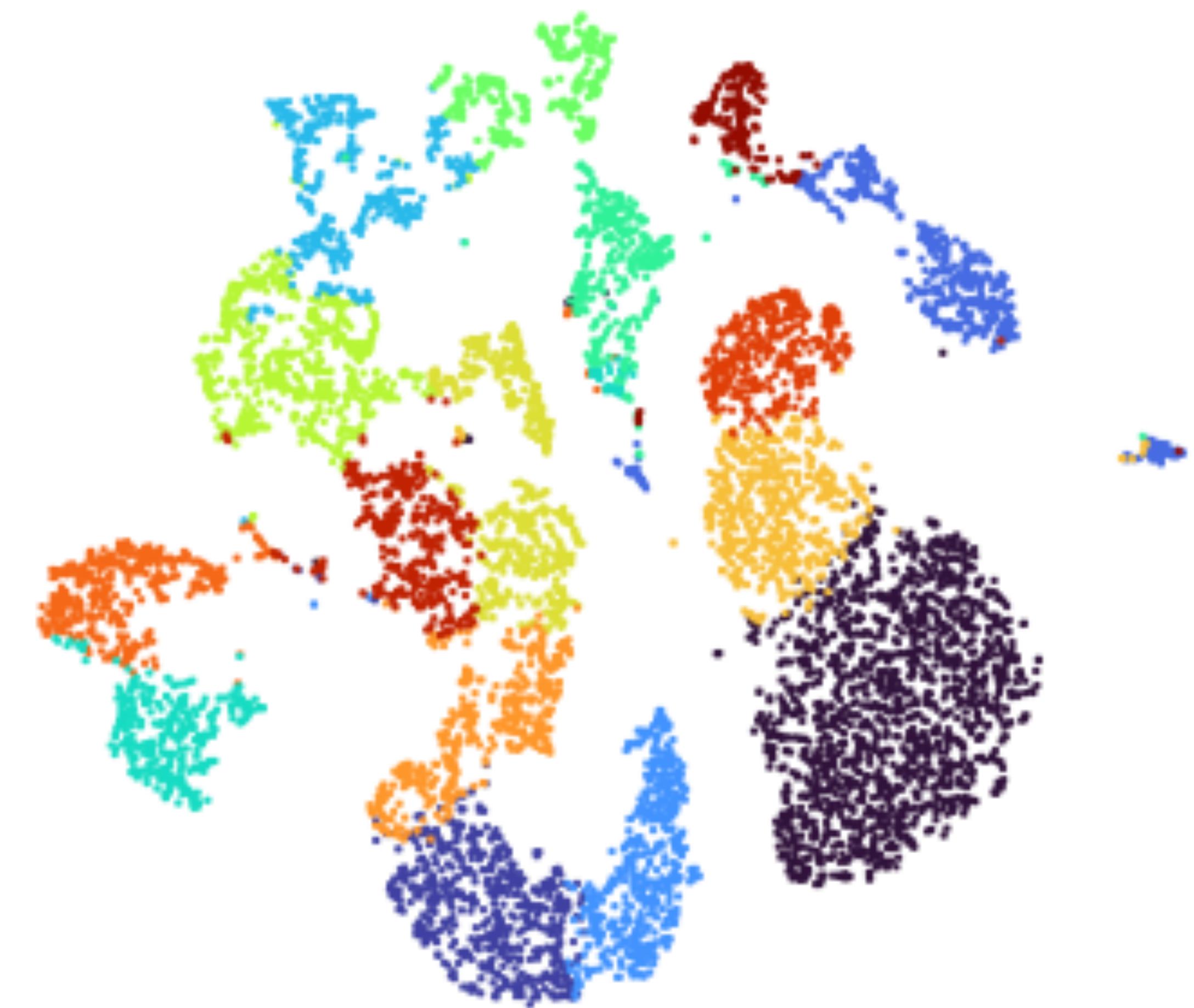
-Sadece 10X Genomics
datasetleri
-Kullanıcı Dostu
-Standart Data Analizi
ve görüntüleme

Tek Hücre RNA Dizilemesi-Sonuçlar

Lösemi Hastası

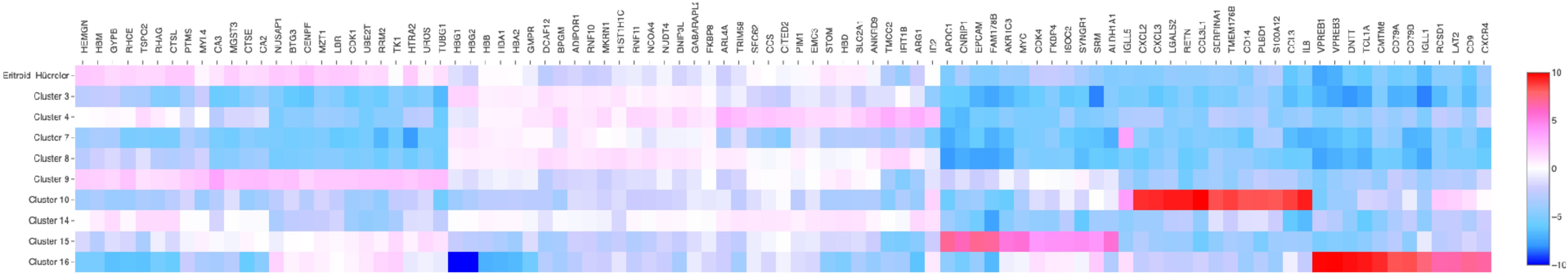
Sağlıklı

Loupe Browser

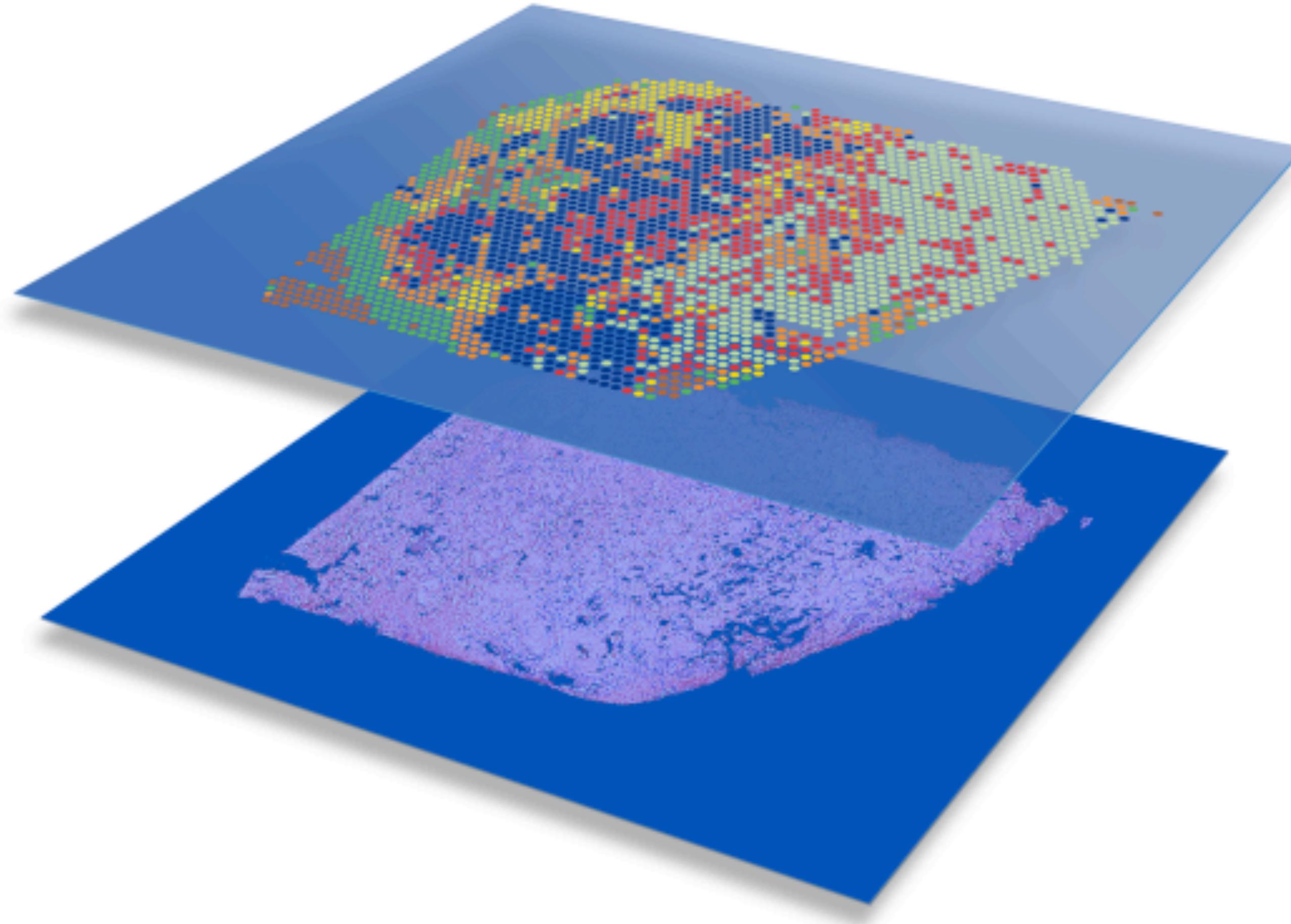
10X Genomics

Tek Hücre RNA Dizilemesi-Sonuçlar

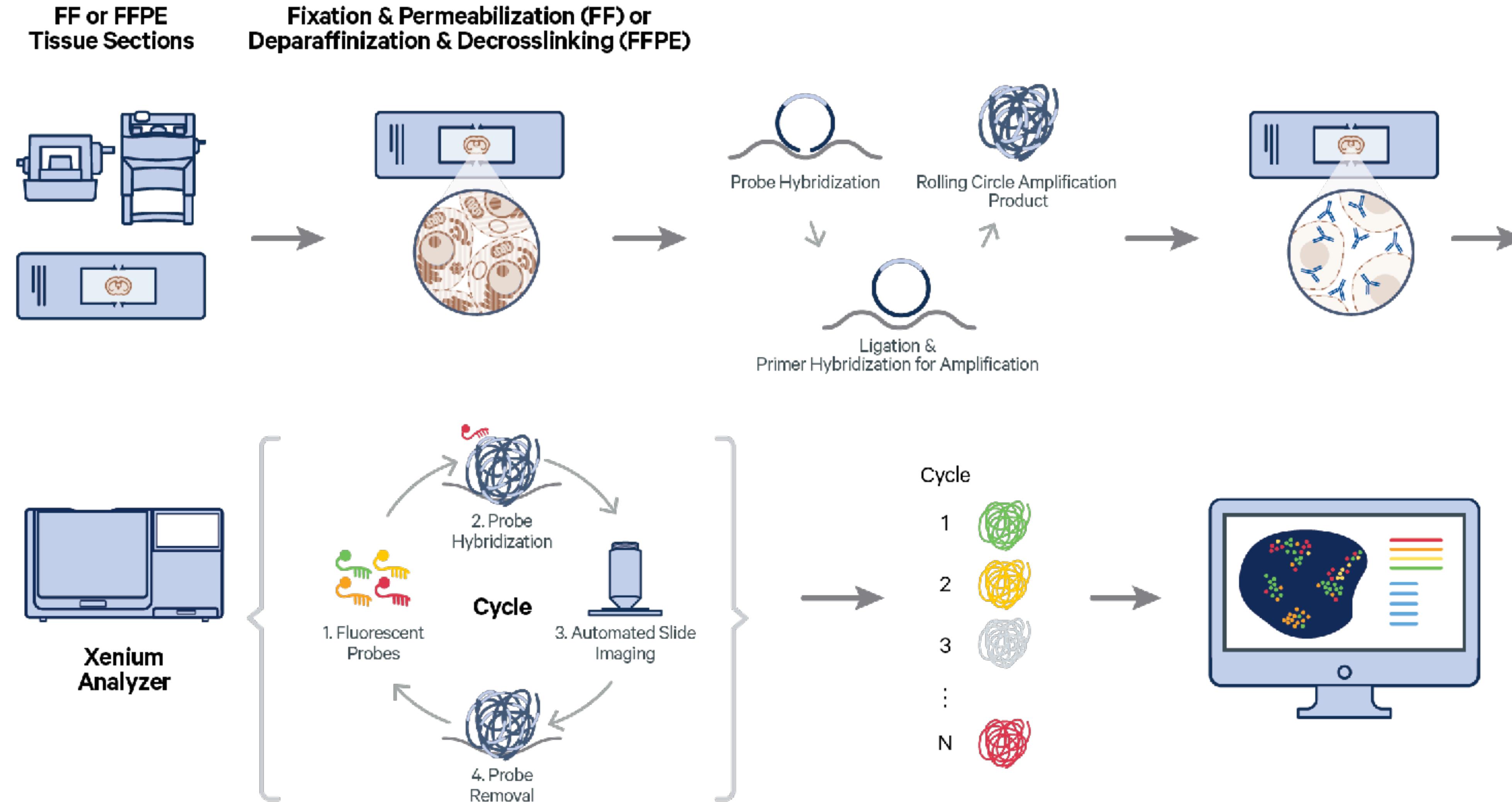
Tartışma: Tek-hücre RNA dizilemesi ne işe yarayabilir? Nerede yetersiz kalır?

Spatial Transcriptomics-Konumsal Transkriptom

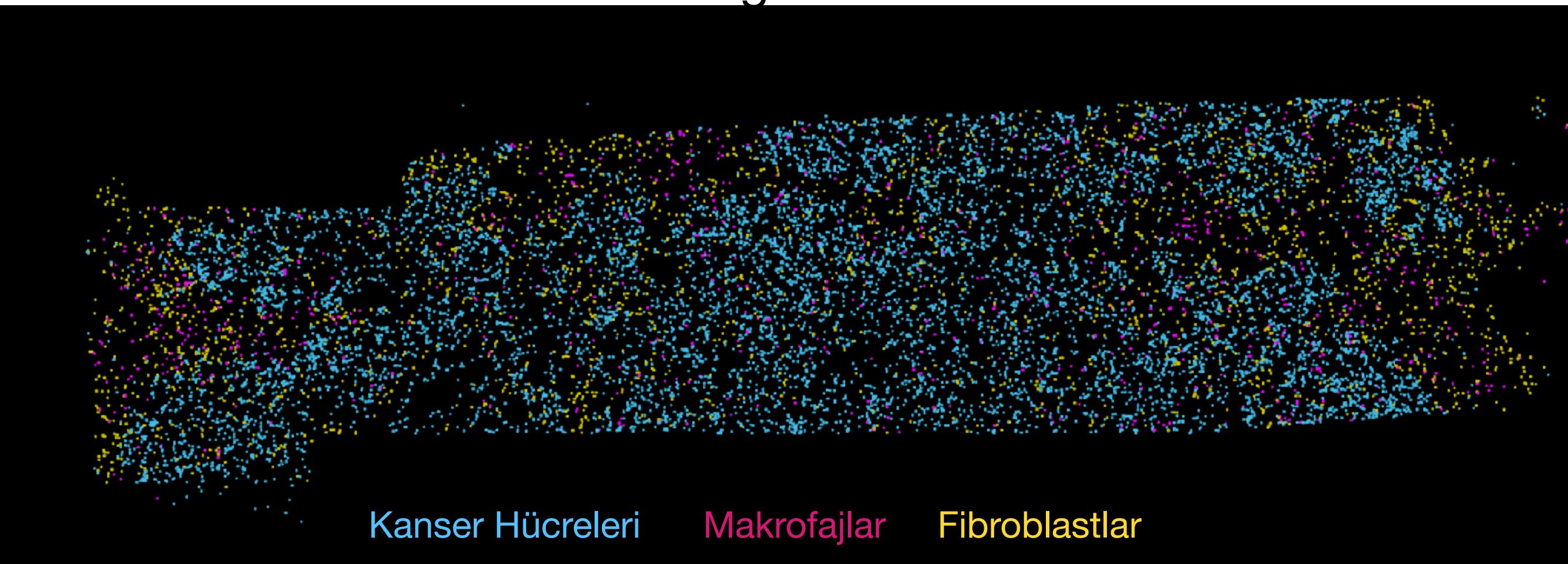
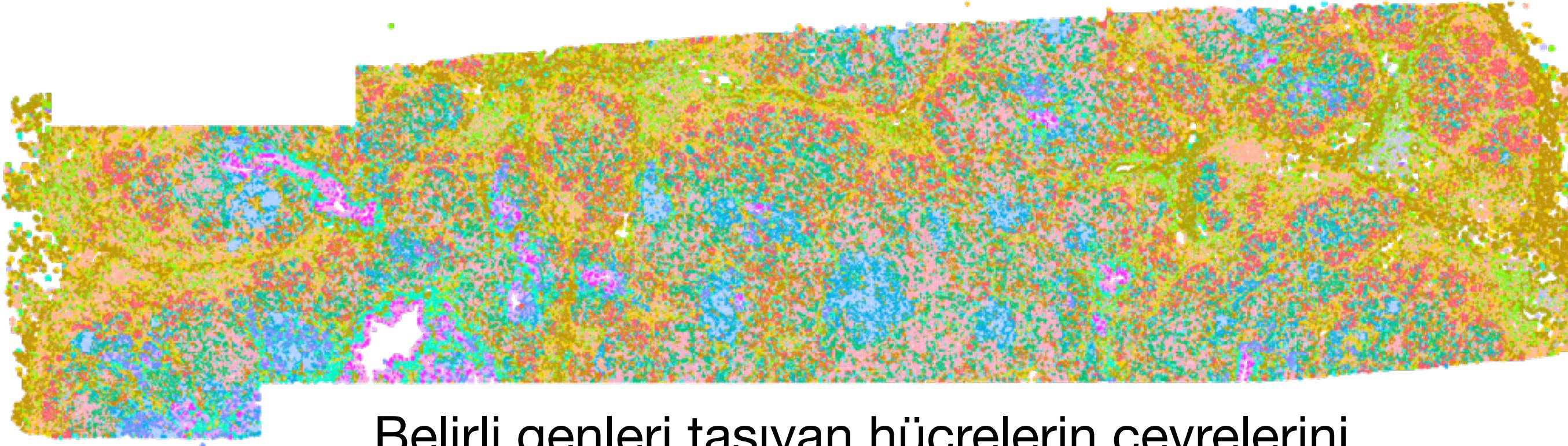
**Konumsal
Transkriptom neden
önemli, ne cevaplar
verebilir?**

Konumsal Transkriptom-RNA bazlı boyama

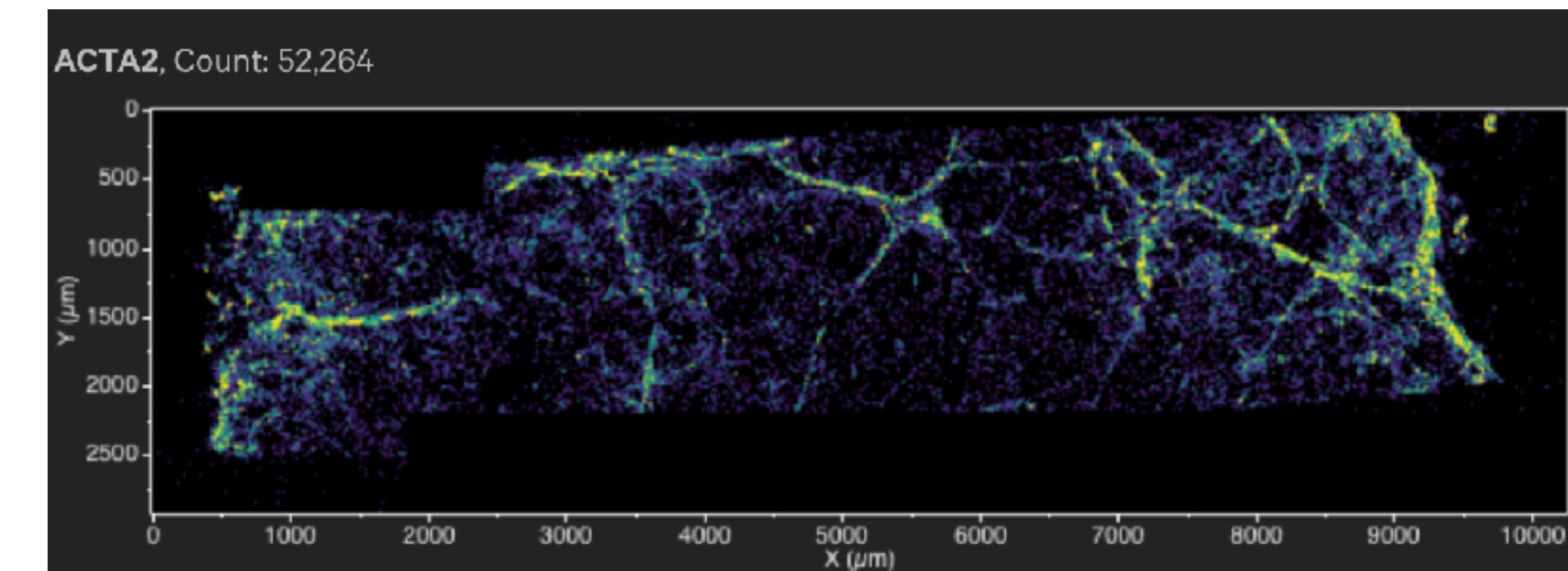

Konumsal Transkriptom-RNA bazlı boyama

Tüm genlere bakarak hücreleri Gruplama

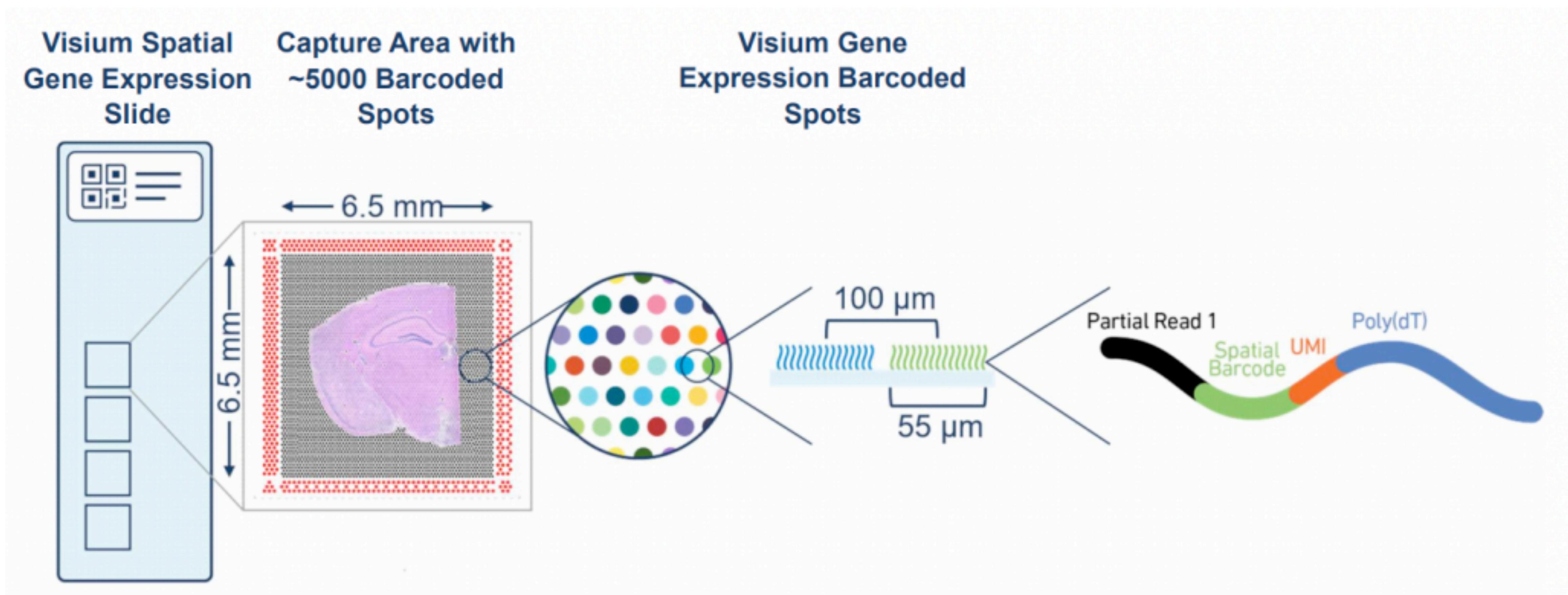
Belirli genlerin dokuda haritasını çıkarma

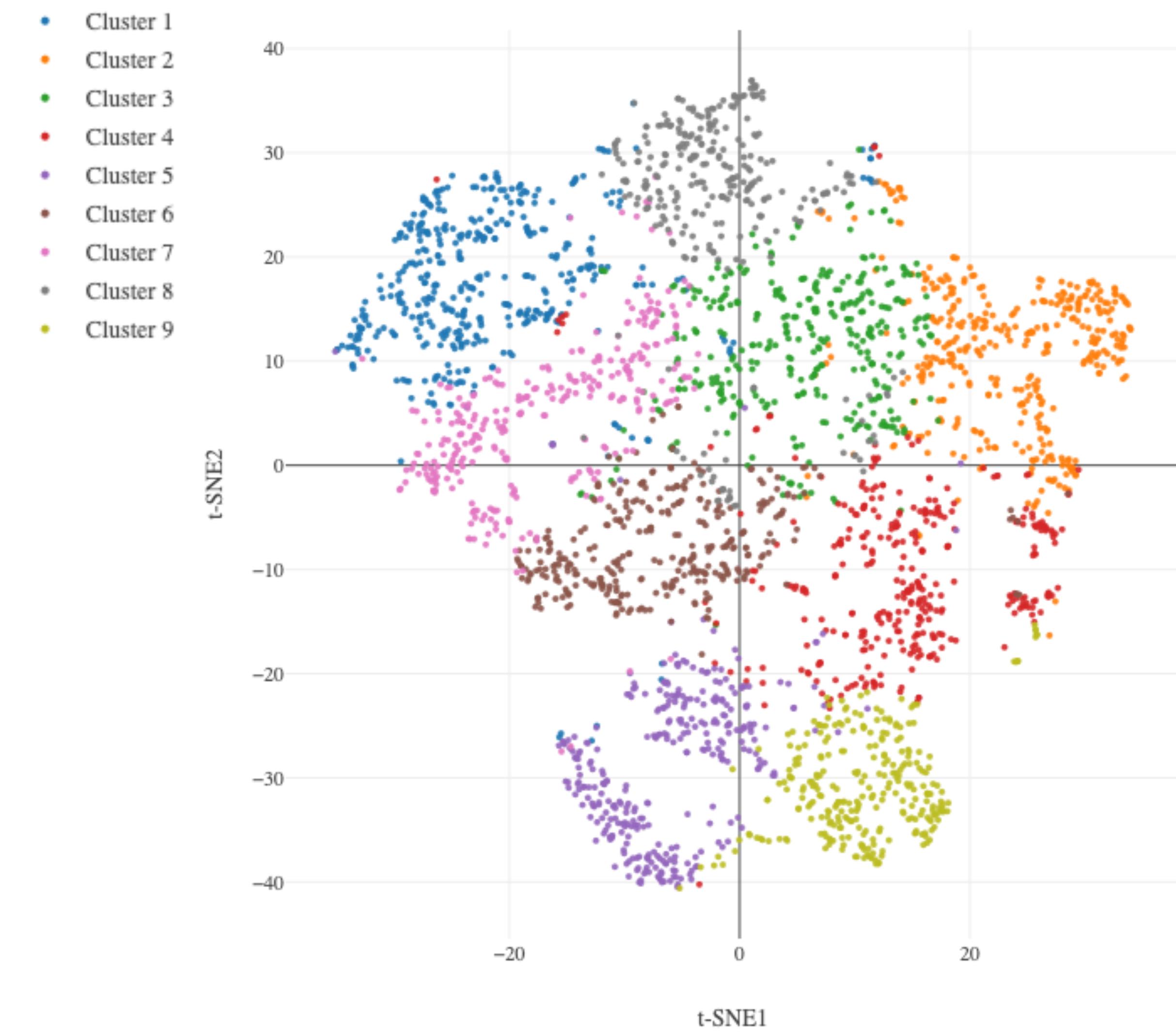
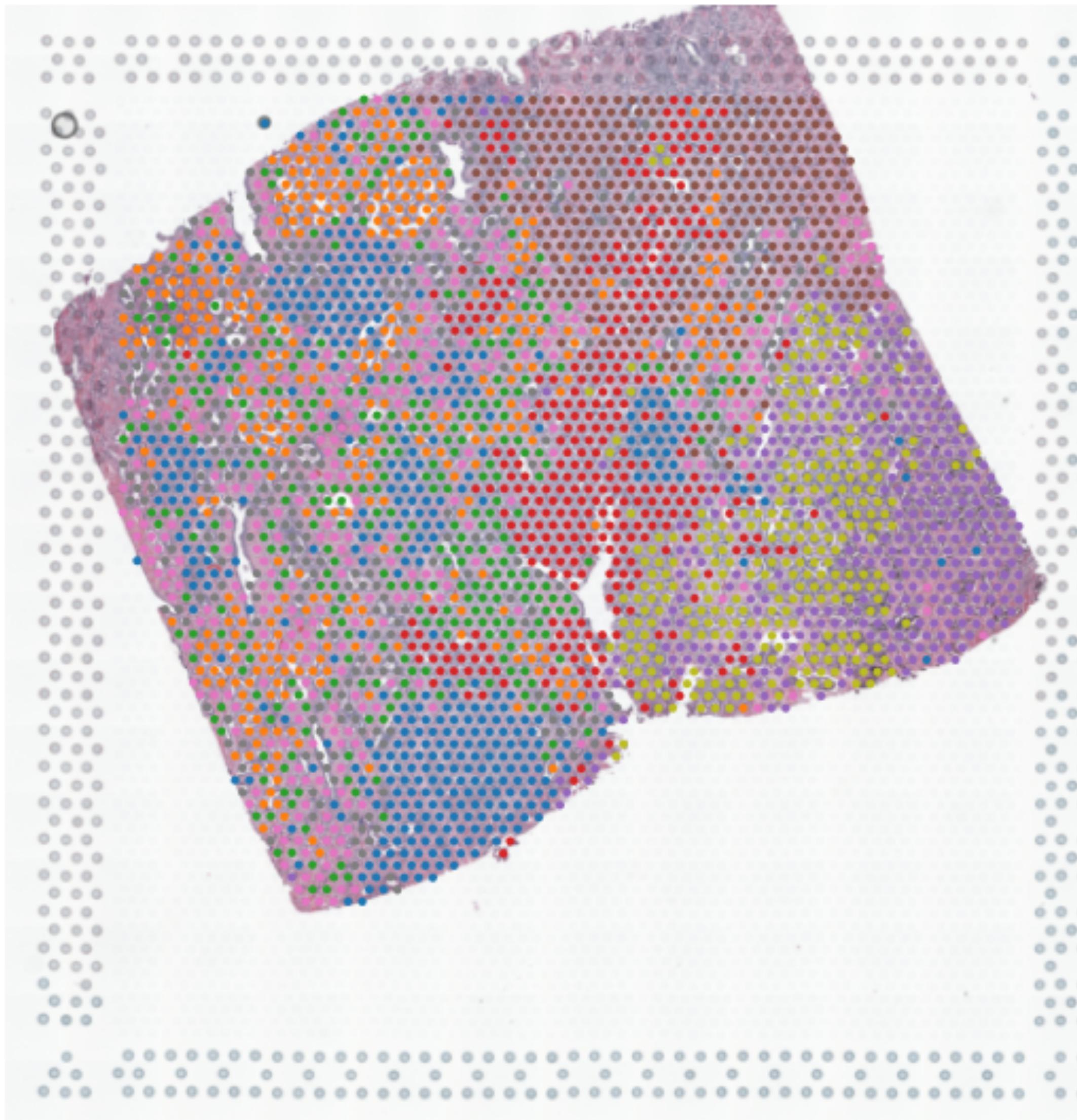
TARTIŞMA

**Xenium gibi sistemlerin tek hücre RNA
dizilemesine göre dezavantajları nelerdir?**

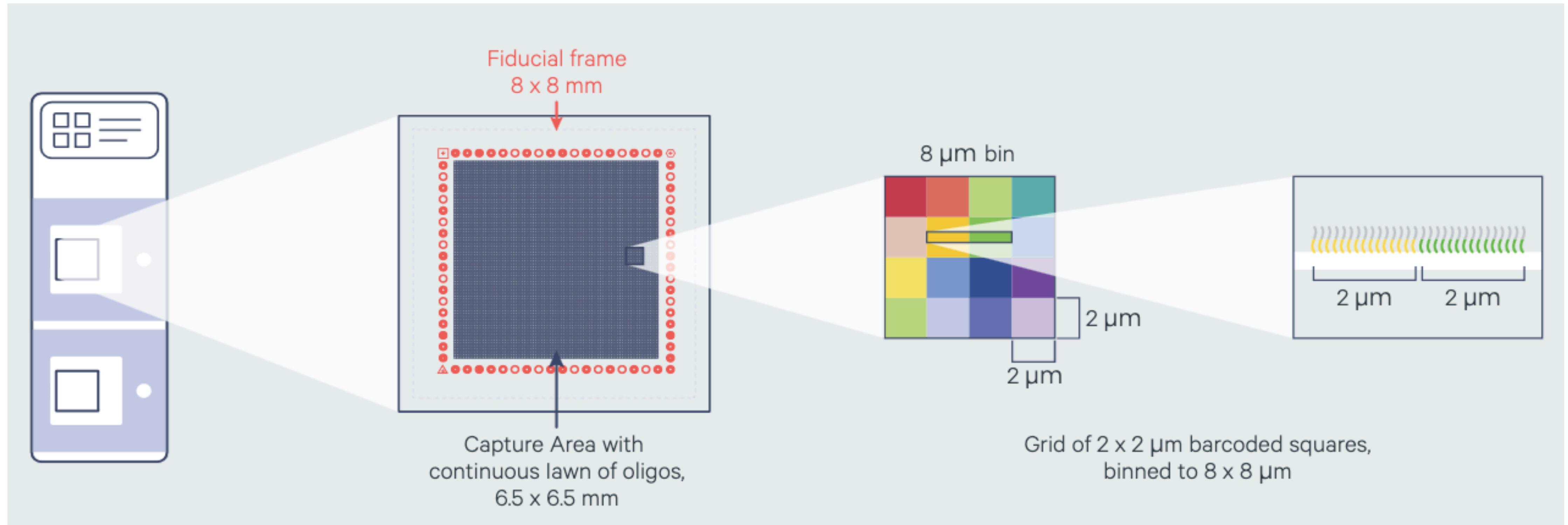
Konumsal Transkriptom-Lokasyon bazlı dizileme

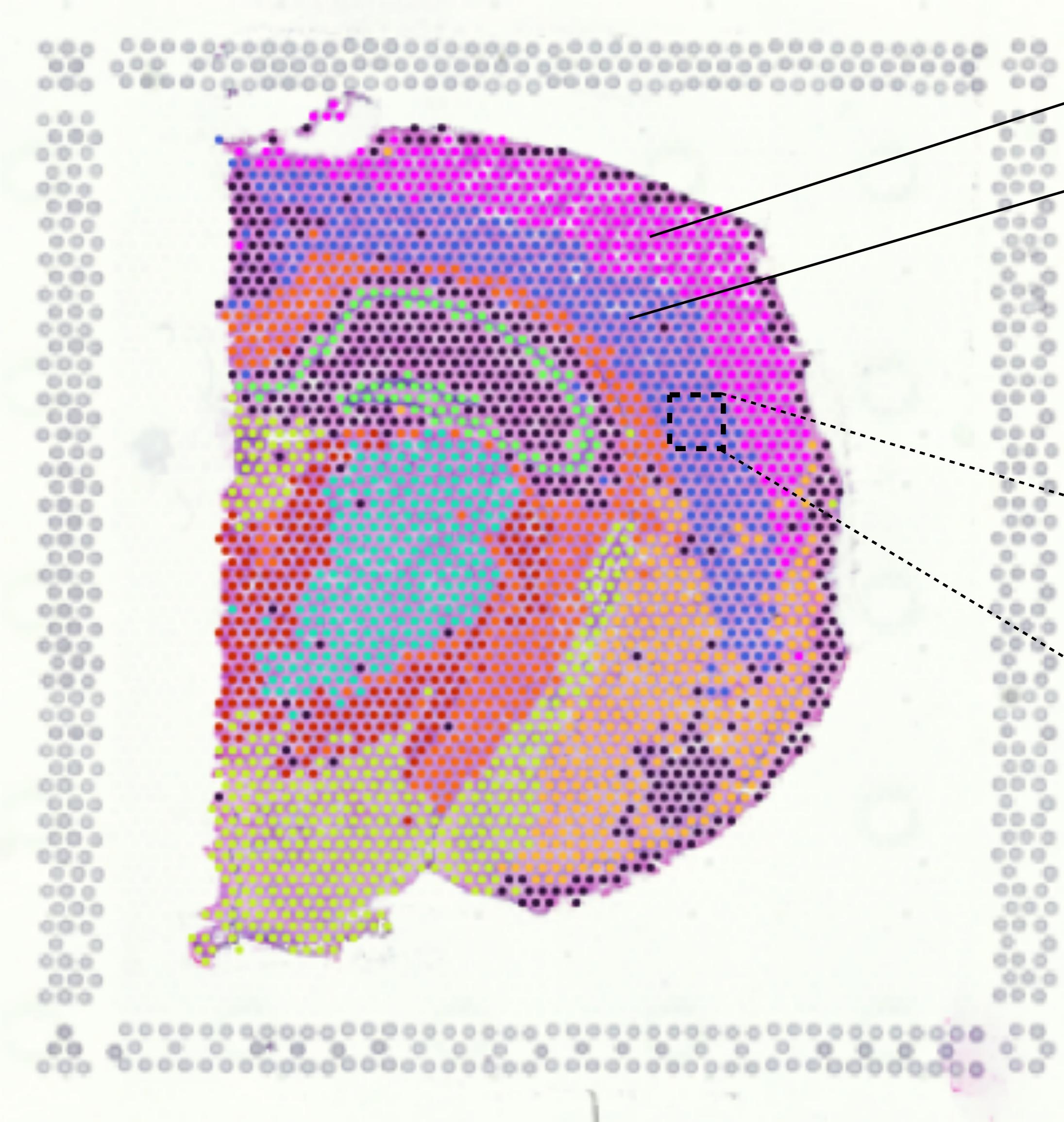
Konumsal Transkriptom-Lokasyon bazlı dizileme

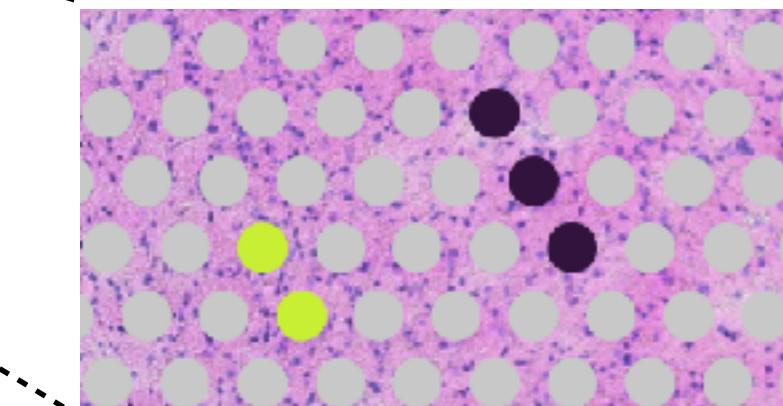
Lokasyon ve Tek hücre RNA dizilemesi birleşimi

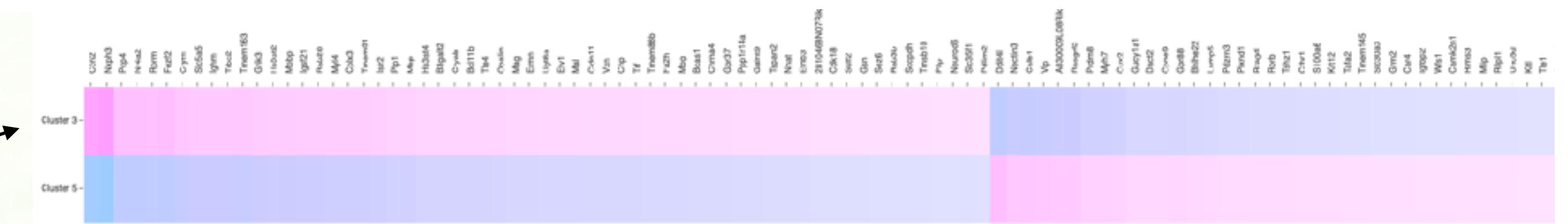
Konumsal Transkriptom Analizleri

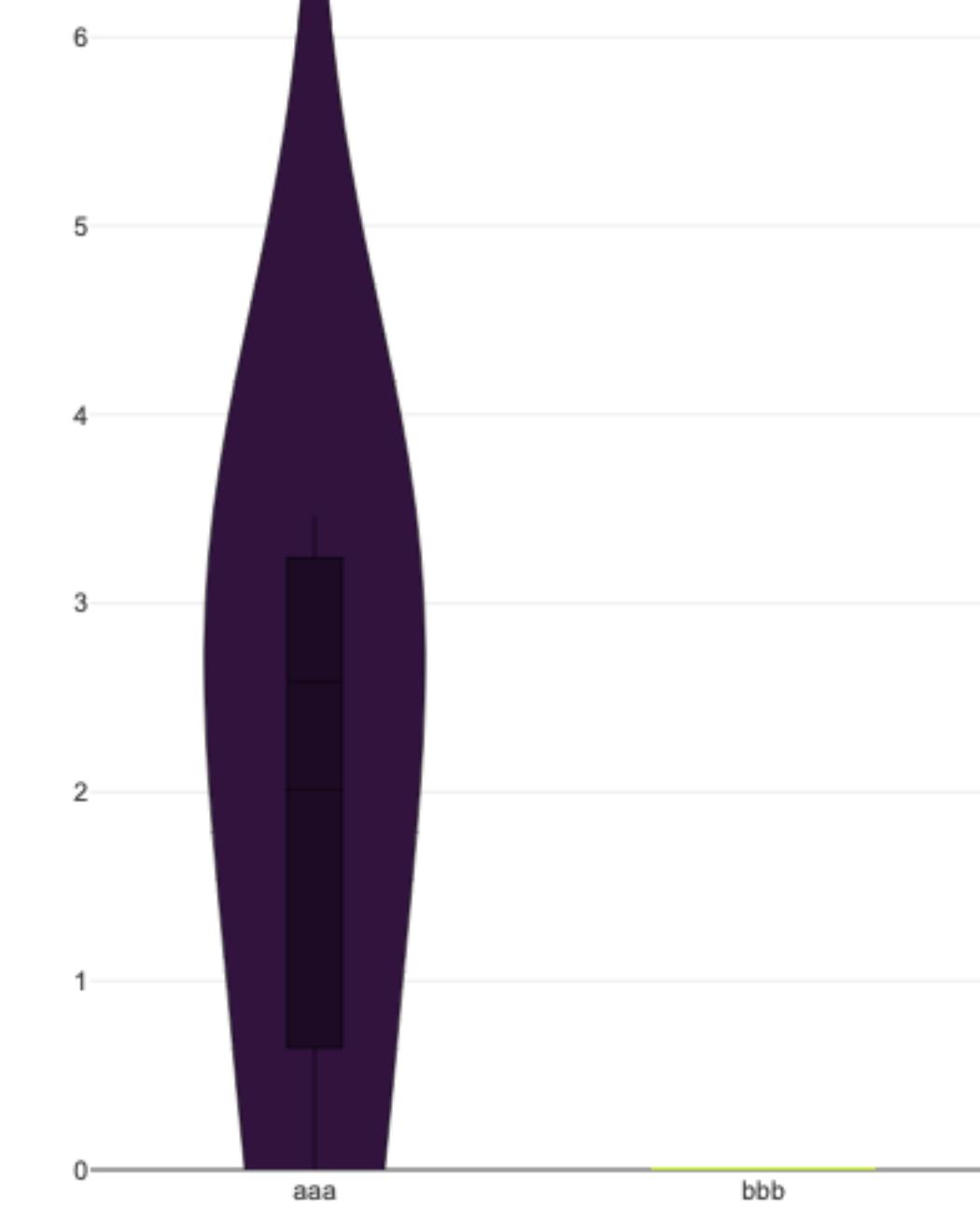
Aynı kümede benim seçtiğim iki bölgede
(kümenin ortası veya kenarı)
Gen ifadesi karşılaştırması

Farklı Grupların Gen Ifadesindeki Değişiklikler

Log2 Exp - Bhlhe40 (aaa)

İki bölge arasındaki en farklı gen ifadesi
BHLHE40 genine ait

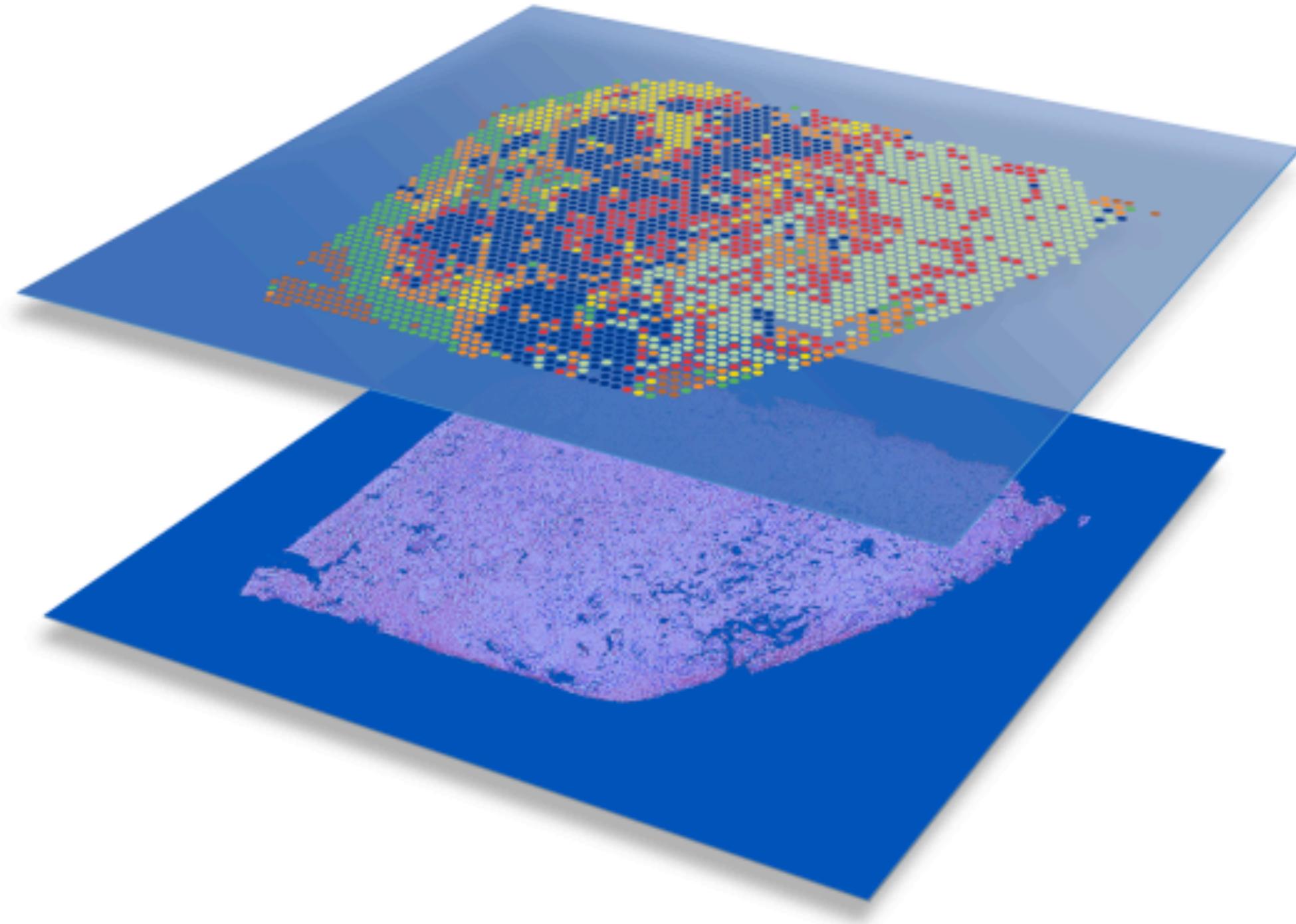
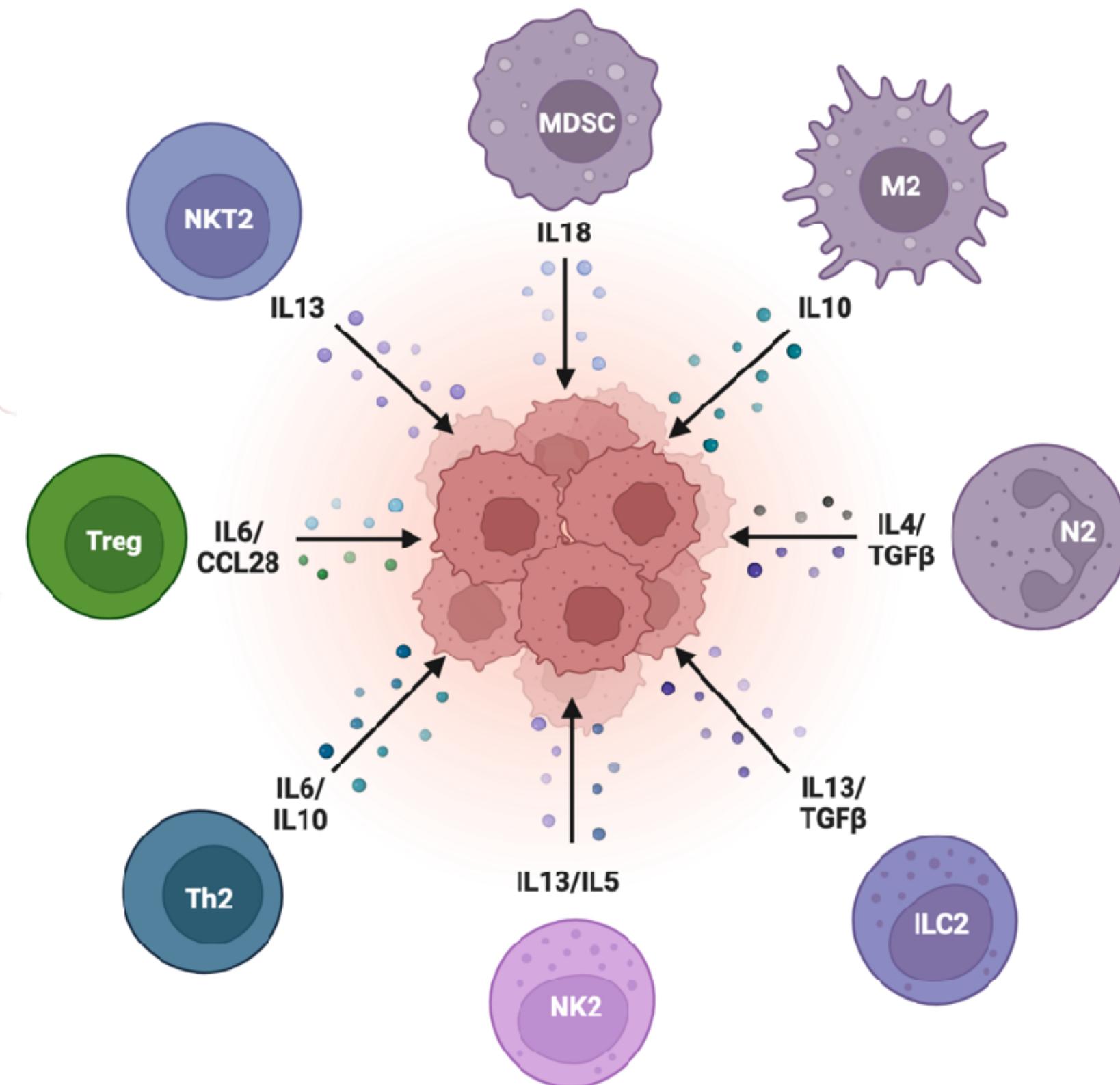
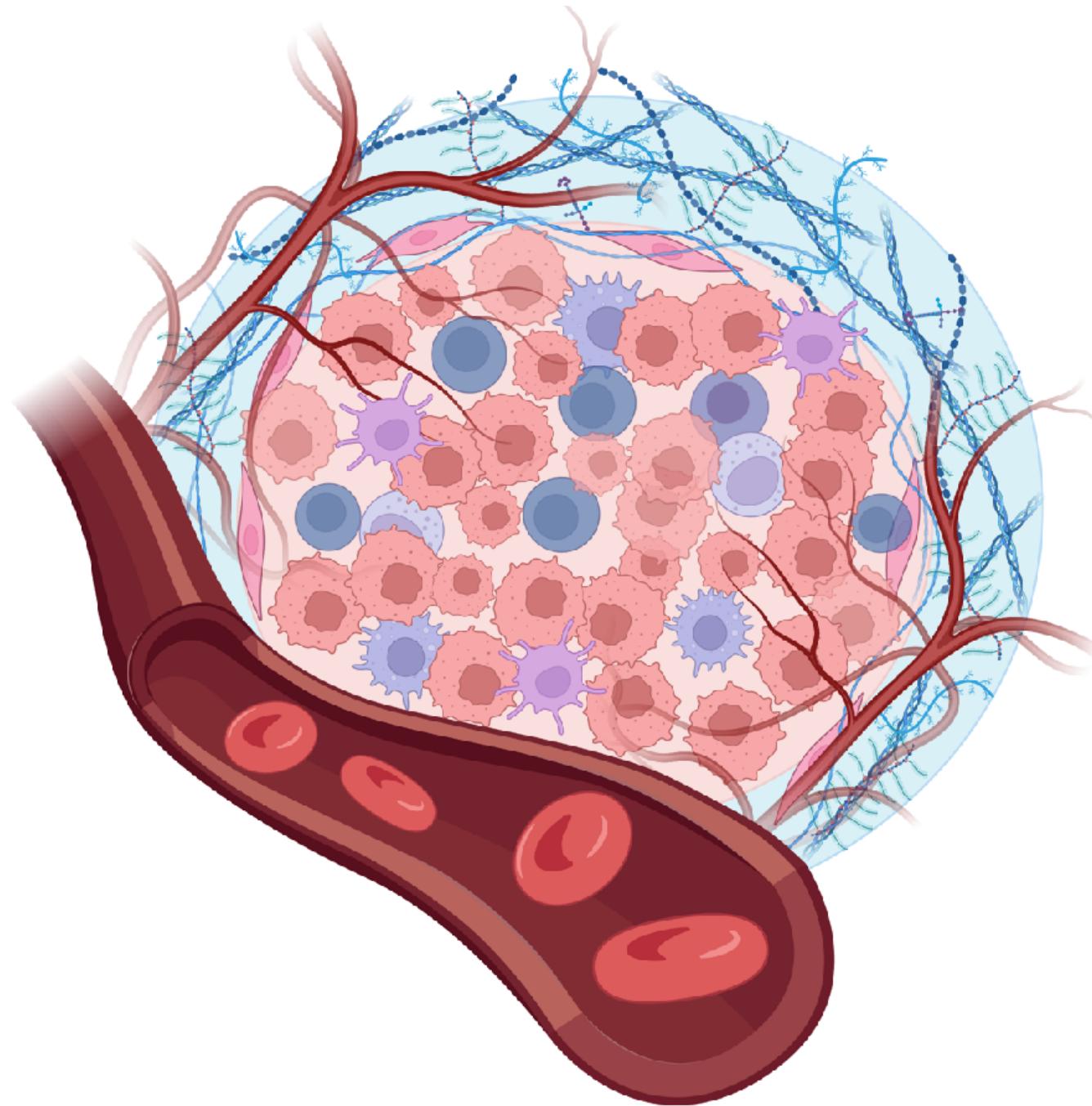
10X Genomics

Konumsal Transkriptom Analizleri

BHLHE40 geni Sirkadiyen Ritmleri Kontrol eden
bir transkripsiyon faktörü
ve bütün dokuya baktığımızda
kümelerden bağımsız bir ifade dağılımı var

Kanserin Çevresiyle Etkileşimi-Özet

Tümör Mikroçevresinin
Hastalığa Etkisi

Farklı Sistemlerin Tümör
Gelişimine ve Tedavisine Etkisi

Konum ve Transkriptom
Verilerini Birleştirmek

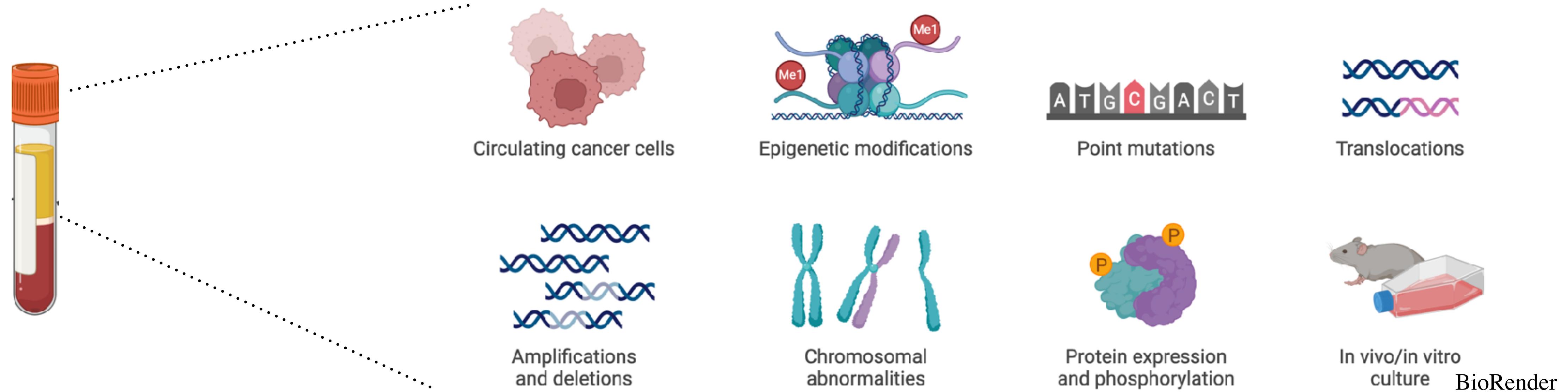
Genomun Ötesinde Biyoinformistik İhtiyaçları

- Data Birleştirme:** ATAC-Seq, RNA-Seq ve Konumsal Transkriptomdataları nasıl bir araya getirilip analiz edilebilir
- Data Anlamlandırması:** Bu datalar biyolojik olarak ne anlama geliyor ve tedaviye nasıl etki ediyor?
- Tümör Mikrobiyomu:** Tümörün içindeki mikropların tümör biyolojisine ve tedavisine katkıları

Genomun Ötesinde Biyoinformatik İhtiyaçları

-Proteomik ve Genomik İlişkiler: Omik datasetlerinin birbiriyle ilişkisi ve kanser tanı-tedavi potansiyelleri

-Sıvı Biyopsi Analizi: Kandaki biyolojik değişikliklerden kanser tanısı yapılabılır mı, tedavinin etkinliği gözlemlenebilir mi?

**SON
VE
SORULAR**

